

**CURLİNG SPORCULARININ DUYGUSAL ZEKÂ DÜZEYLERİ İLE KARAR
VERME STRATEJİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

Nurgül KAYA

Doktora Tezi

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Prof. Dr. Gökhan BAYRAKTAR

AĞRI-2025

T.C.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

Nurgül KAYA

CURLİNG SPORCULARININ DUYGUSAL ZEKÂ DÜZEYLERİ İLE
KARAR VERME STRATEJİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ

DOKTORA TEZİ

TEZ YÖNETİCİSİ
Prof. Dr. Gökhan BAYRAKTAR

AĞRI-2025

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum “Curling Sporcularının Duygusal Zekâ Düzeyleri ile Karar Verme Stratejileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı doktora tezinin bilimsel ve etik kurallara riayet edilerek tarafımdan hazırlandığını taahhüt eder tezimin basılı ve elektronik nüshalarının Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü arşivlerinde saklanmasına ve tamamının erişime açılmasına izin verdiğimi beyan ederim.

☒ Tezimin 1 (bir) yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

Nurgül KAYA

ÖZET

DOKTORA TEZİ

CURLİNG SPORCULARININ DUYGUSAL ZEKÂ DÜZEYLERİ İLE KARAR VERME STRATEJİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Gökhan BAYRAKTAR

2025, Sayfa

Jüri: Prof. Dr. Erdoğan TOZOĞLU

Prof. Dr. Talha MURATHAN

Doç. Dr. Serkan Tevabil AKA

Doç. Dr. Mustafa VURAL

Bu araştırmanın amacı, curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri ile karar verme stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

Bu çalışmada, nicel yöntemlerden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmaya 2024-2025 yılı arasında Curling branşında aktif olarak mücadele eden 54“ü erkek ve 63“ü kadın olmak üzere toplam 117 lisanslı sporcu gönüllülük esasına göre çalışmaya dâhil edilmiştir. Araştırmaya katılan sporcuların karar verme stillerinin belirlenmesinde “Karar Verme Stratejileri Ölçeği (KVSÖ)” kullanılmıştır. Duygusal zekâ düzeylerini ölçmek için Duygusal Zekâ Ölçeği (DZÖ) ve araştırmacı tarafından oluşturulmuş kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler, IBM SPSS Statistics 26 paket programına aktarılmış ve istatistiksel analizler bu program aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Kategorik değişkenler frekans dağılımlarıyla, sayısal değişkenler ise tanımlayıcı istatistikler (ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum) ile verilmiştir. Ölçeklerin güvenirlik düzeyini belirlemek amacıyla Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Kolmogorov-Smirnov testi ile test edilmiştir. Grup karşılaştırmalarında Bağımsız Örneklem T-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmış; anlamlı farklılıkların tespitinde Tukey testi uygulanmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkiler ise Pearson Korelasyon Katsayısı ile analiz edilmiştir.

Araştırma sonucunda, sporcularının karar verme stratejileri puanı ile duygusal

zekâ puanı arasında düşük düzeyde negatif yönde anlamlı doğrusal bir ilişki olduğun görülmüştür. Bu durum, duygusal zekâ düzeyi yüksek olan sporcuların daha sağlıklı ve etkili kararlar alma eğiliminde olduğunu, duygusal zekâ düzeyi düşük olanların ise karar verme süreçlerinde zorluk yaşayabileceğini göstermektedir. Dolayısıyla sporcuların duygusal farkındalıklarının artırılması, duyguları anlama ve düzenleme yeteneklerinin geliştirilmesi, karar verme becerilerine olumlu yönde katkı sağlayabileceği söylenebilir.

Anahtar Sözcükler: Curling, Duygusal Zekâ, Karar Verme Stratejileri

ABSTRACT

DOCTORAL THESIS

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN EMOTIONAL INTELLIGENCE LEVELS AND DECISION-MAKING STRATEGIES OF CURLING ATHLETES

Thesis Advisor: Prof. Dr. Gökhan BAYRAKTAR

2025, pages

Jury: Assistant Prof. Dr. Erdoğan TOZOĞLU

Prof. Dr. Talha MURATHAN

Assoc.Prof.Dr. Serkan Tevabil AKA

Assoc.Prof.Dr. Mustafa VURAL

This study aims to examine the relationship between the emotional intelligence levels and decision-making strategies of curling athletes.

In this study, the relational survey model, one of the quantitative research methods, was used. A total of 117 licensed athletes, including 54 males and 63 females, who actively competed in the curling branch during the 2024–2025 season, were voluntarily included in the study. The “Decision-Making Strategies Scale (DMSS)” was used to determine the decision-making styles of the athletes participating in the study. To measure their emotional intelligence levels, the “Emotional Intelligence Scale (EIS)” and a personal information form prepared by the researcher were used.

The data obtained within the scope of the study were transferred to the IBM SPSS Statistics 26 package program, and statistical analyses were performed through this program. Categorical variables were presented with frequency distributions, and numerical variables were expressed using descriptive statistics (mean, standard deviation, minimum, and maximum). To determine the reliability level of the scales, the Cronbach’s Alpha internal consistency coefficient was calculated. The normality of the data distribution was tested using the Kolmogorov-Smirnov test. In group

comparisons, the Independent Samples T-Test and One-Way Analysis of Variance (ANOVA) were used; the Tukey test was applied to determine significant differences. The relationships between variables were analyzed using the Pearson Correlation Coefficient.

As a result of the study, a low-level, negative, and significant linear relationship was found between the athletes' decision-making strategies scores and emotional intelligence scores. This indicates that athletes with higher levels of emotional intelligence tend to make healthier and more effective decisions, while those with lower emotional intelligence levels may experience difficulties in the decision-making process. Therefore, it can be stated that increasing athletes' emotional awareness and improving their ability to understand and regulate emotions may positively contribute to their decision-making skills.

Key Words: Curling, Emotional Intelligence, Decision-Making Strategies

TEŞEKKÜR

Bu tez çalışmasının hazırlanma sürecinde, araştırma konusunun belirlenmesinden sonuçların değerlendirilmesine kadar her aşamada bilgi, deneyim ve rehberliğiyle bana yol gösteren, rehberlik edici görüşleri ve yönlendirici katkılarıyla çalışmamın niteliğini artıran değerli danışmanım Prof. Dr. Gökhan Bayraktar'a en içten teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmamın akademik yönünü güçlendiren ve değerli görüşleriyle katkıda bulunan saygıdeğer jüri üyelerine; öğrenimim süresince bilgi ve tecrübelerinden faydalandığım tüm hocalarıma teşekkür ederim.

Araştırmamın araştırma ve veri toplama süreçlerinde destek veren, çalışmamın gerçekleşmesine yardımcı olan Türkiye Curling Federasyonu Başkanı Prof. Dr. Kenan Şebin, Prof. Dr. Oktay Kaya, Prof. Dr. Talha Murathan, Doç Dr. Serkan Tevabil Aka ve federasyon çalışanlarına, gönüllü olarak katkıda bulunan sporculara, ayrıca tez çalışmam boyunca bana moral ve akademik destek sağlayan arkadaşlarıma da teşekkür ederim.

Bu akademik yolculukta bana güç veren, her zaman yanımda olan aileme ve canım oğlum Bedri Tuğrul Kaya'ya teşekkür ederim.

Nurgül KAYA

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	iii
TEŞEKKÜR.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	viii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	x
BİRİNCİ BÖLÜM	1
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Araştırmanın Amacı	5
1.2. Araştırmanın Soruları.....	5
1.3. Araştırmanın Hipotezleri.....	5
1.4. Araştırmanın Önemi.....	7
İKİNCİ BÖLÜM.....	9
2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	9
2.1. Zekâ Kavramı	9
2.2. Duygu	10
2.3. Duygusal Zekâ	12
2.4. Duygusal Zekâ Modelleri.....	12
2.4.1. John D. mayer ve p. salovey duygusal zekâ modeli	13
2.4.2. Reuven bar-on'un duygusal zekâ modeli.....	15
2.4.3. Robert cooper ve ayman sawaf* in duygusal zekâ modeli	16
2.4.4. Daniel golemen duygusal zekâ modeli.....	17
2.4.5. Çoklu zekâ teorisi (kuramı)	18
2.5. Karar Verme	20
2.5.1. Karar verme süreci	21
2.5.2. Karar verme sürecini etkileyen bazı faktörler.....	23
2.5.3. Karar verme stratejileri ve stilleri	24
2.6. Duygusal Zekâ ve Karar Verme Stratejileri Arasındaki İlişki.....	27
2.7. Sporda Karar Verme	28
2.8. Spor ve Duygusal Zekâ İlişkisi	30
2.9. Curling	31

2.9.1. Türkiye’de curling	32
2.9.2. Curling olimpiyat tarihi	33
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	35
3. MATERYAL VE YÖNTEM	35
3.1. Araştırma Yöntemi ve Modeli	35
3.2. Evren ve Örneklem	35
3.3. Veri Toplama Araçları	36
3.4. Verilerin Analiz Yöntemi.....	37
3.5. Güvenirlilik Analizi	38
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	40
4. ARAŞTIRMA BULGULARI	40
4.1. Demografik Özellikler	40
4.2. Ölçeklerin Tanımlayıcı İstatistikleri ve Karşılaştırma Sonuçları.....	42
4.2.1. Ölçeklerin tanımlayıcı istatistikleri ve normal dağılım varsayımının incelenmesi.....	43
4.2.2. Ölçeklerin karşılaştırma sonuçları	44
4.3. Korelasyon Analizi Sonuçları	57
HİPOTEZ TEST SONUÇLARI.....	59
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	61
5. TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİLER.....	61
5.1. Tartışma ve Sonuç.....	61
5.2. Sonuç	83
5.3. Öneriler	86
KAYNAKÇA	88
EKLER.....	108
Ek.1 Kişisel Bilgi Formu	108
Ek. 2 Duygusal Zekâ Ölçeği (DZÖ).....	109
Ek.3 Karar Verme Stratejileri Ölçeği (KVSÖ)	110
ÖZGEÇMİŞ	114

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Ölçeklerin Cronbach Alfa İç Tutarlılık Sonuçları	39
Tablo 2. Demografik Özelliklerin Dağılımları	41
Tablo 3. Duygusal Zekâ ve Karar Verme Stratejileri Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri ve Normal Dağılım Varsayımının İncelenmesi	43
Tablo 4. Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Yaş Grupları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi	44
Tablo 5. Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Cinsiyetler Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi	45
Tablo 6. Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Spora Başlama Yaşları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi	45
Tablo 7. Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Curling Sporunu Oynama Yılları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi.....	46
Tablo 8 Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Öğrenim Düzeyleri Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi	46
Tablo 9. Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Aile Yapıları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi.....	47
Tablo 10. Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Kardeş Sayıları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi.....	47
Tablo 11. Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Aynı Takımda Olma Yılları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi	48
Tablo 12. Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Takım İçindeki Pozisyonlar Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi	49
Tablo 13. Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Milli Sporcu Olma Durumları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi.....	49
Tablo 14. Milli Sporcu Olma Durumu Ayrımında Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Cinsiyetler Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi.....	50
Tablo 15. Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Yaş Grupları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi	50
Tablo 16. Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Cinsiyetler Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi.....	51

Tablo 17. Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Spora Başlama Yaşları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi.....	52
Tablo 18. Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Curling Sporunu Yapma Yılları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi	52
Tablo 19. Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Öğrenim Düzeyleri Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi.....	53
Tablo 20. Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Aile Yapıları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi	54
Tablo 21. Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Kardeş Sayıları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi	54
Tablo 22. Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Aynı Takımda Olma Yılı Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi	55
Tablo 23. Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Takım İçindeki Pozisyonları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi.....	56
Tablo 24. Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Milli Sporcu Olma Durumları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi	56
Tablo 25. Milli Sporcu Olma Durumu Ayrımında Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Cinsiyetler Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi	57
Tablo 26. Korelasyon Katsayısının Değerlendirilmesi.....	58
Tablo 27. Duygusal Zekâ ile Karar Verme Stratejileri Puanları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi.....	58
Tablo.28 Duygusal Zekâ ölçeği Araştırma Hipotezlerine Ait Test Sonuçları.....	59
Tablo 29. KVSÖ Araştırma Hipotezlerine Ait Test Sonuçları.....	60
Tablo 30. DZÖ- KVSÖ Puanlarının Araştırma Hipotezlerine Ait Test Sonuçları.....	60

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

DZÖ	: Duygusal Zekâ Ölçeği
DCF	: Dünya Curling Federasyonu
F	: Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA),
Fark	: Tukey Testi
KVSÖ	: Karar Verme Stratejileri Ölçeği
Maks	: Maksimum
Min	: Minimum,
Ort	: Ortalama,
P	: Anlamlılık Düzeyi
r	: Korelasyon Kat Sayısı
SS	: Standart Sapma,
T	: Bağımsız Örneklem T Testi
TCF	: Türkiye Curling Federasyonu
TDK	: Türk Dil Kurumu
TMOK	: Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi
TOHM	: Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezi
WCF	: World Curling Federation
>	: Büyüktür
<	: Küçüktür

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Sporun tarihi, insanlık tarihi kadar köklüdür. Toplumsal yaşamın ayrılmaz bir parçası olan spor, medeniyetle paralel olarak gelişmiş ve bireyin hem kişisel hem de toplumsal yaşamını yakından etkilediği için vazgeçilmez bir fiziksel etkinlik biçimi olarak kabul edilmiştir. Bu nedenle insanlığın terk edemeyeceği, kesintiye uğratamayacağı, görmezden gelemeyeceği bütünleştirici bir faaliyetler bütünü olarak kabul edilir (Sunay, 2003). Spor, bireyin bedensel ve ruhsal sağlığını geliştirmek, belirli kurallar içerisinde kendini ortaya koymak, heyecan duymak, rekabet etmek, galip gelmek ve gerçek başarı gücünü artırmak, kişisel açıdan en üst noktaya ulaşmak için yapılan yoğun bir çabadır (Aracı,1999). Spor kimisi için büyük bir eğlence kaynağı, kimisi için bir gelir kaynağı, kimisi için zihinsel ve bedensel gelişim kaynağı, kimisi için de bir sosyalleşme kaynağıdır (Ekmekçi, 2017). Spor, bireylerin fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişimlerini destekleyen düzenli ve planlı aktiviteler bütünü olarak tanımlanmaktadır (Yetim, 2005). Dolayısıyla spor yalnızca bedensel aktivitelerden ibaret değildir; aynı zamanda zihinsel süreçlerin de gelişimini gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda sporcuların hem zihinsel hem de fiziksel olarak gelişmeleri gerekmektedir (Eather vd., 2023; Akarçeşme vd., 2004). Üst düzey atletik performansa ulaşabilmek için ise yalnızca fiziksel değil, zihinsel açıdan da güçlü olmak önemlidir (Weinberg ve Gould, 2014; Bedir, 2008; Sarı, 2015)

Sportif başarının temel ön koşulu sorumluluk duygusudur; rekabetçilik ise sağlıklı bir zekâ ve yüksek düzeyde zihinsel performans gerektirir. Sporun bu nitelikleri göz önüne alındığında, spor müsabakalarında karşılaşılabilecek her türlü zorluğa yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda zihinsel açıdan da hazırlıklı olunması gerektiği açıkça ortaya çıkmaktadır (Saban, 2002).

Zekâ, insanın öğrenme sürecini anlama, kavrama, ilişkilendirme, bütünleştirme, değerlendirme ve ilgi alanlarını yorumlama aşamalarında yönlendiren bilişsel ve duyuşsal özelliklerle yakından ilişkili bir kavramdır (Güney, 2000). Zekâ,

eğitimciler tarafından öğrenme yeteneği, biyologlar tarafından çevreye uyum sağlama yeteneği, psikologlar tarafından ise bilgiyi işleme yeteneği olarak tanımlanmaktadır (Çuhadar, 2017).

Günümüzde psikolojik faktörlerin spor performansına etkisi spor psikologlarının yanı sıra psikoloji, spor bilimi gibi disiplinlerdeki araştırmacıların önemli bir çalışma alanı haline gelmiştir. Bu durum, sporcuların duygusal zekâlarının davranışları üzerindeki etkisinin atletik performansla yakından bağlantılı olması nedeniyle daha da önemlidir (Parker vd., 2004). Goleman (2005) duygusal zekâyı, duyguları etkili bir şekilde kontrol etme ve ifade etme yeteneği olarak tanımlamıştır. Duygusal zekâ, kişinin kendi duygularını doğru bir şekilde algılama, bu duygulara erişme, bilişsel ve duygusal gelişim için duygusal faktörleri düzenleme yeteneğidir (Mayer vd., 2004). Duygusal zekâ, insanın kendi duygularını anlayıp kontrol edebilmesini, başkalarının duygularını anlayabilmesini, empati kurabilmesini, motivasyonunu artırabilmesini ve özgüven duygusu geliştirebilmesini sağlayan bir kavramdır. Bu nedenle duygusal zekânın geliştirilmesine giderek daha fazla önem verilmektedir (Doğan ve Demirel, 2007).

Son yıllarda yapılan araştırmalar, duygusal zekâ ile spor arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Spor, küresel ölçekte hızla gelişmekte ve etkisi giderek genişlemektedir. Bu nedenle, dünya genelindeki ülkeler sporun sunduğu olumlu katkılardan yararlanmak adına rekabet içerisinde. Teknolojik gelişmeler ve bilimsel ilerlemeler sayesinde spor, ülkelerin gelişmişlik düzeyini gösteren bir ölçüt haline gelmiş; sporda kaydedilen ilerlemeler, toplumsal kalkınmanın bir göstergesi olarak değerlendirilmeye başlanmıştır. Sporun etki alanının günümüzde bu denli genişlemesi ve sportif başarının çok yönlü bir önem kazanması, sporcular üzerinde psikolojik bir yük oluşturmaktadır. Bu durum, sporcuların yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda psikososyal varlıklar olarak bilimsel açıdan incelenmesini gerekli kılmaktadır. (Başaran vd., 2009). Genel olarak, bireyin duygularının yaşamı üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu kabul edilmektedir. Bununla birlikte, kişinin duygusal durumunun katıldığı spor müsabakasındaki başarısı ve sergilediği performans üzerindeki etkisine yönelik bilimsel çalışmalar günümüzde hâlâ devam etmektedir. (Yazıcı, 2016). Spor, insanın fiziksel ve ruhsal performansını artırmanın bir yöntemi

olarak karşımıza çıkmaktadır. Sporun dinamikleri (yapısı), bir becerinin geliştirilmesinden önce karar alma ve algılama süreçleriyle başlar. Karar, bir amaca ulaşmak için eldeki olanaklar ve koşullara göre çeşitli seçenekler arasından en uygun hareket tarzını seçmeyi içerir (Kuzgun, 2000).

İnsanlar hayatları boyunca pek çok sorunla karşılaşır. Benzer sorunlarla karşılaşan her birey farklı çözümler geliştirmekte ve belirlediği çözümlerden hangisinin sorunu çözmede kendisi için daha avantajlı olduğuna karar verme durumuyla karşı karşıya kalmaktadır (Ağır, 2007).

Bu durum yaşam boyu devam eder ve insan sürekli olarak kendisine sunulan seçeneklerden birini seçme, yani karar verme durumu içindedir (Kuzgun, 2017).

Karar verme, bir gereksinimi karşılamak için ulaşılabilecek hedeflerin belirlenmesi, gerekli bilgilerin toplanması, bu bilgilerin değerlendirilerek farklı seçenekler oluşturulması ve bunlar arasından en uygun olanının seçilmesi sürecidir (Güçray, 2001).

Karar alma süreçleri ve davranışları, sosyoloji, psikoloji, matematik, siyaset bilimi, coğrafya ve yönetim bilimi gibi pek çok bilimsel disiplin tarafından incelenmektedir. Bu disiplinler, bireylerin farklı koşullar altında nasıl karar verdiklerini anlamaya yönelik çeşitli teorik yaklaşımlar ve modeller geliştirmiştir. Spor alanı ise, bireyin karar verme davranışını gözlemlemek açısından özellikle elverişli bir zemin sunar. Çünkü spor, anlık kararların büyük önem taşıdığı, dinamik ve değişken bir yapıya sahip bir etkinliktir. Bu yönüyle spor, bireyin zihinsel süreçlerini, stratejik düşünme becerilerini ve çevresel faktörlere verdiği tepkileri analiz etmek için uygun bir araştırma alanı olarak kabul edilmektedir (Bar-Eli ve Raab, 2006).

Sporda, karar verme yeteneği çoğu takım ve bireysel sporda önemli bir beceri olarak kabul edilir. Bu bilişsel yetenekler, sporcular tarafından sürekli değişen koşullarda rakiplere karşı performans avantajı elde etmek amacıyla hızlı ve etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Sporda karar verme, bir sporcunun rakibinin sonraki etkili hamlesini öngörebilmek amacıyla, önceki oyun düzenlerinden edindiği fiziksel,

taktiksel ve teknik ipuçlarını kullanarak yeni bir savunma ve hücum stratejisi geliştirmesi süreci olarak tanımlanabilir (Berry vd., 2008). Spor ortamında uygun ve yerinde verilen kararlar, oyunu olumlu etkileyeceği gibi; verilen yanlış kararlar ya da yanlış zamanda verilen kararlar oyun içinde sporcuyla olumsuz etkilemenin yanı sıra oyunun sonucunu da etkileyebilir. Sporcuların önceki oyunlardan edindiği deneyimlerini göz önünde bulundurarak hızlı karar vermeleri gerekmektedir (Leveaux, 2010). Karar verme stilleri; kişilik, deneyim, stres ve kaygı gibi bireysel özelliklere bağlı olarak farklılık gösterebilir. Bu durum, sporcuların oyun içindeki taktiksel tercihlerini ve davranışsal tepkilerini etkilediğinden, karar verme süreci sporda önemli bir yere sahiptir (Kırcı,2021). Özellikle genç ve deneyimsiz sporcuların karşılaşma esnasında verdikleri kararlar, uzun vadede spor kariyerleri üzerinde olumsuz etkiler yaratabilmektedir. Bu tür kararlar, sporcunun özgüvenini zedeleyerek erken yaşta sporu bırakmasına yol açabilir. Yanlış kararların tekrarlanması, sporcunun ne yapmak istediğini bilmesine rağmen bunu yeterince anlayamaması ve uygulayamaması gibi durumları pekiştirebilir. Bu bağlamda, karar alma süreçlerinin desteklenmesi ve sporculara uygun mentorluk sağlanması hem psikolojik dayanıklılıklarının artırılması hem de kariyerlerinin sürdürülebilirliği açısından kritik öneme sahiptir (Seiler, 1997).

Kişinin çevresiyle etkileşim kurma becerisi, duygularını kontrol edebilme yeteneği ve verdiği kararların niteliği sadece sosyokültürel açıdan değil, psikolojik açıdan da önemlidir. Stratejik karar alma süreçleri ile duygusal zekânın etkileşimi, düşünce süreçlerini ve spor gibi yapılandırılmış sosyal aktiviteleri gözlemlemek için önemli bir temel sağlar. Buda, sporcunun mücadeleye yalnız bedensel olarak değil, aynı zamanda düşünsel, sezgisel ve mental olarak da kendini hazırlaması ve elinden gelenin en iyisini yapması gerektiğini açıkça göstermektedir (Bozkurt, 2010). Stratejiye dayalı spor dallarından biri olan curling, oyuncuların karar verme süreçleri ile duygusal durumlarının doğrudan performansa yansıdığı bir yapıya sahiptir. Bu sporda başarı, hızlı ve doğru karar alma, stratejik planlama, takım koordinasyonu ve odaklanma gibi bilişsel ve duyuşsal becerilerin etkin kullanımına bağlıdır. Oyuncuların anlık durum değerlendirmeleri ve olası senaryolara karşı hazırlıklı olmaları hem bireysel hem de takım başarısını belirleyici kılmaktadır. Bu bağlamda curling, karar verme süreçleri ile duygusal zekanın etkileşimini analiz etmek açısından önemli bir örnek teşkil etmektedir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri ile karar verme stratejileri arasındaki ilişkiyi incelemek ve değerlendirmektir.

1.2. Araştırmanın Soruları

1. Curling sporunu yapan sporcuların duygusal zekâ düzeyleri nelerdir?
2. Curling sporunu yapan sporcuların karar verme strateji düzeyleri nedir?
3. Curling sporunu yapan sporcuların duygusal zekâ düzeyleri ile karar verme strateji düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. Curling sporunu yapan sporcuların,
 - Cinsiyetleri,
 - Yaşları,
 - Spora Başlama Yaşı,
 - Öğrenim Düzeyleri,
 - Aile Yapıları,
 - Kardeş Sayıları,
 - Aynı Takımla Birlikte Olma Süreleri,
 - Takım İçerisindeki Pozisyonları,
 - Milli Sporcu Olma Durumları ile duygusal zekâ düzeyleri ve karar verme stratejileri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1.3. Araştırmanın Hipotezleri

H-1. Cinsiyete bağlı olarak Curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.

H-2. Yaşa bağlı olarak Curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.

H-3. Spora başlama yıllarına bağlı olarak Curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.

H-4. Spor yapma yıllarına bağlı olarak Curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri

arasında farklılaşma bulunmaktadır.

H-5. Öğrenim düzeylerin bağlı olarak Curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.

H-6. Aile yapılarına bağlı olarak Curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.

H-7. Kardeş sayılarına bağlı olarak Curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.

H-8. Aynı takımda olma yılına bağlı olarak Curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.

H-9. Takım içerisindeki pozisyonlarına bağlı olarak Curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.

H-10. Milli sporcu olma durumlarına göre bağlı olarak Curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.

H-11. Cinsiyete bağlı olarak Curling sporcularının karar verme stratejileri düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.

H-12. Yaş bağlı olarak Curling sporcularının karar verme stratejileri düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.

H-13. Spora başlama yıllarına bağlı olarak Curling sporcularının karar verme stratejileri düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.

H-14. Spor yapma yıllarına bağlı olarak Curling sporcularının karar verme stratejileri düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.

H-15. Öğrenim düzeylerin bağlı olarak Curling sporcularının karar verme stratejileri düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.

H-16. Aile yapılarına bağlı olarak Curling sporcularının karar verme stratejileri düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.

H-17. Kardeş sayılarına bağlı olarak Curling sporcularının karar verme stratejileri düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.

H-18. Aynı takımda olma yılına bağlı olarak Curling sporcularının karar verme stratejileri düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır

H-19. Takım içerisindeki pozisyonlarına bağlı olarak Curling sporcularının karar verme stratejileri düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.

H-20. Milli sporcu olma durumlarına göre bağlı olarak Curling sporcularının karar verme stratejileri düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.

H-21. Duygusal zekâ ile karar verme stratejileri puanları arasında farklılaşma bulunmaktadır.

H-22. Duygusal Tanımlama/ Anlama ile karar verme stratejileri arasında anlamlı ilişki vardır.

H-23. Duygusal Kolaylaştırma ile karar verme stratejileri arasında anlamlı ilişki vardır.

H-24. Duygusal Düzenleme ile karar verme stratejileri arasında anlamlı ilişki vardır.

H-25. Kararsızlık düzeyi ile duygusal zekâ ve tüm alt boyutları arasında anlamlı ilişki vardır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Günümüzde sporcu performansının değerlendirilmesinde fiziksel yeterliliğin yanı sıra psikolojik ve bilişsel beceriler de önemli bir yer tutmaktadır. Alan yazında, sportif başarıyı etkileyen unsurlar arasında duygusal zekâ ve karar verme becerilerinin öne çıktığı görülmektedir (Mayer, Salovey ve Caruso, 2004; Kopp ve Jekauc, 2025). Duygusal zekâ, bireyin kendi duygularını tanıma, yönetme ve başkalarının duygularını anlayıp bunlara uygun tepkiler verebilme kapasitesini ifade ederken; karar verme becerileri, sporcuya oyun içinde hızlı ve stratejik seçimler yapma imkânı sunmaktadır.

Bu iki beceri, özellikle zihinsel dayanıklılık gerektiren spor dallarında performans üzerinde belirleyici rol oynamaktadır.

Ancak curling gibi zihinsel dikkat, stratejik düşünme ve takım uyumunu aynı anda gerektiren alanlarda, duygusal zekâ ve karar verme stratejileri arasındaki ilişkinin yeterince incelenmediği görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri ile karar verme stratejileri arasındaki ilişkiyi ortaya koyarak, bu alandaki bilgi boşluğunu gidermektir. Duygusal zekâ, bireylerin baskı altında daha sağlıklı ve tutarlı kararlar almasını sağlayarak karar verme süreçlerini olumlu yönde etkilerken; karar verme deneyimleri de bireyin duygusal farkındalık düzeyini artırmakta ve duygularını yönetme becerilerini geliştirmektedir. Bu bağlamda, curling sporcuları üzerinde gerçekleştirilen alan çalışmaları, karar verme süreçlerinde duygusal zekâ düzeylerinin belirleyici bir rol oynadığını ortaya koymaktadır (Başoğlu, 2022). Elde edilecek bulgular, hem curling sporuna yönelik literatüre katkı sağlayacak hem de sporcu seçimi ve gelişimi süreçlerinde uygulanabilir bilgiler sunacaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Zekâ Kavramı

Türk Dil Kurumu'na (TDK,2025) göre zekâ, “İnsanın düşünme, akıl yürütme, öğrenme, kavram ve hayal etme, nesnel olayları doğru anlama, karar verme, sonuç çıkarma, kendi bedenini kontrol etme, duygularını doğru algılama, değerlendirme, yeni bir şey ortaya koyma vb. yetenek ve kabiliyetlerinin tümü; anlama, kavrayış, kendini anlayabilme” olarak tanımlanmaktadır.

Zekâ, soyut bir kavram olarak, anlamı ve onunla ilişkili yetenekler bakımından birçok alanda hem ilgi odağı hem de tartışma konusu olmaktadır. Aslında bireylerin beklenmedik davranışlar sergilemesine neden olduğu için sosyal bilimlerde önemli rol oynayan zekâ; öğrenme hızı, öğrenim seviyesi, muhakeme gücü, çözüm üretme amacıyla bilgiyi işleme yeteneği ve daha birçok yetenek ve kabiliyet temelinde değerlendirilmekte ve bu yeteneklerin bireyden bireye değiştiği bilinmektedir (Sezen, 1998).

Bireylerin farklı zihinsel yeteneklere sahip olmaları nedeniyle zekâyâ ilişkin görüşleri de zamanla çeşitlenmiş ve derinleşmiştir. Eğitim bilimcilerin kavrama yeteneği, biyoloji uzmanlarının çevreye adaptasyon becerisi, psikoloji uzmanlarının görüşleri değerlendirme yoluyla sonuca ulaşma yeteneği ve bilgisayar bilimcilerinin bilgi işleme sürecindeki kabiliyeti zekâ kavramının karmaşıklığına (zenginliğine) tanıklık etmektedir (Özgüven, 2014). Zekâ kavramının bu zenginliği, aşağıdaki farklı da görülebileceği gibi, zekâ konusunda ortak bir tanımın bulunamamasına yol açmıştır.

Sternberg (2005), zekâyı belirli hedeflere ulaşmak için analitik, yaratıcı ve pratik beceriler yoluyla çevresel unsurları seçme, şekillendirme ve bunlara uyum sağlama konusunda zihinsel yetenek olarak tanımlamıştır.

Psikologlar, sorgulama ve karar verme ile sonucu ulaşma yeteneği, eğitimciler öğrenme yeteneği, teknoloji ile ilgilenen bilim insanları bilgiyi işleme yeteneği,

biyologlar ise çevreye uyum sağlama yeteneği olarak tanımlamışlardır (Kahyaoğlu, 2013).

Zekâ nasıl tanımlanırsa tanımlansın, bütün çaba bireyin maruz kaldığı durumlara nasıl tepki verdiği, hangi konuda ne kadar başarılı olabileceği konusundaki merakı gidermek, ardından da bireyi daha iyi tanıyarak bireysel ihtiyaçlarını önceden tahmin edip karşılamaya çalışmaktır. Bu bağlamda bireyler hakkında verilen kararların doğruluğu büyük önem taşımaktadır. Kişi hakkında sağlıklı ve doğru kararlar verebilmek, onun zekâ düzeyi ve çeşitli bireysel özellikleri hakkında güvenilir verilerin toplanmasına bağlıdır. Bu özelliklerin ne kadar çok ve ne kadar bütüncül bir şekilde birlikte ölçülebilmesi sağlanırsa, kişiyle ilgili yapılan değerlendirmelerin doğruluğu da o ölçüde artacaktır. Çünkü bu özelliklerin hepsi, belirlemeye çalıştığımız bireyin davranışını ya bireysel olarak ya da birbirleriyle etkileşimleri halinde etkiler (Erkuş, 1998).

Bu açıdan bakıldığında kişinin zekâ alanlarının ve bu alanlardaki kapasite ve yeteneklerinin belirlenmesinin büyük önem taşıdığını ve göz ardı edilemeyeceğini söylemek yanlış olmayacaktır.

2.2. Duygu

İnsanlar yüzyıllardır zekâyâ ilgi duymuş onu anlamaya, nasıl çalıştığını keşfetmeye ve belki de en önemlisi üstünlüğünü göstermeye çalışmışlardır. Ancak insanlar duyguları anlamaya çalışmamışlar ve aynı zamanda duyguların insanın zayıf yönü olduğunu düşünmüşlerdir. Ancak zamanla duyguları göz ardı etmenin, insanların geri dönüşü olmayan hatalar yapmasına neden olacağını kabul etmişler ve duygu kavramına daha yakından bakmaya başlamışlardır (Yılmaz, 2023).

Duygu hem psikolojik hem de felsefi olmak üzere birçok farklı tanımı kapsar. Duygunun hem psikolojik hem de felsefi temelleri olan bir oluşum olduğu iddia edilir. Bir kavram olarak bakıldığında "herhangi bir ruh, tutkulu hareket, uyarılmış zihinsel bir durum ve his" olarak tanımlanır (Saraçoğlu, 2003). Duygular bir his ve o hisse özgü belirli düşünceler, psikolojik ve biyolojik durumlar ve bir dizi hareket eğilimidir (Goleman, 1996). Duygular, o duyguya mahsus hisler ve belirli düşünceler, biyolojik

ve zihinsel durumlar ile bir takım davranış eğilimleridir.

Aristoteles duygu kavramını, neşeli olmayan anlarda bile mutlu anlara benzeyen algılar veya olgular olarak tanımlamıştır (Konrad ve Hendl, 2005). Mayer vd., (2000) duygu kavramını, insanların çevreleriyle etkileşimlerinde karşılaştıkları farklılıklara gösterdikleri bilişsel ve fizyolojik tepkiler olarak tanımlamışlardır. Goleman (2003) duyguyu ve bu duyguyla ilişkili düşünceleri tanımlamış ve bu durumların biyolojik ve psikolojik olarak etkilendiğini belirtmiştir.

Duygu kavramı, eylemin anlamı olarak yorumlanabilir ve insanların duygusal durumlarından etkilenerek belirli eylemleri gerçekleştirmesi anlamına gelir (Konrad ve Hendl, 2005).

Duyguların temelini sinir sistemi oluşturduğundan insan beyni uyarılar sonucu sevinç, şaşkınlık, korku gibi tepkiler gösterebilmektedir (Somuncuoğlu, 2005; Özdemir, 2015).

20.yüzyılda psikoloji alanındaki gelişmelerle birlikte, bireylerin duygusal tepkileri ve davranışları bilimsel araştırmaların odağı hâline gelmiştir. Bu dönemde aklın duygulara üstün olduğu varsayımı yaygınken, zamanla bireylerin duygularını daha özgürce ifade edebildiği bir anlayış gelişmiştir. Böylece duyguların bireysel ve toplumsal yaşam üzerindeki etkisi daha fazla kabul görmeye başlamıştır (Ulaş, 2004).

Duygusal zekâ kavramının araştırma konusu olmasının başlıca nedenlerinden biri, insanların karmaşık duygusal durumlardan oluşmasıdır. Günlük hayatımızda çok farklı duygusal durumlar deneyimliyor ve bu duygusal durumlara göre tepki veriyoruz. Duygular, insanları motive eden bir kavramdır. Yaşantımızın tüm alanında ve her zaman karşılaştığımız bütün durumlar hislerimize etki eder. Duygularımız, gülümsemek, mutlu olmak, öfkelenmek ve başkalarına yardım etmek gibi temel eylemlerimizi yönlendirir. Duygular mevcut olduğunda duygusal zekanın her zaman aktif olduğu söylenebilir ki bu, insan doğasının vazgeçilmez bir parçasıdır (Kabak, 2023).

2.3. Duygusal Zekâ

İnsan hayatında önemli rol oynayan zekanın farklı alanlarından biri de duygusal zekâdır. Duygusal zekâ kavramının ilk tanımlamaları Thorndike'in 1920'de ortaya attığı sosyal zekâ alanından esinlenerek geliştirilen ve incelenen bir zekâ alanıdır. Thorndike, bireyin yeteneklerinin zekâyla doğrudan ilişkili olduğunu belirtmektedir (Cherniss ve Adler, 2000).

Duygusal zekâ, insanlık tarihi kadar eski olup üzerine sürekli düşünülmüş olmasına rağmen kavramsal olarak kullanan ilk araştırmacılar Mayer ve Salovey'dir. Araştırmalarında duygusal zekâyı, "insanların kendi hislerini, duygularını ve düşüncelerini gözlemleme ve ayırt etme ve geçmiş bilgilerini kendi düşünce ve davranışlarını ve başkalarının düşüncelerini ve davranışlarını yönlendirmek için kullanma yeteneğini kapsayan zekânın bir alt kümesi" olarak tanımladılar (Salovey ve Mayer, 1990).

Bireyin kendini tanıması ve kontrol edebilmesi, kendini motive edebilmesi, isteklerini erteleyebilmesi, engellere karşı koyabilmesi, çevresindeki insanlara anlayışla yaklaşabilmesi ve etkili ilişkiler kurabilmesi için ihtiyaç duyduğu becerilere duygusal zekâ denir (Acar, 2001).

Duygusal zekâ, kişinin kendi varlığını anlama ve kendine iletilen her çeşit uyarıyı anlama süreci olarak da tanımlanmaktadır. Duygusal zekâ, bireyin kendisini, diğer insanları, içinde yaşadığı toplumu, çevreyi ve toplumsal kuralları zihninde duygusal olarak anlayabilme yeteneğidir (Çetinkaya ve Alparslan, 2011).

2.4. Duygusal Zekâ Modelleri

Duygusal zekâ modelleri, farklı kişiler tarafından farklı biçimlerde yapılan tanımlamalar ve uygulamalar sonucunda ortaya çıkmıştır. Bu zekâ modelleri genel olarak yetenek temelli ve karma modeller olmak üzere iki başlık altında incelenmektedir (Adsız, 2016).

Yetenek Modeli: Mayer ve Salovey (1990), duygusal zekâyı ilişkin araştırmalarını yetenek modeli çerçevesinde yürütmüşlerdir. Duygular aracılığıyla

zekânın kullanımını ifade eden bir modeldir. Yetenek modeli içerisinde duygusal zekâ, bir yetenekler grubu olarak tanımlanmakta ve duygusal bilginin önemi ile bu bilgiye dayalı düşünmenin potansiyel kullanımları vurgulanmaktadır (Mayer ve Cobb, 2000).

Karma Model: Duygusal zekânın bireysel özelliklere göre değerlendirilmesi gerektiğini öne süren bir modeldir. Karma modelde duygusal zekâ, sosyal beceriler, özellikler ve davranışların bir karışımı olarak görülmekte ve duygusal zekânın yardımıyla elde edilebilecek başarılarla ilişkin olumlu vaatlerde bulunmaktadır (Mayer ve Cobb, 2000). Bar-On (1997), Cooper ve Sawaf (2000) ile Goleman (2019), duygusal zekâyâ ilişkin araştırmalarını karma model çerçevesinde yürütmüşlerdir.

1. Duygusal Zekânın Yetenek Temelli Modeli

- a) Mayer ve Salovey Duygusal Zekâ Modeli

2. Duygusal Zekanın Karma Modelleri

- a) Bar-On Duygusal Zekâ Modeli
- b) Daniel Goleman Duygusal Zekâ Modeli
- c) Cooper ve Sawaf Duygusal Zekâ Modeli

Duygusal zekâ kavramını ilk kez kullanan Mayer ve Salovey'e (1990) göre duygusal zekâ, üç kategorideki uyumsal becerilerden oluşmaktadır.

- 1) Kişinin kendi (sözlü, sözsüz) ve başkalarının (sözsüz, empatik) duygularını bireysel olarak değerlendirmesi.
- 2) Duyguları düzenleme (kendi ve diğerleri)
- 3) Duyguları problem çözme için kullanma (esnek planlama, yaratıcı düşünme, dikkatin yeniden odaklanması, motivasyon) (Mayer ve Salovey, 1993).

2.4.1. John D. mayer ve p. salovey duygusal zekâ modeli

Salovey ve Mayer (1990), yetenek modeli çerçevesinde ortaya koydukları duygusal zekâ modelinde, duygusal zekânın “bireyin kendi veya başkalarının duygularını iletme, bunlar arasında ayırım yapma ve bu bilgileri düşünce ve davranışlarında kullanma yeteneğini kapsayan bir tür sosyal zekâ” olduğunu belirtmişlerdir.

Bu modelde zekâ, duygu ve düşünceleri bir bütün olarak kavrayabilme, duyguları doğru bir şekilde ifade edebilme, duygu ve düşünceler hakkında mantıksal sonuçlar çıkarabilme ve bireyin kendi hislerini ve başka insanların duygularını etkileyebilme becerisi biçiminde tanımlanmaktadır (Mayer vd., 1997).

Yetenek modeline dayanarak geliştirilen Mayer ve Salovey modeli, duygular ve zekâ arasındaki etkileşimi inceler. Duygular; mutluluk ve yakınlık gibi kavramlara dayanır. Mayer ve Salovey, Gardner'ın sosyal zekâ kuramını temel alarak bu modeli oluşturmuşlardır. Bu model, Gardner'ın kuramında görüldüğü gibi, duygusal zekâ, kişinin kendi duygularını anlama ve ifade etme, diğer insanların hislerini tanıma ve düzenleme becerisine dayanır. Mayer ve Salovey modeli ise; Gardner'ın sosyal zekâ kavramına dayanan bir yeterlilik modelidir (Aslan, 2013).

Bu model 4 bölümden oluşmaktadır:

Duyguları Algılama: Kişinin kendisinde, başkalarında, sanatta, hikayelerde, müzikte ve diğer uyaranlarda duyguları fark edebilmesini içerir. Birey kendi duygularına odaklandığında öz farkındalığı artar; başkalarının duygularına odaklandığında ise duyarlılığı ve duygusal hassasiyeti gelişir.

Duyguları Kolaylaştırma: Duyguları hissetme, ifade etme ve iletişim aracı olarak kullanmanın yanı sıra, onları çeşitli bilişsel süreçlerde etkin biçimde değerlendirme yeteneğidir. Duyguların bu şekilde kullanımı; muhakeme, problem çözme, karar verme ve etkili iletişim gibi bilişsel süreçlerin desteklenmesini ve yönlendirilmesini de içerir.

Duyguları Anlama: Duygular arasındaki geçişleri, duyguların birbiriyle olan ilişkilerini ve çeşitli duygusal durumları kavrayabilme yeteneğidir. Bu beceri, bireyin duyguları analiz edebilmesini sağlayacak düzeyde bir dilsel yeterliliğe sahip olmasını ve duygular üzerine amaçlı düşünebilmesini içerir. Duyguları anlama becerisine sahip bireyler, duygulara ilişkin zengin bir kelime dağarcığına sahiptir; farklı duygu durumlarını tanımlayan terimleri kullanabilir ve bu terimler arasındaki ilişkileri doğru biçimde yorumlayabilirler.

Duyguları Yönetme: Bireyin duygulara açık olması ve bu duyguları kişisel

anlamlandırma ve gelişim sürecinde etkili bir şekilde kullanabilmesidir. Bu beceriye sahip bireyler, duygularını doğru biçimde izleyebilir, ayırt edebilir ve etiketleyebilir; aynı zamanda bu duyguları iyileştirebilecek ya da dönüştürebileceklerine inanırlar. Duygularını yönetmek için uygun stratejiler geliştirebilir ve bu stratejilerin etkinliğini değerlendirme kapasitesine sahiptirler. (Mayer vd, 2002; Brackett ve Salovey, 2006).

2.4.2. Reuven bar-on'un duygusal zekâ modeli

Psikolog Dr. Reuven Bar-On, duygusal zekâyı “bir kişinin çevresinin talepleri ve stresleriyle başarılı bir şekilde başa çıkmasına yardımcı olabilecek duygusal, kişisel ve sosyal yetenekler ve becerilerin toplamı” olarak ifade etmektedir (Çakar ve Arbak, 2004).

Bar-On, duygusal zekâyı, başkalarının talep ve baskılarına yanıt verebilme yeteneği olarak tanımlamaktadır (Goleman, 2002).

Bar-On modeline göre duygusal-sosyal zekâ, insanların kendilerini ne kadar etkili bir şekilde anlayıp ifade ettiklerini, başkalarını ne ölçüde anladıklarını, ilişkiler kurduklarını ve günlük talepleri ne ölçüde karşıladıklarını belirleyen duygusal ve sosyal yeterlilik becerilerinin bir kesitidir. Bu modele göre başarılı duygusal zekâ; duygusal ve sosyal açıdan zeki olmak, kendini ayrıntılı bir şekilde anlayıp ifade edebilmek, başkalarıyla iyi geçinebilmek, ilişkiler kurabilmek, günlük taleplerle, zorluklarla ve stresle başarılı bir şekilde başa çıkabilmek anlamına geliyor. Bunu başarmak için insanların duygularını, kendilerine karşı değil, kendileri için çalışacak şekilde yönetmeleri ve yeterince iyimser, pozitif ve öz motivasyonlu olmaları gerekir. Yüksek duygusal zekâyı sahip bireylerin günlük zorluklarla, problem çözme ve stresle başa çıkmada düşük duygusal zekâyı sahip bireylere göre daha kolay başa çıkabildikleri bulunmuştur (Bar-On, 2006).

Bar-On, duygusal zekânın beş boyutu olduğunu ve bu boyutların şu şekilde açıklandığını belirtmiştir:

Kişisel Yeterlilikler: Başkalarının duygularını anlama ve değerlendirme ve başkalarıyla tatmin edici ilişkiler sürdürme yeteneğidir (Bar-On ve Parker, 2000).

Kişisel Farkındalık: Kişinin kendi duygularını öz farkındalık yoluyla anlama yeteneği, kişisel farkındalığı ifade eder ve gerçekçi öz saygı, duygusal farkındalık, öz bilgi ve kendini gerçekleştirme ile tanımlanır (Delikoyun, 2017).

Uyum: Kişinin duygularını dışsal ipuçlarından yararlanarak doğrulayabilme ve durumu tam olarak kavrayabilme, değişen durumlara göre duygu ve düşüncelerini değiştirebilme, kişisel ve kişilerarası sorunları çözebilme yeteneğidir (Bar-On ve Parker, 2000). Stres yönetimi, bireyin çevresindeki değişikliklere uyum sağlama, ortaya çıkan sorunlara çözüm bulma ve yeni fikirler geliştirme yeteneğidir (Kavcar, 2011).

Stres Yönetimi: Stres yönetimi, stresle başa çıkma ve güçlü duyguları kontrol etme yeteneğidir (Bar-On ve Parker, 2000). Stres yönetimi, duyguları kontrol ederek stresli durumlarla başa çıkmayı içerir (Küçükkaragöz ve Kocabaş, 2012).

Genel Ruh Sağlığı: Bu, bireyin kendine ve başkalarına karşı iyimserliğini ve hoş hislerini içerir (Bar-On ve Parker, 2000).

2.4.3. Robert cooper ve ayman sawaf' ın duygusal zekâ modeli

Cooper ve Sawaf (2000), duygusal zekânın karma modelinde duygusal zekâyı, “duygularımızı etkin ve hızlı bir şekilde kavrama ve içimizdeki potansiyel gücün farkına varıp onu kullanma yeteneği” olarak tanımlamaktadır. Cooper ve Sawaf’a (1997) göre duygusal zekâ, "duyguların gücünü ve anlayışını insan enerjisi, bilgisi ve etkisinin bir kaynağı olarak algılama, anlama ve etkili bir şekilde kullanma yeteneğidir." Cooper ve Sawaf (2000), duygusal zekayı liderlikle ilişkisi açısından "dört temel taş" modeli olarak adlandırdıkları şeyle ele aldılar ve duygusal zekanın dört temel bileşeninin duygusal öğrenme, duygusal canlılık, duygusal derinlik ve duygusal simya olduğunu belirttiler. Bu modelin boyutları aşağıdaki gibi ifade edilebilir:

Duygusal Öğrenme: Kişinin kendi duygusal yeterliliklerinin farkında olması ve bu ölçüde başkalarıyla etkileşim kurabilme yeteneğidir.

Duygusal Canlılık: Bireyin duygusal gücü ve duygusal dayanıklılığıdır.

Duygusal Derinlik: Bireyin hedeflerine ulaşmak için deneyimlediği yoğun duygu. Belirlenen hedefle uyumlu olarak bireyin duygusal potansiyelini belirlemeyi ve o ölçüde geliştirmeyi içerir.

Duygusal Simya: Kişinin yaratıcılığını harekete geçirmek için mevcut duygusal birikimi geliştirerek bu duygusal birikimin günlük yaşamda kullanılmasıdır (Cooper ve Sawaf, 2003; Çakar ve Arbak, 2004).

2.4.4 Daniel Goleman duygusal zekâ modeli

Daniel Goleman (2000), duygusal zekâ üzerine yaptığı çalışmasında Mayer ve Salovey'in modelini temel alarak bu yaklaşımı geliştirmiştir. Goleman'a göre duygusal zekâ; bireyin kendi duygularını tanıma, başkalarının duygularını anlama, motivasyon sağlama ve kişilerarası ilişkilerde duygularını etkili bir biçimde yönetebilme becerisidir.

Goleman (2019), karma model çerçevesinde sunduğu duygusal zekâ modelinde duygusal zekâyı, "sorunlara rağmen yaşamını sürdürebilmek için kendini harekete geçirebilme yeteneği, dürtüleri kontrol ederek tatmini erteleyebilme yeteneği, ruh halini düzenleyebilme yeteneği, sorunların düşünmeyi engellemesine izin vermeme yeteneği, kendini başkalarının yerine koyabilme yeteneği ve umutlu olma yeteneği" olarak tanımlamaktadır.

Goleman'a (2019) göre duygusal zekâ, kendi duygularımızı ve başkalarının duygularını tanıma, kendimizi motive etme ve kendi içimizde ve ilişkilerimizde duyguları yönetme yeteneğidir. Goleman duygusal zekâyı beş ana boyutta incelemiştir (Goleman, 2018).

- 1. Duygusal Öz Farkındalık:** Kişinin kendi duygularını tanıyabilmesi ve anlamlarını ifade edebilmesi, duygularının nedenlerini daha iyi anlayabilmesi ve duygular ile davranışlar arasındaki farkı tanıyabilmesidir.
- 2. Duygu Yönetimi:** Kişinin arzularını ve çaresizlik duygularını gerçekleştirmesine engel olan durumlarla başa çıkabilmesi, öfkeyi yönetebilmesi, öfkeyi etkili bir şekilde ifade edebilmesi, yalnızlık ve sosyal

kaygıyı azaltabilmesidir.

3. **Duyguların Etkili Yönetimi:** Artan sorumluluk duygusu, görevlere daha iyi konsantrasyon ve dikkatli yaklaşım, daha az dürtüsel davranış ve daha fazla özdenetimdir.
4. **Empati; Duyguları Okuma:** Başkalarının olaylara ve sorunlara yaklaşımlarını algılayabilme, başkalarının duygularına duyarlı olma ve başkalarını gerçekten dinleyebilmedir.
5. **İlişkilerle Başa Çıkma:** İlişkileri ayrıntılı olarak inceleme ve algılama yeteneğinde gelişme, anlaşmazlıklarda uzlaşma yeteneğinde gelişme, ilişki sorunlarını çözme, kararlılık ve iletişim becerilerinde gelişme, daha sosyal ve girişken olma; arkadaşlarıyla ilişkilerinde sıcakkanlı ve neşeli olma, arkadaşları arasında daha popüler olma, daha şefkatli ve dikkatli olma, "sosyallik için" ve gruplar halinde çalışmaya daha yatkın olma, paylaşma, işbirliği yapma ve yardımsever olma konusunda daha güçlü istek duyma ve başkalarıyla ilişkilerinde demokratik davranmadır.

2.4.5. Çoklu zekâ teorisi (kuramı)

Howard Gardner'ın 1983 tarihli etkili "Frames of Mind" adlı kitabıyla başlayan ve yazarın 1993 tarihli "Multiple Intelligences" adlı kitabıyla doruğa ulaşan bu teori, hızla yayıldı ve eğitimcilerin dikkatini çekti. Geleneksel zekâ kavramlarını temelden değiştirdi ve geleneksel eğitim sisteminin egemenliğine son vermeyi amaçlayan çok sayıda projenin uygulanmasına yol açtı (Altan, 1999). Gardner (2004), insan zekasının tek bir şekilde ölçülebileceği yönündeki geleneksel anlayışı incelemiş ve zekanın tek bir faktörle açıklanamayan birçok yeteneği kapsadığı sonucuna varmıştır.

Gardner (2004), zekâyı “bir kişinin bir veya daha fazla kültürde değer verilen bir ürünü ortaya koyma yeteneği, gerçek hayatta karşılaşılan sorunlara etkili ve verimli çözümler bulma yeteneği, çözülmesi gereken yeni veya karmaşık sorunları keşfetme yeteneği ve yeni bilgi edinimi için zemin hazırlama yeteneği” olarak tanımlamaktadır.

Howard Gardner, zekâ kavramına yeni bir boyut kazandırdı ve insan zekasının

tek bir boyutla değil, birçok farklı boyutla ölçülebileceğini vurguladı. Zekâyı "yaşadığımız toplumda yararlı şeyler yapma yeteneği" olarak tanımladı. Bilgi edinme, çözüm üretme ile birlikte birey olma yolunda etkili araçlar olarak zekâ adını verdiği sekiz ayrı yeteneği ele almış, her insanın farklı, biricik ve özel olduğunu, insanlığa katkısının farklı yönlerde olduğunu savunmuştur (Yavuz, 2001).

Teorinin ilk yayınlanmış çalışmasında Gardner, yedi farklı zekâ alanından bahsetmiştir (Gardner, 1983). Daha sonra, "Intelligence Reframed" adlı kitabında zekâ alanlarına doğacı zekâyı eklemiş ve en az sekiz boyutlu bir zekâ alanından bahsetmiştir (Gardner, 1999). Gardner en az sekiz zekâ alanı olduğunu ve bunların sayısının artırılabilirliğini ve yeni çalışmalar yapılabilirliğini belirtmiştir. Bazı kaynaklar varoluşsal zekâyı dokuzuncu zekâ alanı adayı olarak göstermektedir (Temiz, 2010). İnsan varoluşuyla ilgili sorularla ilgilenen bu alan henüz yeni bir zekâ alanı olarak doğrulanmamıştır (Vultz, vd., 2010).

Gardner'ın teorisinde zekâ alanlarının son hali aşağıda sunulmakta ve tanımlanmaktadır:

Sözel (Dilsel) Zekâ: Sözel-dilsel zekâ, dilin farklı biçimlerde kullanılmasını üreten ve harekete geçiren zekâdır. Başka bir deyişle, bireyin dilsel kavramları etkili bir şekilde kullanma yeteneğinin gelişmesidir (Bümen, 2005).

Mantıksal (Matematiksel) Zekâ: Bu zekâ alanı, matematiksel hesaplama, problem çözme, mantıksal akıl yürütme, benzerlik ve bağlantıları tanıma yeteneklerini kapsar (Demirel, 2007).

Görsel (Mekansal) Zekâ: Bu zekâ alanı, nesneleri doğru bir şekilde algılama, bir nesnenin uzayda hareket ettiğini hayal etme veya başka birinin bakış açısından tasvir etme ve kişinin kendi algılarını iki veya üç boyutlu somut örneklerle dönüştürme yeteneğini kapsar (Selçuk vd., 2003).

Müzikal (Ritmik) Zekâ: Bu zekâ alanı, kişinin müzikal düşünme ve belirli bir olayın biçimini, gelişimini veya genel doğasını müzikal olarak algılama, yorumlama ve iletme yeteneğini kapsar (Saban, 2005).

Bedensel (Kinestetik) Zekâ: Bu zekâ alanı, kişinin hareketler, jestler ve yüz ifadeleri yoluyla kendini ifade etme yeteneğini ve beyin-vücut koordinasyonunun etkili kullanımını kapsar (Nichols, 1986).

Sosyal (Kişilerarası) Zekâ: Bu zekâ alanı, bu aşamada başkalarının duygularını, isteklerini ve ihtiyaçlarını anlama, ayırt etme ve etkili bir şekilde iletişim kurma yeteneğini kapsar (Temiz, 2007).

İçsel Zekâ: Bu zekâ alanı, bireyin kendi iç dünyasını bilmesi, hayata karşı duyguları, kendi duygularını tanıma ve ayırt edebilme yeteneği, duygularına ad verebilme yeteneği, duyguları aracılığıyla kendini tanıma yeteneği ve kendi davranışlarını kontrol edebilme yeteneğini içerir (Akboy, 2005; Campbell, 1994).

Doğacı Zekâ: Bu zekâ alanı, bir bireyin biyolojik bir yaklaşım kullanarak hayvanlar ve bitkiler gibi canlı varlıkları tanıma, onları belirli özelliklerine göre sınıflandırma ve diğerlerinden ayırt etme veya jeolojik bir yaklaşım kullanarak bulutlar, kayalar veya depremler gibi doğal dünyanın çeşitli özelliklerine karşı keskin bir ilgi ve duyarlılık geliştirme yeteneğini kapsar (Saban, 2005).

Varoluşsal Zekâ: Bu, evrenin ve insanlığın varoluş nedenlerine odaklanan ve insan varoluşunu keşfetmek için tasavvuf, teoloji ve felsefeden yararlanan "büyük soruların zekâsı" olarak tanımlanabilir (Gürel ve Tat, 2010).

2.5. Karar Verme

Kişinin karar verme durumunda, çeşitli davranış seçeneklerini göz önünde bulundurduğu ve değerlendirdiği karmaşık bir süreçtir. Daha sonra seçeneklerden birini seçer ve bu kararı uygulamaya başlar. Bir kişinin karar verme sürecinde izlediği adımlar, yöntemler ve yaklaşımlar, **karar stratejisi** olarak tanımlanır (Kuzgun, 2017).

Yaşam değişiklikleri veya sorunlu durumlar karşısında hızlı karar alabilmek önemlidir. Karar alma sürecinde korku, belirsizlik, çatışma duyguları ve bilgi eksikliği kararsızlığa yol açabilir (Sari, 2007). Karar alma, bir hedefe ulaşmak için birden fazla yol olduğu durumlarda stresi azaltan davranış olarak tanımlanabilir (Kuzgun, 1992).

Karar verme evrensel bir süreçtir ve tüm insanlar birden fazla alternatif arasında seçim yapmayı gerektiren durumlarla, sorunlarla veya fırsatlarla karşılaşır (Mann vd., 1998). Karar verme, bir sorunu çözmek için kullanılan insana özgü ve temel bir yaşam becerisi olarak anlaşılır. Bilgi, düşünme, hissetme ve iradenin etkileşimine dayanır. Aslında, bir kişinin her davranışı ve eylemi, bilinçli veya bilinçsiz olarak verdiği bir karar durumunu temsil eder (Çoban ve Hamamcı, 2006).

İnsanlar hayatlarının her anında, farkında olsunlar ya da olmasınlar, onlarca farklı karar alarak hayatlarını sürdürmeye çalışır. Bu kararlar her birey için farklı düzeylerde ve farklı anlamlarda olabilir. Bu kararlar bireysel olarak veya bir grupta istişare edilerek alınabilir. Kararlar nasıl alınırsa alınsın hem birey hem de diğer insanlar ve kuruluşlar üzerindeki etkileri dikkate alınmalıdır. Bu şekilde alınan kararlar uygulanabilir ve istenen sonuçlara ulaşılabilir (Kıral, 2015).

2.5.1. Karar verme süreci

Karar verme, bireylerin aktif olarak katıldığı dinamik bir süreçtir. Karar alma sırasında, kişi karmaşık bilgi araştırması yapar, çevresinden giderek artan düzeyde geri bildirim alır, verileri ayrıntılı olarak inceler, bilgileri işler ve geleceğe yönelik planlar yapar. Karar verme süreci, bir anlamda bireyin iç dünyasının dengesini korumak olarak görülebilir. Karar verme durumundaki bireyin amacı, iç dünyasının ihtiyaçlarını ve çevresinin beklentilerini karşılamaktır. Bunu başarmak için, kişisel ve çevresel kaynaklarını etkin bir şekilde kullanması gerekir (Marco vd.,2003).

Karar alma süreci, bir kişi karar verme ihtiyacı hissettiğinde başlar. Daha sonra bir hedef veya amaç belirler ve bu hedefe veya amaca ulaşmak için olası seçenekleri araştırırlar. Gelecekte seçeneklerin sonuçlarına ulaşma olasılığını ve kendi değerlerini göz önünde bulundururlar. Bu değerlerin netleştirilmesi etkili karar alma için önemlidir.

Birçok seçenekten birine yönelik bireysel yönelim bilişsel bir süreçtir. Bu süreç, seçenekler hakkında ayrıntılı bilgi toplamayı, elde edilen bilgileri sınıflandırmayı, önem sırasına göre sıralamayı ve her seçeneğin gereksinimleri karşılama yeteneğini incelemeyi gerektirir (Kökdemir, 2003).

Pitz ve Harren (1980), karar alma sürecinde dört unsurun varlığından

bahsetmektedir. Bu unsurlar şunlardır:

6. Karar vericinin ulaşmak istediği hedefler,
7. Bireyin alternatif seçenekler arasında seçim yapması gereken durumlar,
8. Seçeneklerin olası sonuçları,
9. Tüm seçeneklerin karar vericinin ihtiyaçlarını karşılama açısından değerlendirilmesi (Yiğit,2005).

Karar teorisini incelerken, araştırmalar karar alma sürecine odaklanır ve karar alma sürecinin aşamalarını üç aşamaya ayırır. Bu aşamalar birbirinden bağımsızdır ve her karar alma aşaması bir dizi ön ve son karar aşamasında verilen alt kararlardan oluşur (Ersever, 1996; Eldeleklioğlu, 1996; Deniz, 2002).

Bu süreçler aşağıdaki gibidir:

1. **Karar Öncesi Evre:** Başlangıçta bir çatışma durumu ortaya çıkar. Çatışma durumunda kişi kararsızdır. Bu çatışma, onları karar almaya motive eden bir gerginlik yaratır. Karar alma pozisyonundaki kişi bu çatışmayı deneyimler ve ideal olduğunu düşündüğü seçenekleri aramaya başlar. Bu süreçte, karar verici seçenekleri ve sonuçlarını kapsamlı bir şekilde değerlendirir.
2. **Karar Aşaması:** Bu aşamada karar verici, karar alma durumuna uyum sağladıktan sonra, eldeki tüm seçenekleri ideal seçenekle karşılaştırır ve elemeye başlar.
3. **Karar Sonrası Aşama:** Kişi, kararının uygulanmasıyla ortaya çıkan durumu değerlendirir ve yorum yapar.

Karar alma süreci her araştırmacı tarafından farklı şekilde sistematize edilmiş olsa da genel kabul gören şekli şu şekilde sıralanabilir:

- Problem tanımı (amaç),
- Çeşitli alternatiflerin geliştirilmesi,
- En uygun alternatifin seçilmesi,
- Kararın uygulanması ve sonuçların izlenmesi (Emhan, 2007).

2.5.2. Karar verme sürecini etkileyen bazı faktörler

Karar verme, mevcut seçenekler arasında mantıklı ve bilinçli bir seçim yapma sürecidir. Ancak, süreç bu bilişsel süreçlerin dışındaki faktörlerden de etkilenir. Kişinin kişiliği, sezgileri ve deneyimleri gibi faktörler öznel olarak karar alma sürecini etkilerken, kişinin karar alma stili, çevresi, konumu veya elindeki bilgi miktarı gibi değişkenler de karar alma sürecinde nesnel faktörler olarak rol oynar (Kurt, 2003).

İnsanlar hareket etmeden veya davranış sergilemeden önce kararlar alırlar. Bu kararlar, önceden planlanmış olup zihinsel süreçlere dayanmaktadır. İnsanlar kendileri için en uygun ve olumlu olanı seçme eğilimindedir. Olumlu ve elverişli zihinsel süreçlerin doğru ve olumlu karar almadaki katkısı açıktır. Bir kişinin başarısı, kararlarının doğruluğuyla yakından bağlantılıdır. Toplumdaki insanlar, hayatın çeşitli alanlarında sürekli olarak karar alma zorluğuyla karşı karşıyadır. Her karar yalnızca bireyi değil, aynı zamanda çevresindekileri de etkiler. Bu nedenle, karar alma süreci herkes için son derece önemlidir (Kuzgun, 1992).

Karar vericinin kullandığı karar alma stilleri; alınacak kararın türü, karar vericinin kişiliği, algısı ve sahip olduğu değerler gibi kişisel özellikleri, içinde yaşadığı çevrenin kültürel özellikleri ve sosyal yapısı, karar vericinin içinde bulunduğu sosyal çevre ve toplumu oluşturan diğer insanların inançları gibi çok sayıda çevresel değişkenden etkilenmektedir (Şen vd., 2019).

Karar alma süreci, bireylerin çeşitli stratejiler kullanarak yönettiği karmaşık bir süreçtir. Bu stratejilerin doğru ve olumlu bir şekilde uygulanması, bir sorunun çözümünü basitleştirebilir. Aksine, sorunu veya durumu çözmeyi daha zor hale getirebilir. Karar alma süreci genellikle bilişsel yaklaşımların duygusal zorluklardan daha baskın olduğu bir süreçtir (Çiftçi vd., 2013).

Karar alma süreci üç aşamalı bir süreçten oluşmaktadır.

Aşama 1 (Geçmiş Zaman): Bir sorunun ortaya çıkması ve karar alma ihtiyacı.

Aşama 2 (Şimdiki Zaman): Alternatif seçeneklerin listelenmesi ve bunlardan birinin seçilmesi.

Aşama 3 (Gelecek Zaman): Alınan kararın uygulanması ve sonucunun değerlendirilmesi (Günay, 2000).

Adair (2000) karar alma sürecinde dört durumdan bahseder:

10. Problem tanımı
11. Gerekli bilgileri toplama
12. Alternatifleri geliştirme
13. Karar verme (Deniz, 2002).

Karar alma sürecinde en önemli faktörlerden biri kişilerarası iletişimdir. Karara katılan kişiler arasındaki iyi iletişim, karar alma, kararın uygulanması ve ortaya çıkan sorunların çözümünde başarı şansını artırır (Şahin, 2002).

Kararı etkileyen bir diğer önemli faktör, karar alma sürecinde karar vericiye verilen zamandır. Çoğu karar, başkaları tarafından belirlenen zaman dilimi içinde verilir. Karar alma sürecinde, zaman baskısı kişinin yeterli bilgi toplamasını veya ek tercihleri değerlendirmesini engelleyebilir (Sucu, 2000). Karar alma durumunda, kaynakları optimize etmek ve onları sınırlayan engellerden kaçınmak önemlidir. Bu, karar vericilerin hedeflerine ulaşmalarını engelleyebilecek kısıtlamaların üstesinden gelmelerini sağlar (Can, 2009).

İnsanlar daha fazla bilgi toplayabilir ve karar verilecek durumu değerlendirebilir, böylece nesnel davranabilirler. Ancak bazı insanlar sezgileriyle yönlendirilir. Dahası, başkalarının fikirlerini arayabilir ve hatta karar alma sürecinden kaçınmaya eğilim gösterebilirler (Galotti vd., 2006).

Karar alma sürecinde farklı yaklaşımlar ve adımlardan bahsedilse de hepsinin ortak noktası öncelikle bir karar verilmesi gerektiğidir. Bu süreci etkileyen çeşitli faktörlerden bahsedilmekte ve bu bağlamda araştırmacılar çeşitli karar alma stratejileri önermektedir (Gülyol, 2024).

2.5.3. Karar verme stratejileri ve stilleri

"Karar verme stratejileri" ve "karar verme stilleri" kavramlarının teorik değerlendirmelerinde farklı stratejiler ve stiller vardır. Strateji, bir kişinin karar verme

durumunda gerçekten sergilediği davranış seçimi olarak tanımlanırken, stil, kişinin genel yaklaşımını ifade eden bir karar verme durumundaki kişisel stili olarak tanımlanır. Karar verme stratejileri ve karar verme stilleri tam olarak aynı şey olmasa da teorik çalışmalarda sıklıkla birbirinin yerine kullanılır ve iç içe geçmiş kavramlar olarak yorumlanır (Ersever, 1996). Bu bağlamda araştırmada "stratejiler ve stiller" terimlerinin birlikte kullanılması tercih edilmiştir.

Karar verme stili, bir bireyin karar verme durumunda sergilediği öğrenilmiş, alışılmış bir tepkidir. Bireyin karar verme sürecinden etkilenen karakteristik bir davranış örüntüsüdür. Her bireyin bir karar verme durumunda farklı yolları tercih ettiği bilinmektedir. Örneğin, bazı insanlar başkalarının liderlik etmesini beklerken, bazıları bağımsız olmayı tercih eder. Bazı insanlar erken karar vermeyi tercih ederken, diğerleri karar alma sürecinden kaçınmayı tercih eder (Kıloğlu, 2017).

Belirli bir durumda karar vermek oldukça karmaşık bir süreç olarak kabul edilir. İnsanlar karar verirken çeşitli seçenekleri ve yöntemleri göz önünde bulundururlar. Alternatifleri tartarlar ve kararlarının sonuçlarını değerlendirirler, bunlardan birini seçerler ve buna göre hareket ederler. Tüm bu süreç bir karar verme stratejisi olarak tanımlanır. Bireyin karar alma sürecinde sorun durumuna karşı tutumu, karar verme stili, karar verme yöntemi veya karar verme olarak adlandırılır. Bireyin karar verme yöntemlerini kullanmasına yönelik uygun davranışların geliştirilmesi, ayrıca karar verme sürecinde uygulanan yöntem ve önlemler, karar verme stratejileri olarak adlandırılır. Bu tanımlamadan, karar verme stilinin karar verme stratejilerini kapsayan bir yapıya sahip olduğu sonucuna varılabilir (Kuzgun, 2017).

Her insan karar alma durumunda farklı tepki verir. Karar verme stili, bir bireyin alışkanlıklarını, yaklaşımlarını ve tepkilerini ve ayrıca eylemlerini kapsar. Bir karar verme durumunda, bireyler karar verme stillerine, yani stratejilerine güvenirler (Öztabak, 2013).

Doğum ve ölüm arasındaki dönemde, insanlar sürekli olarak karar alma durumlarıyla karşı karşıyadır. Bir kişinin verdiği kararlar, her yaşam evresinin gelişimine, kişilik özelliklerine, sosyokültürel faktörlere ve mevcut durumun özelliklerine bağlı olarak değişir. Karar verme sürecinde insanlar içsel ve dışsal

etkenlerden etkilenebilmekte ve bu etkilenme sonucunda geliştirdikleri alışkanlıklar karar verme stillerini belirlemektedir (Çolakkağıoğlu ve Güçray, 2007). Literatür taraması sonucunda karar almaya ilişkin pek çok farklı teorik görüş ortaya konmuş, ancak bunların hepsi aynı düzeyde üretken olmamıştır (Yıldız, 2015).

Bu teorik bakış açılarında stil kavramı, bireyin soruna yaklaşımını belirleyen kişisel yönü olarak tanımlanmaktadır. Karar alma stilleri kişiden kişiye değişebilir. Bu stiller bilişsel ve davranışsal olarak gözlemlenebilir. Bireyler kişilik özelliklerine bağlı olarak farklı karar alma stratejileri kullanırlar. Bir kişinin stratejisi; yaklaşımında, tepkisinde ve eyleminde ifade edilebilir (Pekdoğan, 2015). Yapılan çalışmalar bireylerin karar alırken çok farklı yöntemler kullandığını göstermiştir. Kişilik özelliklerini yeteneklerle birleştirmek farklı karar alma stilleri kullandıklarını ortaya koymaktadır (Kaşık, 2009).

Kuzgun tarafından 1992 yılında geliştirilen karar verme ölçeğinin alt boyutları şu şekildedir:

- 14. Bağımlı Karar Verme Stratejisi:** Başkalarının gerçeğleri kendilerinden daha iyi bildiğine inanarak onların tavsiyelerine güvenme eğilimindedirler.
- 15. Mantıklı Karar Verme Stratejisi:** Karar sürecinde mevcut seçenekleri dikkatle inceleyip her birinin olumlu ve olumsuz yönlerini değerlendirerek, en uygun seçeneğe ulaşma sürecidir.
- 16. İçsel Tepkisel Karar Verme Stratejisi:** Karar almada duygularını ön planda tutarlar ve aceleci davranarak çabuk kararlar alırlar.
- 17. Kararsızlık:** Karar veremedikleri ve verdikleri kararları sürekli değer değiştirdikleri için huzursuzluk ve rahatsızlık hissederler (Kuzgun, 1992).

Karar verme stratejilerinin daha ileri bir sınıflandırması Scott ve Bruce (1995) tarafından sağlanmışır. Araştırmaları sonucunda dört karar verme stili saptamışlardır. Bu stiller şunlardır:

- 1. Rasyonel Karar Verme Stili:** Farklı alternatiflerin araştırıldığı ve mantıksal olarak değerlendirildiği bir durum.

2. **Sezgisel karar verme stili:** Sezgilere ve duygulara güvenmeyi vurgulayan bir karar alma tarzıdır.
3. **Bağımlı Karar Verme Stili:** Karar alırken başka insanların önerilerini ve tavsiyelerini dikkate alan yaklaşım. Karar alırken başka insanların önerilerini ve tavsiyelerini dikkate alan yaklaşımdır.
4. **Kaçınan Karar Verme Stili:** Kararlardan kaçınılan durumlarda kullanılan yaklaşımdır (Yiğit, 2005).

Karar alma sürecinde, sorunları çözmek için bilgi toplanır ve deneyim yoluyla edinilen bilişsel yöntemler, bilgiyi içselleştirmek, kavramları ve bilgileri ayırmak için kullanılır. Elde edilen bilgi ve karar alma sürecinde ele alınan alternatif durumlar, karar alma stilini oluşturur. Karar alma stili, karar alma sürecinde bireyler tarafından kullanılan bilindik bir model veya karakteristik bir karar alma stili olarak tanımlanabilir (Scott ve Bruce, 1995).

2.6. Duygusal Zekâ ve Karar Verme Stratejileri Arasındaki İlişki

Duygusal zekâ kavramının karar alma tarzını belirlemedeki önemi göz önüne alındığında, temelde içgüdüsel olarak benimsenen hislerin, birey için önemli veri ve güç kaynağı oluşturması nedeniyle karar alma aşamasını ve tercih ettiği karar alma tarzını belirlediği varsayılmaktadır (Mayer vd., 1999).

Duygusal zekâ kavramı üzerinde en çok çalışılan kavramlardan biridir. Motivasyon ve istekleri kapsamakta olup başlıca bir başarı faktörü ve hatta bilişsel zekânın tamamlayıcısı olarak ifade edilebilmektedir. İnsanların duygularını anlama ve ifade etme, bunları bilişsel süreçlere bağlama ve çeşitli kararlar alma becerilerinin örgütlerin başarısını olumlu yönde etkilediği görülebilir. Duygularının farkında olan ve bunları kontrol edebilen çalışanlar da örgütsel başarıya katkıda bulunurlar. Özellikle duyguların değerlendirilmesi, kontrolü ve kullanımı, bilişsel becerilerle birlikte karar alma sürecinde önemli bir rol oynar (Ulus, 2019).

Duygusal zekâ, iş hayatında alternatifler geliştirmek ve sorunlara farklı çözümler geliştirmek için önemlidir. Bu bağlamda duygusal zekânın insanların karar alma tarzlarını etkilediğini ve bu kavramların birbiriyle ilişkili olduğu görülebilir.

Alternatifler arasında bir tercih olarak nitelendirilebilecek kararlarda, soruna yaklaşımlarını belirleyen bireyin kişisel stili, karar alma stili belirler; bireyin davranış seçimi, karar alma stratejisini oluşturur. Bireyin bilgi, beceri ve deneyimi, ne zaman ve hangi kararların alınacağını etki eder. Karar alma modeli, kişinin karar alma davranış biçimini hangi ölçütlere göre şekillendiğini ortaya koyar (Çuhadaroglu, 2008).

Thunholm (2004) çalışmasında, bireysel öz saygı ile karar verme stili arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Rasyonel, bağımlı ve kaçınan karar verme stillerinin öz saygı üzerinden belli ölçüde tahmin edilebileceğini bulmuştur. Karar verme stili yalnızca alışkanlıkları ve düşünce kalıplarını yansıtmadığını, aynı zamanda öz düzenleme ve öz değerlendirmeyi de kapsadığını göstermiştir.

2.7. Sporda Karar Verme

İnsanlık tarihi kadar eski olan spor, çok boyutlu ve karmaşık yapısı nedeniyle farklı bakış açılarına göre çeşitli şekillerde tanımlanmaktadır (Yetim, 2000).

Türk Dil Kurumu'na (TDK,2025) göre spor; kendine özgü kuralları ve teknikleri olan, bireyin fiziksel ve zihinsel gelişimini sağlayan, bireysel veya takım halinde yapılan aktivitelerdir.

Spor, rekabet ve rekabetin merkezde olduğu ve katılımcıların giderek daha deneyimli hale geldiği disiplinli bir oyun olarak tanımlanmaktadır (Erkal vd., 1998).

Araştırmacılar uzun zamandır sportif başarı ile sporcunun karar alma yeteneği arasındaki ilişkiyi araştırmış ve karar almanın sportif performansı ne ölçüde etkilediğini belirlemeye çalışmışlardır (Egesoy vd., 1999).

Karar verme, spor ve rekabet dahil olmak üzere hayatın hemen her aşamasında hayati önem taşır. Bir bireyin o anda veya bir spor ya da rekabetin sonucuna bağlı olarak verdiği kararlar duygusal refahı olumlu yönde etkileyebilirken, eksik veya yanlış kararlar duygusal refahı olumsuz yönde etkileyebilir (Leveaux, 2010).

Fizyolojik, psikolojik ve teknik-taktik çalışmalar yetersiz olsa bile, zihinsel faktörlerin sportif başarıdan sorumlu olduğu bilinmektedir. Karar verme yeteneği,

sportif başarı için oldukça önemli bir boyuttur. Bir sporcunun bir duruma yanıt olarak verdiği karar, o bireyin ve takımının sportif başarısı üzerinde olumlu veya olumsuz bir etkiye sahiptir. Bu amaçla spor araştırmacıları ve spor eğitmenleri sporcuların karar verme becerilerini geliştirmek için çalışmalar yürütmektedir. Bu çalışmalar sportif başarı için çok önemli ve gereklidir. Bu çalışmaların antrenmana uygulanmasıyla sporcuların yaratıcılıklarını ve karar verme becerilerini geliştirdikleri ve daha başarılı oldukları gözlemlenmiştir (Egesoy vd., 1999).

Sporda karar alma, bir sporcunun önceki oyun kalıplarından aldığı fiziksel, taktiksel ve teknik ipuçlarını kullanarak kendisi için yeni bir savunma ve hücum organizasyonu oluşturması ve rakibinin bir sonraki en etkili hareketinin ne olduğunu anlamak için bir eylem planı geliştirmesi olarak tanımlanabilir (Berry vd.,2008).

Sporcunun müsabaka sırasında kullandığı karar alma tarzı da büyük önem taşıyor. Hangi karar alma tarzının kullanıldığı, hangi kararların alındığı ve yarışmanın sonucu, sporcunun sadece fiziksel özelliklerine veya performansına bağlı olarak kendi disiplininde belirli bir noktaya ulaşip ulaşamayacağının somut göstergeleridir (Akcan, 2016).

Bir kişinin karar verme veya eylemde bulunma konusunda en az iki seçeneği varsa ve bunlardan birini seçmek zorundaysa, karar vermesi gerekir (Seiler, 1997).

Sportif yetenek, mevcut bilgileri hızlı bir şekilde işleme yeteneği gerektirir. Bu nedenle sporcular çok sayıda karar verme durumuyla karşı karşıyadır. Sporcunun yarışma sırasında çevresel bilgiler ile yanıltıcı bilgileri birbirinden ayırt etmesi ve en uygun kararı vermesi gerekmektedir (Uzunoğlu, 2008).

Spor sırasında karar alma davranışı çeşitlidir. Ancak, en önemli özellikler genellikle sportif kararların doğal olarak gerçekleşmesi ve sporcunun oyun sırasında sahip olduğu olası seçeneklerin çokluğudur. Örneğin, bir sporcu müsabakada olduğu gibi oyun sırasında da kararlarını, sorumluluğunu ve yaratıcılığını kullanmak istiyorsa önceden bir plan yapmaz ve ani durumlar karşısında hızlı kararlar alıp harekete geçmek zorundadır (Johnson, 2006).

Sporda, tüm üyeler arasında paylaşılan karar alma birçok fayda sağlayabilir. Sporda tüm üyelerin ortak karar alması birçok faydayı beraberinde getirebilir. Bunlara katılımcıların birbirlerini daha iyi tanımalarına yardımcı olmak, kişisel gelişimlerini desteklemek, grup içinde sağlıklı iletişimi sağlamak ve herkesin birbirini önemsemesini sağlamak dahildir (İmrek, 2003).

2.8. Spor ve Duygusal Zekâ İlişkisi

Son yıllarda araştırmacılar sporcuların performansının sadece fiziksel durum, teknik ve taktik gibi faktörlerden değil aynı zamanda zihinsel ve duygusal özelliklerden de etkilendiğini göstermiştir. Rekabetçi sporlarda doğru psikolojik strateji sporcuların daha iyi performans göstermesini sağlar (Olmedilla vd., 2010).

Bir kişinin duygusal zekâsı hayatının her alanını etkiler. Duygusal zekanın sporda da etkili olduğu söylenebilir. Duygusal zekâ bir sporcunun performansında önemli bir rol oynar. Günümüzde sporun rekabetle karakterize edilmesi ve sporcuların en iyi performanslarını ortaya koyarak kazanmaları ve başarılı olmalarının beklenmesi, sportif faaliyetlerde stres, kaygı ve duygu gibi kavramların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bir sporcu, kazanmaya çalıştığı bir yarışma sırasında normalden daha fazla stres, kaygı ve duygu yaşayabilir. Bu durum sporcunun performansını da etkileyebilir (Erbektaş vd., 2017).

Duygusal zekayı geliştirmek için en etkili faktörlerden biri spordur. Günlük hayatta duygularını ifade etmekte zorlanan, çevresiyle uyumlu ilişkiler kuramayan ve özgüven eksikliği yaşayan kişiler, bu nitelikleri fiziksel aktivite, arkadaş edinme ve çevresindekilerle iletişimlerini güçlendirme yoluyla geliştirebilirler. Bu özelliklerin gelişimi bireyin günlük yaşamına da yansır. Ailede veya okulda geliştirilemeyen duygusal zekanın gelişimi, doğal olarak spor ortamında daha kolay geliştirilebilir. Spor yapanlar güçlü iletişim becerilerine sahip, özgüvenli, sosyal olarak aktif, daha aktif ve yüksek derecede problem çözme becerisi gösteren kişilerdir (Kuter ve Kuter, 2012).

Bireyin en üst düzeyde performans gösterebilmesi için düzenli ve planlı antrenmanların yanı sıra, yarışma sırasındaki duygularının da önemli olduğu görülmektedir. Sporcuların bulundukları ortama göre duygularını kontrol edebilmeleri

ve yönlendirebilmeleri şüphesiz çok önemlidir. Bir sporcunun yarışma sırasında öfke, hiddet, gerginlik, korku, heyecan, utanç gibi duygularını kontrol edebilmesi birey için yararlı olabilirken, buna benzer duyguları yönetememesi yarışma sırasında sporcunun başarısızlığına ya da kuralları ihlaline yol açabilir, bu da onu hakemlerden farklı uyarı ve yaptırımlara maruz bırakabilir. Yarışma sırasında duygularını kontrol edemeyen sporcular, öfke veya saldırganlık gibi sporun ruhuyla uyuşmayan duygusal patlamalar sergileyebilirler. Bu kural ihlal eden eylemler nedeniyle çeşitli cezalara veya hatta yarışmadan diskalifiye edilmeye maruz kalabilirler. Duygularını etkili bir şekilde kullanan sporcular, bu patlamaları olumlu bir şekilde kullanarak kendi motivasyonlarını artırabilirler (Vallerand, 2007).

2.9. Curling

Curling, buzun üzerinde oynanan stratejiye dayalı bir takım sporudur. Hassaslık düzeyi ve stratejik düşünce yapısı sebebiyle “buzüstü satranç” şeklinde adlandırılan Curling taktiksel olarak satranca, teknik olarak ise bowlinge benzeyen bir spordur. Curling sporu, yapışı nedeniyle daha fazla bilişsel ve psikolojik beceri içerir. Taktik ve beceri gerektiren bir gelenek oyunudur ve en hızlı büyüyen kış sporlarından biridir. Aynı zamanda çok üst düzeyde fiziksel yeterlilik, denge ve koordinasyon gibi motorik fonksiyonlar gerektiren bir oyundur. Curling, hedefe doğru atılan taşın rotasının değiştirilebildiği tek spordur (Bradley, 2009; Turriff, 2016; Buckingham vd., 2006).

Curling sporu, 1 yedek ve 4 asıl oyuncu olmak üzere toplamda 5 oyuncudan oluşan, 42 metre uzunluğunda ve 4,3 metre genişliğinde Sheet adı verilen özel olarak tasarlanmış buzdan bir pist (ring) üzerinde oynanan olimpiik bir takım oyunudur. Curlin sporu stratejinin ön planda olduğu ve fiziksel mücadele kadar, zihinsel süreçleri de kapsayan bu oyunun temel amacı; buzun yüzeyinde kontrollü bir şekilde kaydırılabilmesi için özel tekniklerle cilalanmış olup sürtünmeyi de azaltarak daha düzgün kaymalarını sağlayan, İskoç granitinden yapılmış ve her biri yaklaşık 20 kg ağırlığında olan granit taşı buz üzerinde kaydırarak iç içe geçmiş üç halkadan oluşan bölgenin (ev) merkezine veya merkeze en yakın bölgeye konumlandırmaktır (Dünya Curling Federasyonu,2020; Wetzel, 2010). Curling pistinin iki ucunda yer alan, çapı 3,66 metre olan “ev”in hog çizgisine olan uzaklığı 6,4 metredir. İki ev arasındaki

toplam mesafe ise 34,7 metredir. Kurallara göre karşı takıma nazaran evin merkezine daha yakında taş konumlandırıan takım, puan kazanmış olur (Dünya Curling Federasyonu, 2020). Bir curling takımı, kaptan, yardımcı kaptan, birinci oyuncu ve ikinci oyuncu olmak üzere toplamda dört oyuncudan oluşur. Her takım taşları dönüşümlü olarak atar. Her oyuncunun atış yapma hakkı vardır ve takımlar, her oyunda 8 adet taş kullanır. Oyun esnasında her iki takım sırayla atış haklarını kullanır (Türkiye Curling Federasyonu,2017). Resmi turnuvalarda bir maçın kazananı, curlingde “end” olarak adlandırılan 10 oyunun sonunda belirlenir (Duritsch, 2018). Bir oyunun tamamlanması için iki takımın toplamda 16 taşını oyuna sokmuş olması gerekmektedir. Müsabaka esnasında oynanan devrelerde yalnızca bir takım puan alabilir. 8 ya da 10 devre sonunda takımların puanları toplanarak kazanan takım belli olur (Dünya Curling Federasyonu, 2020; Duritsch, 2018; TMOK, 2020; Wetzel, 2010).

2.9.1. Türkiye’de curling

2011 yılında Erzurum'da düzenlenen Dünya Üniversite Kış Oyunları (Federation International Ski Universiade), ülkemizde Curling sporunun ilk adımlarının atılmasına vesile olmuştur. Zorunlu branşlar arasında yer alan Curling, Türkiye'de ilk olarak Türkiye Buz Pateni Federasyonu çatısı altında faaliyet göstermeye başlamıştır.

Türkiye Buz Pateni Federasyonu (TBPT) tarafından Kocaeli ilinde seyyar bir buz pisti kurularak altyapı çalışmaları başlamıştır. Curling sporunun bu organizasyonun zorunlu branşı olması nedeniyle ilk olarak TBPF (Türkiye Buz Pateni Federasyonu) bünyesinde organize edilmiştir. 2016 yılında Türkiye Curling Federasyonu’nun kurulması ile kurumsal bir yapı kazandırılarak ve bu sporun tüm Türkiye'ye yayılması planlanmıştır. 2011 yılı hazırlıklar kapsamında Milli takımın oluşturulması ve curling spor kurallarının öğrenilmesi amacıyla, İskoç asıllı İngiliz antrenör Brain Gray ile anlaşma sağlandı. Aynı zamanda 2010 Avrupa Curling Şampiyonası'na katılım hazırlıkları başladı ve şampiyona öncesinde İskoçya'da bir aylık çalışma dönemi başladı. Sporcu, buz teknisyeni ve antrenör adayları Dünya Curling Federasyonu tarafından düzenlenen kurslara katılmak üzere Prag ve Füssen'e gönderildi ve Türkiye'nin WCF üyelik süreci başlatıldı. İlk resmi müsabakalarımız

Avrupa Şampiyonası C Grubu ve Avrupa Karma Takım Şampiyonası oldu. İlk kez katıldığımız bu şampiyonada kadın takımımız Avrupa B Grubu'na yükseldi (Türkiye Curling Federasyonu, 2014; Polat, 2019; Yılmaz, 2018).

2016 yılı Ocak ayı itibarıyla Türkiye Buz Pateni Federasyonu'ndan (TBPF) ayrılarak özerk bir yapıya kavuşan Türkiye Curling Federasyonu'nun ilk başkanlık görevini, Atatürk Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Kenan Şebin üstlenmiştir ve halen bu görevini aktif olarak sürdürmektedir. Federasyonun özerkleşmesiyle birlikte Türk milli curling takımlarının ulusal ve uluslararası düzeydeki başarıları gözle görülür şekilde artış göstermiştir (Türkiye Curling Federasyonu,2024).

2.9.2. Curling olimpiyat tarihi

Günümüzde olimpik bir spor dalı olan Curling, fair play ruhunun en zirvede yaşandığı ve curling ruhu içerisinde oynandığı bilinmektedir (Ingersoll, 2020).

Curling sporunun tarihine bakıldığında, ilk olarak 16. yüzyılın başlarında İskoçya'da oynandığı görülmektedir. Bu dönemde, Kuzey Avrupa'da donmuş göller üzerinde oynanmaya başlanmıştır. Tarihi kaynaklarda, 1541 yılında İskoçya'nın Renfrewshire bölgesindeki Paisley Manastırı yakınlarında buz üzerinde taşlarla oynanan bir tür curling müsabakasından bahsedilmektedir. (Dünya Curling Federasyonu, 2020). Ayrıca 1511 yılına ait, dünyanın en eski curling taşı olan” Stirling Taşı”, İskoçya’da bulunmuş olup “Stirling Smith Sanat Galerisi ve müzesinde” saklanmaktadır (Scottish Curling, 2018). Bir diğer referans ise; Flaman ressam Pieter Brueghel'in 1565 yılı civarında yaptığı "Kardaki Avcılar" ve "Kuş Tuzağı Olan Kış Manzarası" adlı tablolarında, curling sporuna benzer bir aktivite yansıtılmakta olup, bunun Curlingin başlangıcı olduğu kabul edilebilir (Eberlin, 2016).

İskoçya'da iklim şartlarının uygunluğu ve iyi buz koşulları mevcut olduğundan; 16. ve 19. yüzyıllarda açık alanda oynanan curling popüler olmuştur. Günümüzde ise; modern şekilde yapılmış kapalı buz pistlerinde gerçekleştirilen sevilen ve yaygın bir spora dönüşmüştür (Mott, 2005; Kameda vd., 2020). İlk curling derneği 1966 yılında İskoçya'nın Perth kentinde bir komite olarak kuruldu. Federasyona bağlı olarak

1838'de Edinburgh'da kurulan ve ilk Curling kulübü olma özelliğine sahip olan ve sporun yönetim organı haline gelen Grand Caledonian Curling Kulübü tarafından ilk kurallar yazıldı ve resmîyette “Curling Kuralları” olarak kabul edildi (Mott,2005; Dünya Curling Federasyonu, 2022). Dünyadaki ilk curling kulübü, 1716 yılında resmen kurulan Stirling'deki Kilsyth Curling Kulübü'dür ve günümüzde de devamlılığını sürdürmektedir. Royal Montreal Curling Kulübü, 1807'de Kuzey Amerika'da kurulan en eski spor kulübü olma özelliğini taşımaktadır (Kerr, 1890).

Anayasada 1982 yılında önemli bir düzenleme yapılarak Federasyon bağımsız bir kuruluş olarak ilan edildi ve dünyada curling sporunun yönetim organı olarak kabul edildi ve dünyada curling sporunun yönetim organı olarak kabul edildi. “Grand Caledonian Curling”kulübünün adı 1843 de Royal Caledonian Curling Kulübü olarak değiştirildi. Royal Caledonian Curling Club (RCCC), curling sporunun gelişiminde temel rol oynayan öncü kulüp olarak “Curling”in Ana Kulübü” unvanıyla tanınmaktadır. 1966 yılında uluslararası curling faaliyetlerini düzenlemek amacıyla Dünya Curling Federasyonu kurulmuş, 2024 yılında ise adı “Dünya Curling” olarak değiştirilmiştir (Dünya Curling Federasyonu, 2020).

İlk uluslararası etkinlikler 19. yüzyılda, ağırlıklı olarak Avrupa ve Kuzey Amerika'da gerçekleşmiştir ve ilk resmi uluslararası yarışma biçimi İlk kez 1924 Kış Olimpiyatları'nda bir olimpiik spor olarak yer almış ve 1998 Kış Olimpiyatları'ndan bu yana olimpiyatlarda resmî bir spor dalı olarak yer almaktadır (Wieting ve Lamoureux, 2019). Bu spor Avrupa ülkelerinin hemen hepsinde oynanmakta olup, curling sporu Kanada, Amerika, Çin, Japonya, Kore, Avustralya ve Yeni Zelanda'da da yapılmaktadır (Karataş vd., 2015).

Curling günümüzde; Kış Olimpiyatları'nda erkekler, kadınlar ve karma çiftler olmak üzere üç ana kategoride yer almakta ve dünya genelinde yaygınlığı artmaktadır. Kanada, İskoçya, İsveç, İsviçre, Norveç gibi ülkeler curlingde tarihsel olarak güçlüdür. Bunun yanı sıra, Güney Kore, Çin ve Japonya gibi Asya ülkeleri de bu spora yatırım yaparak yükselmektedir. Curling, takım çalışması, strateji ve hassasiyet gerektiren bir spor olarak, olimpiyat seyircileri arasında her geçen yıl popürlüğünü artırmaktadır (Dünya Curling Federasyonu, 2020).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Araştırma Yöntemi ve Modeli

Araştırmada mevcut durumu ortaya koymak amacıyla nicel yöntemlerden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel taramanın kullanıldığı modeller, değişkenler arasındaki ilişkilerin, etkilerin ya da grup farklılıklarının incelenmesine olanak tanıyan nicel bir araştırma desendir. Bu model kapsamında, uygun istatistiksel analiz teknikleri kullanılarak değişkenler arasındaki ilişkiler ortaya konabilir veya gruplar arası ortalama karşılaştırmaları gerçekleştirilebilir (Şimşek, 2012).

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, Türkiye Curling Federasyonu'na bağlı olarak 2024–2025 yılları arasında curling branşında aktif biçimde spor faaliyetlerine katılan lisanslı sporcular oluşturmaktadır. Katılımcıların belirlenmesinde gönüllülük esasına dayalı bir yaklaşım benimsenmiş olup, bu doğrultuda olasılıklı olmayan örneklem yöntemlerinden kolayda örneklem tercih edilmiştir.

Kolayda örneklem yöntemi, araştırmacının erişim sağlayabildiği ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan bireyleri örneklem dâhil etmesi esasına dayanmaktadır. Bu yöntemde evrenden tesadüfi bir seçim yapılmaksızın, araştırmacının ulaşım kolaylığı sağladığı ve katılım konusunda istekli bireyler örneklem grubuna alınmaktadır. Olasılıklı olmayan örneklem yöntemleri arasında yer alan kolayda örneklem, özellikle sosyal bilimlerde yürütülen anket ve saha araştırmalarında yaygın olarak kullanılmaktadır (Büyüköztürk vd.,2022).

Bu kapsamda, Türkiye Curling Federasyonu'na bağlı toplam 466 lisanslı sporcudan 250'si araştırma kapsamında uygulanan ankete katılım göstermiştir. Bu katılımcılar arasından eksiksiz ve geçerli veri sağlayan, aynı zamanda araştırmaya gönüllü olarak katılım göstermeyi kabul eden 117 curling sporcusu, çalışmanın örneklem grubunu oluşturmuştur.

3.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri elde etmek amacıyla sporculara çalışmanın amacına uygun olarak 3 bölümden oluşacak olan ve birinci bölümde yer alan araştırmacı ve uzman görüşü ile oluşturulan “Kişisel Bilgi Formu” verilmiştir. Bu formda yer alan sorular aracılığıyla çalışmaya katılan Curling sporcularının demografik (cinsiyet, yaş, aile yapısı, kardeş sayısı, öğrenim düzeyi) ve spora ilişkin bazı değişkenlere (spor yapma yılı, milli sporcu olma durumu, aynı takımda olma durumu, takım içindeki pozisyonu) ilişkin bilgilerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada sporcuların karar verme eğilimlerini belirlemek üzere Kuzgun (1993) tarafından geliştirilip psikometrik özellikleri incelenmiş “Karar Verme Stratejileri Ölçeği (KVSÖ)” kullanılmıştır. Ölçek, bireylerin karar sürecinde hangi stratejileri tercih ettiğini ölçmek amacıyla hazırlanmış olup toplam 40 maddeden oluşmaktadır. Dört alt boyutu bulunan ölçek; mantıklı, iç tepkisel, bağımlı karar verme ve kararsızlık stillerini değerlendirmektedir. Katılımcılar her maddeye “*Hiçbir zaman*

(1) – *Ara sıra* (2) – *Sıklıkla* (3) – *Her zaman* (4)” seçeneklerinden birini işaretleyerek yanıt vermiştir. Ölçeğin alt boyut dağılımları incelendiğinde, mantıklı karar verme 2, 3, 6, 9, 27, 29, 33, 34, 38 ve 40“inci maddelerle; iç tepkisel karar verme 1, 11, 15, 17, 18, 21, 26, 28, 32 ve 35“inci maddelerle; bağımlı karar verme 4, 10, 12, 14, 19, 22, 25, 30, 31 ve 37“nci maddelerle; kararsızlık boyutu ise 5, 7, 8, 13, 16, 20, 23, 24, 36 ve 39“uncu maddelerle değerlendirilmektedir.

Bu çalışmada sporcuların duygusal zekâ düzeylerini belirlemek amacıyla Hyuneung Lee ve Yungjung Kwak (2012) tarafından geliştirilip Kayıhan ile Arslan (2016) tarafından geçerliği ve güvenilirliği sınanarak Türk kültürüne uyarlanan Duygusal Zekâ Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, 5“li Likert tipi derecelendirmeye dayanan 20 maddeden oluşmaktadır. Katılımcılar, her bir maddeyi “Hiç katılmıyorum (1)”, “Katılmıyorum (2)”, “Kararsızım (3)”, “Katılıyorum (4)” ve “Kesinlikle katılıyorum (5)” şeklindeki seçeneklerden birini işaretleyerek yanıtlamaktadır. Ölçekte yer alan maddeler üç boyutta toplanmaktadır: Duygusal Tanımlama/Anlama (1–6. maddeler), Duygusal Kolaylaştırma (7–12. maddeler) ve Duygusal Düzenleme (13–20. maddeler). Bu boyutlardan elde edilen puanlar birleşerek genel bir duygusal zekâ düzeyini ifade etmektedir. Ölçekte bildirilen

skorların yükselmesi, duygusal zekâ düzeylerinde artışı ifade etmektedir (Kayıhan ve Arslan, 2016).

Araştırmada veri toplamak amacıyla, tarama modelinde yaygın biçimde kullanılan anket tekniğinden yararlanılmıştır (Nachmias ve Nachmias, 1981). Katılımcılara ulaşmak için kitle iletişim araçları aracılığıyla milli takım ve kulüp düzeyinde aktif olarak mücadele eden sporcularla iletişime geçilmiş, ardından hazırlanan web tabanlı anket formları bağlantı linki üzerinden kendilerine iletilmiştir. Sporcular tarafından elektronik ortamda doldurulan formlar araştırmacı tarafından kontrol edilmiş, yalnızca geçerli ve eksiksiz olan anketler analize dahil edilmek üzere istatistiksel paket programına aktarılmıştır.

3.4. Verilerin Analiz Yöntemi

Çalışma kapsamında toplanan veriler IBM SPSS programına (sürüm 26) aktarılmış ve gerekli istatistiksel analizler bu program aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Veriler değerlendirilirken, kategorik değişkenlerde sıklık ve yüzde dağılımları; sayısal değişkenler için ise ortalama, standart sapma, en düşük ve en yüksek değerler vb. betimleyici istatistikler kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan “Duygusal Zekâ Ölçeği” ve “Karar Verme Stratejileri Ölçeği”nin iç tutarlılığı Cronbach Alfa katsayısı ile test edilmiştir. Duygusal Zekâ Ölçeği, beşli Likert tipi bir derecelendirme ölçeği kullanılarak hazırlanmıştır. Katılımcılar her bir maddeyi 1=“Hiç katılmıyorum”, 2=“Katılmıyorum”, 3=“Kararsızım”, 4=“Katılıyorum” ve 5=“Kesinlikle katılıyorum” seçeneklerinden birini işaretleyerek yanıtlamaktadır. toplam 20 maddeden ve üç alt boyuttan (duygusal tanımlama/anlama, duygusal kolaylaştırma, duygusal düzenleme) oluşmaktadır. Bu ölçekten elde edilen yüksek puanlar, katılımcıların duygusal zekâ düzeylerinin yüksekliğine işaret etmektedir. Karar Verme Stratejileri Ölçeği ise dörtlü Likert tipinde (1=“Hiçbir zaman”, 2=“Ara sıra”, 3=“Sıklıkla”, 4=“Her zaman”) yapılandırılmış 40 maddelik bir ölçektir ve her 10 madde farklı bir karar verme stilini ölçmektedir. Analiz sürecinde öncelikle, katılımcıların duygusal zekâ ve karar verme stratejileri puanlarının normal dağılıma uygunluğunu belirlemek amacıyla Shapiro-Wilk Testi uygulanmış ve dağılımın normalliği doğrulanmıştır. Bu nedenle karşılaştırmalı analizlerde parametrik yöntemler tercih edilmiştir. İkili karşılaştırmalar Bağımsız Örneklem T Testi ile,

daha fazla gruplu karşılaştırmalar ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Gruplar arası anlamlı farklılıkların kaynağına ilişkin bulgular Tukey testi ile değerlendirilmiş; ayrıca, sayısal değişkenler arasındaki doğrusal ilişki düzeyini irdelenmek için Pearson korelasyon katsayısı kullanılmıştır. Sonuçlar $p<0.05$ anlamlılık düzeyine göre değerlendirilmiştir. Güvenirlilik analizi ile ilgili bilgiler aşağıda detaylı olarak açıklanmıştır.

3.5. Güvenirlilik Analizi

Ölçeklerin yapı geçerliği açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri ile belirlenirken, aynı zamanda ölçeklerin ölçümlerinde tutarlılık gösterip göstermediğinin incelenmesi de gerekmektedir. Bu bağlamda en sık kullanılan yöntemlerden biri güvenirlilik analizidir (Gürbüz ve Şahin, 2018). Güvenirlilik analizi, uygulanan test, anket veya ölçeklerin özelliklerini ve ölçümlerin tutarlılığını değerlendirmeye yönelik bir yöntem olup, elde edilen verilerden yapılacak sonraki istatistiksel çözümler için de temel oluşturmaktadır. Likert tipi ölçeklerde, ölçek maddeleri arasındaki ilişkileri ve bu maddelerin bir bütünü temsil edip etmediğini ortaya koymak amacıyla güvenirlilik katsayıları hesaplanmaktadır (Kalaycı, 2010). Ölçekte yer alan maddelerin aynı fenomeni açıklamaya katkı sağlaması ve bu nedenle yüksek düzeyde korelasyon göstermesi beklenmektedir; bu ilişkilerden hareketle çeşitli güvenirlilik ölçütleri geliştirilmiştir (Özdamar, 2002). Bu çalışmada, ölçeklerin güvenirlilik düzeyini belirlemek için en yaygın yöntem olan Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı kullanılmıştır. Cronbach Alfa değeri, ölçeği oluşturan maddelerin varyanslarının toplamının, ölçeğin genel varyansına oranlanmasıyla hesaplanan ve 0 ile 1 arasında değişen bir katsayıdır. Alfa katsayısı, ölçek maddelerinin homojen bir yapıyı temsil edip etmediği hakkında bilgi verirken, aynı zamanda diğer istatistiksel analizlerin sağlıklı biçimde yürütülmesine de zemin hazırlar. Ölçeğin hesaplanan Cronbach Alfa katsayısının 0,60'ın üzerinde olması ilgili ölçüm aracının güvenilir olduğunu gösteren bir ölçüttür (Kalaycı, 2010; Özdamar, 2002).

Duygusal Zekâ ve Karar Verme Stratejileri Ölçeklerinin Cronbach Alfa İç Tutarlılık Katsayıları Tablo 1'de sunulmuştur. Buna göre Tablo 1 incelendiğinde; 20 maddeden oluşan Duygusal Zekâ Ölçeğinin oldukça güvenilir ($\alpha=0,774$) olduğu görülmüş iken duygusal tanımlama/ anlama ($\alpha=0,677$), duygusal kolaylaştırma

($\alpha=0,679$) ve duygusal düzenleme ($\alpha=0,627$) alt boyutlarının da oldukça güvenilir olduğu tespit edilmiştir.

40 maddeden oluşan Karar Verme Stratejileri Ölçeğinin yüksek derecede güvenilir ($\alpha=0,881$) olduğu görülmüş iken karasızlık düzeyi ($\alpha=0,809$) alt boyutunun da yüksek derecede güvenilir; mantıklı karar verme stili ($\alpha=0,727$), iç tepkisel karar verme stili ($\alpha=0,730$) ve bağımlı karar verme stili ($\alpha=0,636$) alt boyutlarının ise oldukça güvenilir olduğu görülmüştür.

Tablo 1. Ölçeklerin Cronbach Alfa İç Tutarlılık Sonuçları

Madde Sayısı		Cronbach Alfa (α)	Güvenilirlik Düzeyi
Duygusal Zekâ Ölçeği	20	0,774	Oldukça Güvenilir
<u>Alt Boyutlar</u>			
Duygusal Tanımlama/ Anlama	6	0,677	Oldukça Güvenilir
Duygusal Kolaylaştırma	6	0,679	Oldukça Güvenilir
Duygusal Düzenleme	8	0,627	Oldukça Güvenilir
Karar Verme Stratejileri Ölçeği	40	0,881	Yüksek Derecede Güvenilir
<u>Alt Boyutlar</u>			
Mantıklı Karar Verme Stili	10	0,727	Oldukça Güvenilir
İç Tepkisel Karar Verme Stili	10	0,730	Oldukça Güvenilir
Bağımlı Karar Verme Stili	10	0,636	Oldukça Güvenilir
Karasızlık Düzeyi	10	0,809	Yüksek Derecede Güvenilir

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. ARAŞTIRMA BULGULARI

Araştırmadan elde edilen verilerin analiz süreci üç aşamada yürütülmüştür. İlk aşamada, çalışmaya katılan curling sporcularının demografik özellikleri ile sporla ilgili bilgilerine ilişkin dağılımlar sunulmuştur. İkinci aşamada, sporcuların duygusal zekâ ve karar verme stratejileri toplam puanları ile alt boyut puanlarının normal dağılım varsayımını karşılayıp karşılamadığı incelenmiş ve demografik değişkenler ile sporla ilgili özelliklere göre farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiştir. Son aşamada ise, elde edilen ölçek puanları arasındaki ilişkiler istatistiksel olarak analiz edilmiştir.

4.1. Demografik Özellikler

Araştırmaya katılan curling sporcularının (n=117) demografik özellikleri ve spora başlama yılları, spora başlama yaşları, takım içindeki pozisyonları ve milli sporcu olma durumlarının dağılımları frekans ve yüzdelik değerleri ile spora başlama yaşı ayrıca tanımlayıcı istatistikleri (ortalama, standart sapma, medyan) ile aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 2. Demografik Özelliklerin Dağılımları

	Kişi Sayısı (n=117)	Yüzde (%)
Yaş Grubu		
16-20 yaş	58	49,6
21-25 yaş	29	24,8
26 yaş ve üzeri	30	25,6
Cinsiyet		
Kadın	63	53,8
Erkek	54	46,2
Spora Başlama Yaşı (Ort±SS; Min-Maks)	13,81±3,803	5-25
10 yaş ve altı	23	19,7
11-14 yaş	44	37,6
15 yaş ve üzeri	50	42,7
Curling Sporunu Yapma Yılı		
1 yıl ve altı	17	14,5
2-4 yıl	43	36,8
5-7 yıl	33	28,2
8 yıl ve üzeri	24	20,5
Öğrenim Düzeyi		
Ortaöğretim	41	35,0
Üniversite	63	53,8
Yüksek Lisans/ Doktora	13	11,1
Aile Yapısı		
Çekirdek	64	54,7
Geniş	49	41,9
Parçalanmış	4	3,4
Kardeş Sayısı		
1-2	27	23,1
3-4	76	65,0
5 ve üzeri	14	12,0
Aynı Takımda Olma Yılı		
1 yıl ve altı	33	28,2
2-4 yıl	50	42,7
5-7 yıl	26	22,2
8 yıl ve üzeri	8	6,8
Takım İçindeki Pozisyon		
1.oyuncu	28	23,9
2.oyuncu	38	32,5
3.oyuncu	35	29,9
4.oyuncu	16	13,7
Milli Sporcu Olma Durumu		
Evet	53	45,3
Hayır	64	54,7

Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, Min=Minimum, Maks=Maksimum

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan curling sporcularının %49,6'sının (n=58) 16–20 yaş aralığında, %24,8'inin (n=29) 21–25 yaş aralığında ve %25,6'sının (n=30) ise 26 yaş ve üzerinde olduğu görülmektedir. Katılımcıların cinsiyet dağılımına bakıldığında, %53,8'inin (n=63) kadın, %46,2'sinin (n=54) ise erkek olduğu anlaşılmaktadır. Sporcuların %19,7'si (n=23) 10 yaş ve altında spora başlamış iken

%37,6'sı (n=44) 11-14 yaş aralığında, %42,7'si (n=50) ise 15 yaş ve üzerinde spora başlamıştır. Spora başlama yaş ortalaması ise 13,81 ($\pm 3,803$)'dir. Curling sporcularının %14,5'i (n=17) 1 ve daha az yıldır bu sporu yapmakta iken %36,8'i (n=43) 2-4 yıldır, %28,2'si (n=33) 5-7 yıldır ve %20,5'i (n=24) ise 8 ve daha fazla yıldır bu sporu yapmaktadır. Sporcuların %35,0'ı (n=41) ortaöğretim mezunu,

%53,8'i (n=63) üniversite mezunu, %11,1'i (n=13) ise yüksek lisans/ doktora mezunudur.

Sporcuların %54,7'sinin (n=64) aile yapısı çekirdek aile iken %41,9'unun (n=49) geniş aile, %3,4'ünün (n=4) ise parçalanmış ailedir. Sporcuların

%23,1'inin (n=27) 1-2 kardeşi, %65,0'ının (n=76) 3-4 kardeşi, %12,0'ının (n=14) ise 5 ve daha fazla kardeşi vardır. Sporcuların %28,2'si (n=33) 1 ve daha az yıldır aynı takımda iken %42,7'si (n=50) 2-4 yıldır, %22,2'si (n=26) 5-7 yıldır ve %6,8'i (n=8) ise 8 ve daha fazla yıldır aynı takımdadır. Sporcuların %23,9'u (n=28) takımda

1.oyuncu iken %32,5'i (n=38) 2.oyuncu, %29,9'u (n=35) 3.oyuncu, %13,7'si (n=16) ise 4.oyuncudur. Sporcuların %45,3'ü (n=53) milli sporcu iken %54,7'si (n=64) ise milli sporcu değildir.

4.2. Ölçeklerin Tanımlayıcı İstatistikleri ve Karşılaştırma Sonuçları

Bu bölümde ilk olarak curling sporcularının duygusal zekâ, karar verme stratejileri toplam puanları ve alt boyut puanlarının tanımlayıcı istatistikleri (ortalama, standart sapma, medyan) verilmiştir. Daha sonra duygusal zekâ, karar verme stratejileri toplam puanları ve alt boyut puanlarının normal dağılım varsayımını sağlayıp sağlamadığı incelenmiştir. Normal dağılım varsayımının incelemesinden sonra

sporcuların demografik özellikleri ve yaptıkları spor ile ilgili bilgileri arasında duygusal zekâ, karar verme stratejileri toplam puanları ve alt boyut puanlarına göre farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Sonuçlar detaylı olarak aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

4.2.1. Ölçeklerin tanımlayıcı istatistikleri ve normal dağılım varsayımının incelenmesi

Bu kısımda, araştırmada kullanılan ölçeklere ilişkin tanımlayıcı istatistikler detaylı bir şekilde ele alınarak, verilerin merkezi eğilim ve dağılım özellikleri incelenmiştir. Ayrıca, analizlerin geçerliliği açısından kritik öneme sahip olan normal dağılım varsayımı çeşitli istatistiksel yöntemler aracılığıyla test edilip, verilerin parametrik analizlere uygunluğu değerlendirilmiştir.

Tablo 3. Duygusal Zekâ ve Karar Verme Stratejileri Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri ve Normal Dağılım Varsayımının İncelenmesi

Puanlar	Ort±SS	Medyan	Min-Maks	Çarpıklık	Basıklık
Duygusal Zekâ	71,79±8,884	72	50-94	-0,29	-0,28
Duygusal Tanımlama/Anlama	21,55±3,668	22	11-30	-0,91	0,00
Duygusal Kolaylaştırma	21,74±3,254	22	12-30	-0,36	0,21
Duygusal Düzenleme	28,50±4,388	29	17-40	1,07	0,31
Karar Verme Stratejileri	99,50±14,959	101	42-135	-1,88	2,91
Mantıklı Karar Verme Stili	26,28±4,659	27	11-36	-2,72	2,13
İç Tepkisel Karar Verme Stili	24,44±4,806	24	11-35	-0,52	-0,17
Bağımlı Karar Verme Stili	25,28±4,275	25	10-35	-0,84	1,63
Karasızlık Düzeyi	23,49±5,569	24	10-35	-0,38	-1,66

Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, Min=Minimum, Maks=Maksimum

Tablo 3 incelendiğinde, sporcuların duygusal zekâ ve karar verme stratejileri puanlarının normal dağılım varsayımını sağlayıp sağlamadığını belirleyebilmek için Shapiro-Wilk Testi uygulanmıştır. Test sonucunda duygusal zekâ, karar verme stratejileri toplam puanları ve alt boyut puanlarının normal dağılım varsayımını sağladığı görülmüştür ($p>0,05$). Ancak, p anlamlılık düzeyi tek başına yeterli bir sonuç değildir. Anlamlılık düzeyi ile birlikte çarpıklık-basıklık değerleri ve

histogram grafiklerinin de incelenmesi gerekmektedir. Tablo 3'te puanlarının Çarpıklık ve Basıklık değerleri ± 3 değerinin arasında yer aldığı görülmektedir. Bu değerler SPSS'te standart hataları ile birlikte verilir ki, kendi standart hatasına bölünmesi ile elde edilen standartlaştırılmış değer eğer -1,96 ile +1,96 arasında ise dağılımın normalliğinden bahsedilir. Ancak çoğu kaynağa göre çarpıklık ve basıklık katsayısının ± 3 arasında olması dağılımın normal olduğunu göstermektedir (Alpar, 2020), son olarak histogram grafikleri de incelendiğinde tüm puanların normal dağılıma uyduğunu söyleyebiliriz. Tabachnik ve Fidell (2007), George ve Mallery (2010) tarafından verilen (-1 ile +1; -1,5 ile +1,5; -2,0 ile +2, 0) aralığındaki veri setlerinin normal dağılım gösterdiği görülmüştür. Bu bulgular doğrultusunda karşılaştırmalı analizlerde parametrik testler tercih edilen yöntemle elde edilen veriler Tablo 4'te ayrıntılı olarak sunulmuştur.

4.2.2. Ölçeklerin karşılaştırma sonuçları

Bu bölümde curling sporcularının demografik özellikleri ve spora ilişkin bilgileri arasında duygusal zekâ ve karar verme stratejileri toplam puanları ile alt boyut puanlarına göre farklılık olup olmadığının incelendiği sonuçlar yer almaktadır.

Tablo 4. Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Yaş Grupları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Duygusal Zekâ Ölçeği					
	n	Toplam Puan	Duygusal Tanımlama/ Anlama	Duygusal Kolaylaştırma	Duygusal Düzenleme
		Ort $\pm$ SS	Ort $\pm$ SS	Ort $\pm$ SS	Ort $\pm$ SS
Yaş Grubu					
1. 16-20 yaş	58	73,74 $\pm$ 8,091	22,74 $\pm$ 3,380	21,64 $\pm$ 3,354	29,36 $\pm$ 4,042
2. 21-25 yaş	29	69,93 $\pm$ 8,498	20,72 $\pm$ 3,494	22,03 $\pm$ 2,909	27,17 $\pm$ 4,150
3. 26 yaş ve üzeri	30	69,83 $\pm$ 10,113	20,03 $\pm$ 3,700	21,67 $\pm$ 3,457	28,13 $\pm$ 4,988
F			7,017	0,153	2,623
p		0,062	0,001**	0,859	0,077
Fark		-	1>2,3	-	-

***p<0,01, Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, F=Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Fark=Tukey Testi, p=Anlamlılık Düzeyi*

Tablo 4 incelendiğinde, sporcuların yaş grupları arasında sadece duygusal zekâ alt boyutlarından duygusal tanımlama/ anlama puanının ortalamasına göre istatistiksel

olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür ($p<0,01$). Buna göre; 16-20 yaş aralığında olan sporcuların duygusal tanımlama/ anlama puan ortalamasının, 21-25 yaş ve 26 yaş ve üzerinde olan sporcuların puan ortalamalarından anlamlı derecede daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 5. Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Cinsiyetler Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Duygusal Zekâ Ölçeği					
		Toplam Puan	Duygusal Tanımlama/ Anlama	Duygusal Kolaylaştırma	Duygusal Düzenleme
	n	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Cinsiyet					
Kadın	63	72,27±8,170	22,05±3,726	21,71±2,948	28,51±4,406
Erkek	54	71,24±9,699	20,96±3,545	21,78±3,606	28,50±4,407
t		0,623	1,605	-0,105	0,010
p		0,535	0,111	0,917	0,992

Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, t=Bağımsız Örneklem T Testi, p=Anlamlılık Düzeyi

Tablo 5 incelendiğinde, sporcuların cinsiyet değişkenine göre duygusal zekâ toplam puanları ile alt boyut puanlarının ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Tablo 6. Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Spora Başlama Yaşları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Duygusal Zekâ Ölçeği					
		Toplam Puan	Duygusal Tanımlama/ Anlama	Duygusal Kolaylaştırma	Duygusal Düzenleme
	n	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Spora Başlama Yaşı					
10 yaş ve altı	23	70,22±11,844	20,39±4,229	21,61±4,042	28,22±5,962
11-14 yaş	44	70,55±8,674	21,07±3,618	21,66±3,327	27,82±4,315
15 yaş ve üstü	50	73,62±7,202	22,50±3,253	21,88±2,826	29,24±3,503
F		1,881	3,332	0,077	1,297
p		0,157	0,059	0,926	0,277

Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, F=Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), p=Anlamlılık Düzeyi

Tablo 6 incelendiğinde, sporcuların spora başlama yaşlarına göre duygusal zekâ toplam puanları ile alt boyut puanlarının ortalamaları arasında istatistiksel olarak

anlamlı bir farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Tablo 7. Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Curling Sporunu Oynama Yılları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Duygusal Zekâ Ölçeği					
		Toplam Puan	Duygusal Tanımlama/ Anlama	Duygusal Kolaylaştırma	Duygusal Düzenleme
	n	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Curling Sporunu Yapma Yılı					
1. 1 yıl ve altı	17	73,82±6,766	22,59±2,917	21,29±2,592	29,94±4,279
2. 2-4 yıl	43	73,30±8,755	22,37±3,492	21,81±3,507	29,12±4,311
3. 5-7 yıl	33	68,79±8,030	20,03±3,495	21,33±2,858	27,42±3,841
4. 8 yıl ve üzeri	24	71,79±10,782	21,42±4,159	22,50±3,730	27,88±5,059
F		2,020	3,251	0,717	1,751
p		0,115	0,024*	0,544	0,161
Fark		-	1 – 2 > 3	-	-

* $p<0,05$, Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, F=Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Fark=Tukey Testi, p=Anlamlılık Düzeyi

Tablo 7 incelendiğinde, sporcuların curling sporunu yapma yılları arasında sadece duygusal zekâ alt boyutlarından duygusal tanımlama/ anlama puanlarının ortalamalarında, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir ($p<0,01$). Buna göre; 1 yıl ve daha az ve 2-4 yıldır spor yapan sporcuların duygusal tanımlama/ anlama puan ortalamaları, 5-7 yıldır spor yapan sporcuların puan ortalamasından anlamlı derecede daha yüksektir.

Tablo 8 Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Öğrenim Düzeyleri Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Duygusal Zekâ Ölçeği					
		Toplam Puan	Duygusal Tanımlama/ Anlama	Duygusal Kolaylaştırma	Duygusal Düzenleme
	n	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Öğrenim Düzeyi					
Ortaöğretim	41	73,39±7,071	22,66±3,206	21,32±3,467	29,41±3,369
Üniversite	63	71,06±9,138	20,95±3,634	21,98±2,756	28,13±4,619
Yüksek/doktora	13	70,31±12,284	20,92±4,591	21,92±4,699	27,46±5,768
F		1,058	2,998	0,540	1,495
p		0,351	0,054	0,584	0,229

Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, F=Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), p=Anlamlılık Düzeyi

Tablo 8 incelendiğinde, sporcuların öğrenim düzeyi değişkenine göre duygusal zekâ toplam puanları ile alt boyut puanlarının ortalamaları arasında anlamlı bir istatistiksel farklılık bulunmadığı anlaşılmaktadır ($p>0,05$).

Tablo 9. Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Aile Yapıları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Duygusal Zekâ Ölçeği					
		Toplam Puan	Duygusal Tanımlama/ Anlama	Duygusal Kolaylaştırma	Duygusal Düzenleme
	n	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Aile Yapısı					
Çekirdek	64	72,67±8,482	22,03±3,656	21,59±3,181	29,05±4,326
Geniş	49	70,47±9,529	20,73±3,569	21,86±3,458	27,88±4,47
t		1,296	1,888	-0,420	1,404
p		0,197	0,062	0,675	0,163

Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, t=Bağımsız Örneklem T Testi, p=Anlamlılık Düzeyi

Tablo 9 incelendiğinde, sporcuların aile yapısı değişkenine göre duygusal zekâ toplam puanları ile alt boyut puanlarının ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 10. Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Kardeş Sayıları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Duygusal Zekâ Ölçeği					
		Toplam Puan	Duygusal Tanımlama/ Anlama	Duygusal Kolaylaştırma	Duygusal Düzenleme
	n	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Kardeş Sayısı					
1. 1-2	27	69,67±10,325	20,37±4,334	21,19±3,223	28,11±4,799
2. 3-4	76	73,05±7,816	22,29±3,310	22,00±3,254	28,76±3,956
3. 5 ve üzeri	14	69,07±10,579	19,79±3,142	21,43±3,390	27,86±5,855
F		2,241	4,863	0,695	0,389
p		0,111	0,009**	0,501	0,679
Fark		-	2> 1-3	-	-

*** $p<0,01$, Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, F=Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Fark=Tukey Testi, p=Anlamlılık Düzeyi*

Tablo 10 incelendiğinde, sporcuların kardeş sayıları arasında sadece duygusal zekâ alt boyutundan duygusal tanımlama/ anlama puanının ortalamasına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür ($p<0,01$). Buna göre; 3-4 kardeşi olan sporcuların duygusal tanımlama/ anlama puan ortalamasının, 1-2 kardeşi ve 5 ve üzerinde kardeşi olan sporcuların puan ortalamasının istatistiksel olarak anlamlı biçimde daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 11. Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Aynı Takımda Olma Yılları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Duygusal Zekâ Ölçeği					
		Toplam Puan	Duygusal Tanımlama/ Anlama	Duygusal Kolaylaştırma	Duygusal Düzenleme
	n	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Aynı Takımda Olma Yılı					
1. 1 yıl ve altı	33	74,30±8,531	22,76±2,762	21,61±3,363	29,94±4,769
2. 2-4 yıl	50	72,34±8,302	22,02±3,788	21,78±3,315	28,54±3,535
3. 5-7 yıl	26	68,56±9,326	19,68±3,633	21,82±3,148	27,06±4,780
F		3,845	7,360	0,042	3,785
p		0,024*	0,001**	0,959	0,026*
Fark		1>3	1-2>3	-	1>3

* $p<0,05$, ** $p<0,01$, Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, F=Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Fark=Tukey Testi, p=Anlamlılık Düzeyi

Tablo 11 incelendiğinde, sporcuların aynı takımda olma yılları arasında duygusal zekâ toplam puanı ve alt boyutlarından duygusal tanımlama/ anlama, duygusal düzenleme puanlarının ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür ($p<0,01$). Buna göre; 1yıl ve daha az yıldır aynı takımda oynayan sporcuların duygusal zekâ toplam puanı ve alt boyutlarından duygusal düzenleme puan ortalamaları, 5-7 yıldır aynı takımda oynayan sporcuların puan ortalamalarından anlamlı derecede daha yüksek; 1 yıl ve daha az ve 2-4 yıldır aynı takımda oynayan sporcuların duygusal tanımlama/ anlama puan ortalamaları, 5-7 yıldır aynı takımda oynayan sporcuların puan ortalamasından anlamlı derecede daha yüksektir.

Tablo 12. Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Takım İçindeki Pozisyonlar Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Duygusal Zekâ Ölçeği					
		Toplam Puan	Duygusal Tanımlama/ Anlama	Duygusal Kolaylaştırma	Duygusal Düzenleme
Takım İçindeki Pozisyon					
1.oyuncu	28	73,64±7,519	22,07±2,956	22,36±2,556	29,21±4,040
2.oyuncu	38	71,66±8,201	21,58±3,895	21,39±3,045	28,68±3,877
3.oyuncu	35	71,97±9,192	21,43±3,600	22,03±3,618	28,51±4,1400
4.oyuncu	16	68,50±11,535	20,81±4,520	20,88±3,948	26,81±6,285
F		1,150	0,411	0,946	1,060
p		0,332	0,745	0,421	0,369

Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, F=Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), p=Anlamlılık Düzeyi

Tablo 12 incelendiğinde, sporcuların takım içindeki pozisyonları arasında duygusal zekâ toplam puanı ve alt boyut puanlarının ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 13. Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Milli Sporcu Olma Durumları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Duygusal Zekâ Ölçeği					
		Toplam Puan	Duygusal Tanımlama/ Anlama	Duygusal Kolaylaştırma	Duygusal Düzenleme
Milli Sporcu Olma Durumu					
Evet	53	69,43±8,902	21,04±3,684	21,23±3,280	27,17±4,322
Hayır	64	73,75±8,446	21,97±3,630	22,17±3,195	29,61±4,158
t		-2,685	-1,372	-1,574	-3,103
p		0,008**	0,173	0,118	0,002**

** $p<0,01$, Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, t=Bağımsız Örneklem T Testi, p=Anlamlılık Düzeyi

Tablo 13 incelendiğinde, sporcuların milli sporcu olma durumları arasında duygusal zekâ toplam puanı ve alt boyutlarından sadece duygusal düzenleme puanının ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür ($p<0,01$). Buna göre, araştırma bulguları, milli sporcuların duygusal zekâ toplam puanı ve duygusal düzenleme alt boyutu ortalamalarının, milli sporcu olmayan sporculara

kıyasla anlamlı derecede daha düşük olduğunu göstermektedir.

Tablo 14. Milli Sporcu Olma Durumu Ayrımında Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Cinsiyetler Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Duygusal Zekâ Ölçeği					
		Toplam Puan	Duygusal Tanımlama/Anlama	Duygusal Kolaylaştırma	Duygusal Düzenleme
		Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
n					
Milli Sporcu Olan Cinsiyet					
Kadın	25	71,08±8,067	21,88±3,655	21,52±2,903	27,68±4,413
Erkek	28	67,96±9,489	20,29±3,609	20,96±3,616	26,71±4,268
t		1,280	1,596	0,612	0,809
p		0,206	0,117	0,543	0,422
Milli Sporcu Olmayan Cinsiyet					
Kadın	38	73,05±8,249	22,16±3,817	21,84±3,009	29,05±4,374
Erkek	26	74,77±8,788	21,69±3,391	22,65±3,452	30,42±3,754
t		-0,796	0,501	-0,998	-1,302
p		0,429	0,618	0,322	0,198

Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, t=Bağımsız Örneklem T Testi, p=Anlamlılık Düzeyi

Tablo 14’te milli sporcu olan ve milli sporcu olmayan curling sporcularının cinsiyetleri arasında duygusal zekâ toplam puanı ve alt boyut puanlarına göre farklılık olup olmadığının incelendiği sonuçlar yer almaktadır. Milli sporcu olan ve milli sporcu olmayan curling sporcuların cinsiyetler arasında duygusal zekâ toplam puanı ile alt boyut puanlarının ortalamaları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 15. Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Yaş Grupları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Karar Verme Stratejileri Ölçeği						
		Toplam Puan	Mantıklı Karar Verme Stili	İç Tepkisel Karar Verme Stili	Bağımlı Karar Verme Stili	Karasızlık Düzeyi
		Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
n						
Yaş Grubu						
1. 16-20 yaş	58	94,59±11,409	25,47±4,635	22,84±4,420	24,50±3,430	21,78±4,421
2. 21-25 yaş	29	104,28±16,875	26,34±4,474	26,41±4,961	26,24±4,763	25,28±5,981
3. 26 yaş ve üzeri	30	104,37±16,391	27,80±4,642	25,63±4,445	25,87±5,056	25,07±6,280
F		6,816	2,552	7,277	2,016	5,901
p		0,002**	0,082	0,001**	0,138	0,004**
Fark		1<2-3	-	1<2-3	-	1<2-3

** $p<0,01$, Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, F=Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Fark=Tukey Testi, p=Anlamlılık Düzeyi

Tablo 15 incelendiğinde, sporcuların yaş grupları arasında karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından iç tepkisel karar verme stili, kararsızlık düzeyi puanlarının ortalamaları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($p<0,01$). Buna göre; 16-20 yaş aralığında olan sporcuların karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından iç tepkisel karar verme stili, kararsızlık düzeyi puan ortalamalarının ise 21–25 yaş aralığındaki sporcuların puan ortalamalarının, 26 yaş ve üzerindeki sporculara kıyasla anlamlı derecede daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 16. Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Cinsiyetler Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Karar Verme Stratejileri Ölçeği						
		Toplam Puan	Mantıklı Karar Verme Stili	İç Tepkisel Karar Verme Stili	Bağımlı Karar Verme Stili	Kararsızlık Düzeyi
	n	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Cinsiyet						
Kadın	63	99,33±15,185	26,05±4,757	24,19±4,922	25,43±4,242	23,67±5,657
Erkek	54	99,69±14,831	26,56±4,571	24,74±4,695	25,11±4,347	23,28±5,510
t		-0,126	-0,586	-0,616	0,399	0,375
p		0,900	0,559	0,539	0,691	0,708

Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, t=Bağımsız Örneklem T Testi, p=Anlamlılık Düzeyi

Tablo 16 incelendiğinde, sporcuların cinsiyetleri arasında karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyut puanlarının ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 17. Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Spora Başlama Yaşları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Karar Verme Stratejileri Ölçeği						
		Toplam Puan	Mantıklı Karar Verme Stili	İç Tepkisel Karar Verme Stili	Bağımlı Karar Verme Stili	Karasızlık Düzeyi
	n	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Spora Başlama Yaşı						
1. 10 yaş ve altı	23	105,04±12,32	27,22±3,753	26,70±3,535	25,65±3,927	25,48±6,178
2. 11-14 yaş	44	96,82±14,858	25,55±5,037	23,57±4,602	24,89±4,233	22,82±5,341
3. 15 yaş ve üstü	50	99,30±15,715	26,50±4,674	24,18±5,228	25,46±4,514	23,16±5,373
F		2,344	1,070	3,473	0,314	1,903
p		0,101	0,347	0,034*	0,731	0,154
Fark		-	-	1 > 2 - 3	-	-

* $p < 0,05$, Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, F=Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Fark=Tukey Testi, p=Anlamlılık Düzeyi

Tablo 17 incelendiğinde, sporcuların spora başlama yaşları arasında sadece karar verme stratejileri alt boyutundan iç tepkisel karar verme stili puanının ortalamasına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür ($p < 0,01$). Buna göre; 10 yaş ve altında spora başlayan sporcuların iç tepkisel karar verme stili puan ortalamasının, 11-14 yaş ve 15 yaş ve üzeri olan sporcuların puan ortalamalarından anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Tablo 18. Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Curling Sporunu Yapma Yılları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Karar Verme Stratejileri Ölçeği						
		Toplam Puan	Mantıklı Karar Verme Stili	İç Tepkisel Karar Verme Stili	Bağımlı Karar Verme Stili	Karasızlık Düzeyi
	n	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Curling Sporunu Yapma Yılı						
1. 1 yıl ve altı	17	91,18±10,673	25,82±5,659	20,82±4,231	23,53±1,807	21,00±4,912
2. 2-4 yıl	43	96,35±13,650	25,63±4,976	24,00±4,776	24,63±3,934	22,09±4,879
3. 5-7 yıl	33	106,36±10,344	26,64±2,870	26,67±3,506	27,09±4,011	25,97±4,433
4. 8 yıl ve üzeri	24	101,58±20,453	27,29±5,320	24,75±5,294	25,21±5,610	24,33±7,142
F		5,417	0,772	6,545	3,468	4,836
p		0,002**	0,512	0,000***	0,019*	0,003**
Fark		1-2<3	-	1 < 2 - 3 - 4	1 < 3	1 - 2 < 3

* $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$, Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma
F=Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), Fark=Tukey Testi, p=Anlamlılık Düzeyi

Tablo 18 incelendiğinde, sporcuların curling sporunu yapma yılları arasında karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından iç tepkisel karar verme stili, bağımlı karar verme stili, Kararsızlık düzeyi puanlarının ortalamaları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır ($p < 0,01$). Buna göre; 1 yıl ve daha az süredir spor yapan sporcular ile 2–4 yıldır spor yapan sporcuların karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından kararsızlık düzeyi puan ortalamaları, 5–7 yıldır spor yapan sporculara kıyasla anlamlı düzeyde daha düşüktür. Ayrıca, 1 yıl ve daha az süredir spor yapan sporcuların iç tepkisel karar verme stili puan ortalamaları; 1–4 yıl, 5–7 yıl ve 8 yıl ve üzeri spor yapan sporcuların puan ortalamalarından anlamlı derecede daha düşüktür. Bununla birlikte, 1 yıl ve daha az süredir spor yapan sporcuların bağımlı karar verme stili puan ortalamaları da 5–7 yıldır spor yapan sporculara göre anlamlı düzeyde daha düşüktür.

Tablo 19. Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Öğrenim Düzeyleri Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Karar Verme Stratejileri Ölçeği						
		Toplam Puan	Mantıklı Karar Verme Stili	İç Tepkisel Karar Verme Stili	Bağımlı Karar Verme Stili	Kararsızlık Düzeyi
	n	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Öğrenim Düzeyi						
1.Ortaöğretim	41	93,68±11,894	25,61±4,716	22,44±3,735	24,05±3,286	21,59±4,884
2.Üniversite	63	102,79±15,252	26,52±4,336	25,67±5,074	25,84±4,422	24,76±5,198
3.Yüksek/doktora	13	101,85±17,639	27,23±5,974	24,85±4,688	26,46±5,592	23,31±7,729
F		5,128	0,778	6,155	2,827	4,277
p		0,007**	0,462	0,003**	0,063	0,016*
Fark		1<2	-	1<2	-	1<2

* $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, F=Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Fark=Tukey Testi, p=Anlamlılık Düzeyi

Tablo 19 incelendiğinde, sporcuların öğrenim düzeyleri arasında karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından iç tepkisel karar verme stili, kararsızlık düzeyi puanlarının ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür ($p < 0,01$). Buna göre; ortaöğretim mezunu olan sporcuların karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından iç tepkisel karar verme stili, kararsızlık düzeyi puan ortalamalarının, üniversite mezunu olan sporcuların puan ortalamalarından anlamlı derecede daha düşük olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 20. Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Aile Yapıları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Karar Verme Stratejileri Ölçeği						
		Toplam Puan	Mantıklı Karar Verme Stili	İç Tepkisel Karar Verme Stili	Bağımlı Karar Verme Stili	Karasızlık Düzeyi
	n	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Aile Yapısı						
Çekirdek	64	96,11±16,427	25,41±5,276	23,50±4,758	24,36±4,530	22,84±5,799
Geniş	49	103,49±11,601	27,37±3,468	25,51±4,601	26,33±3,579	24,29±5,397
t		-2,674	-2,255	-2,258	-2,500	-1,350
p		0,009**	0,019*	0,026*	0,014*	0,180

* $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, t=Bağımsız Örneklem T Testi
p=Anlamlılık Düzeyi

Tablo 20 incelendiğinde, sporcuların aile yapıları arasında karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından mantıklı karar verme stili, iç tepkisel karar verme stili, bağımlı karar verme stili puanlarının ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür ($p < 0,01$). Buna göre; aile yapısı çekirdek aile olan sporcuların karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından mantıklı karar verme stili, iç tepkisel karar verme stili, bağımlı karar verme stili puan ortalamalarının, geniş aile olan sporcuların puan ortalamalarından anlamlı derecede daha düşük olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 21. Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Kardeş Sayıları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Karar Verme Stratejileri Ölçeği						
		Toplam Puan	Mantıklı Karar Verme Stili	İç Tepkisel Karar Verme Stili	Bağımlı Karar Verme Stili	Karasızlık Düzeyi
	n	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Kardeş Sayısı						
1-2	27	102,78±13,440	26,96±4,468	25,70±4,017	25,89±4,126	24,22±5,693
3-4	76	98,09±15,364	26,04±4,623	23,89±5,069	25,04±4,291	23,12±5,509
5 ve üzeri	14	100,79±15,423	26,29±5,398	25,00±4,489	25,43±4,653	24,07±5,876
F		1,037	0,387	1,532	0,398	0,475
p		0,358	0,680	0,221	0,672	0,623

Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, F=Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), p=Anlamlılık Düzeyi

Tablo 21 incelendiğinde, sporcuların kardeş sayıları arasında karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyut puanlarının ortalamalarına göre istatistiksel olarak

anlamli bir farklılık görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 22. Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Aynı Takımda Olma Yılı Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Karar Verme Stratejileri �l�eği						
		Toplam Puan	Mantıklı Karar Verme Stili	İ� Tepkisel Karar Verme Stili	Bağımlı Karar Verme Stili	Karasızlık D�zeyi
	n	Ort�SS	Ort�SS	Ort�SS	Ort�SS	Ort�SS
Aynı Takımda Olma Yılı						
1. 1 yıl ve altı	33	91,55�10,903	24,88�5,418	21,97�5,053	24,03�2,812	20,67�4,335
2. 2-4 yıl	50	98,10�15,220	25,96�4,314	24,28�4,248	25,06�5,044	22,80�5,537
3. 5-7 yıl	26	109,26�12,762	28,12�3,820	27,09�4,033	26,82�3,833	27,24�4,704
F		15,071	4,513	11,236	3,876	15,365
p		0,000***	0,013*	0,000***	0,024*	0,000***
Fark		1-2<3	1<3	1-2<3	1<3	1-2<3

* $p<0,05$, *** $p<0,001$, Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, F=Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)
Fark=Tukey Testi, p=Anlamlılık Düzeyi

Tablo 22 incelendiğinde, sporcuların aynı takımda olma yılları arasında karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından mantıklı karar verme stili, i  tepkisel karar verme stili, bağımlı karar verme stili, karasızlık düzeyi puanlarının ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür ($p<0,01$). Buna göre; 1 yıl ve daha az ve 2-4 yıldır aynı takımda oynayan sporcuların karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından i  tepkisel karar verme stili, karasızlık düzeyi puan ortalamalarının 5-7 yıldır aynı takımda oynayan sporcuların puan ortalamalarından anlamlı derecede daha düşük olduğunu; 1 ve daha az yıldır aynı takımda oynayan sporcuların mantıklı karar verme stili ve bağımlı karar verme stili alt boyut puan ortalamalarının ise 5-7 yıldır aynı takımda oynayan sporcuların puan ortalamalarından anlamlı derecede daha düşük olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 23. Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Takım İçindeki Pozisyonları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Karar Verme Stratejileri Ölçeği						
		Toplam Puan	Mantıklı Karar Verme Stili	İç Tepkisel Karar Verme Stili	Bağımlı Karar Verme Stili	Karasızlık Düzeyi
	n	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Takım İçindeki Pozisyon						
1.oyuncu	28	94,89±14,423	25,64±3,803	23,25±5,045	24,29±4,099	21,71±5,098
2.oyuncu	38	100,92±14,984	26,50±4,465	24,55±4,506	25,50±4,254	24,37±5,640
3.oyuncu	35	100,31±16,437	26,51±5,158	24,40±5,007	25,63±4,728	23,77±5,951
4.oyuncu	16	102,38±11,61	26,38±5,596	26,38±4,380	25,75±3,642	23,88±5,110
F		1,239	0,230	1,462	0,675	1,331
p		0,299	0,875	0,229	0,569	0,268

Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, F=Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), p=Anlamlılık Düzeyi

Tablo 23 incelendiğinde, sporcuların takım içerisindeki pozisyonları arasında karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyut puanlarının ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 24. Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Milli Sporcu Olma Durumları Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Karar Verme Stratejileri Ölçeği						
		Toplam Puan	Mantıklı Karar Verme Stili	İç Tepkisel Karar Verme Stili	Bağımlı Karar Verme Stili	Karasızlık Düzeyi
	n	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Milli Sporcu Olma Durumu						
Evet	64	101,60±16,406	25,98±4,944	25,25±4,934	25,87±4,682	24,51±5,669
Hayır	49	97,75±13,528	26,53±4,433	23,78±4,631	24,80±3,876	22,64±5,382
t		1,393	-0,634	1,653	1,354	1,825
p		0,166	0,527	0,101	0,178	0,071

Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, t=Bağımsız Örneklem T Testi, p=Anlamlılık Düzeyi

Tablo 24 incelendiğinde, sporcuların milli sporcu olma durumları arasında karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyut puanlarının ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 25. Milli Sporcu Olma Durumu Ayrımında Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Cinsiyetler Arasındaki Farklılıkların İncelenmesi

Karar Verme Stratejileri Ölçeği						
		Toplam Puan	Mantıklı Karar Verme Stili	İç Tepkisel Karar Verme Stili	Bağımlı Karar Verme Stili	Karasızlık Düzeyi
	n	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS	Ort±SS
Milli Sporcu Olan Cinsiyet						
Kadın	25	101,52±18,855	25,32±5,452	24,96±5,192	25,96±5,232	25,28±6,242
Erkek	28	101,68±14,226	26,57±4,459	25,50±4,773	25,79±4,228	23,82±5,121
t		-0,035	-0,919	-0,395	0,134	0,934
p		0,972	0,363	0,695	0,894	0,355
Milli Sporcu Olmayan Cinsiyet						
Kadın	38	97,89±12,265	26,53±4,247	23,68±4,737	25,08±3,475	22,61±5,043
Erkek	26	97,54±15,443	26,54±4,777	23,92±4,560	24,38±4,437	22,69±5,945
t		0,103	-0,011	-0,201	0,701	-0,063
p		0,919	0,992	0,841	0,486	0,950

Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, t=Bağımsız Örneklem T Testi, p=Anlamlılık Düzeyi

Tablo 25’te milli sporcu olan ve milli sporcu olmayan curling sporcularının cinsiyetleri arasında karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyut puanlarına göre farklılık olup olmadığının incelendiği sonuçlar yer almaktadır. Milli sporcu olan ve milli sporcu olmayan curling sporcularının cinsiyetleri arasında karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyut puanlarının ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür ($p>0,05$).

4.3. Korelasyon Analizi Sonuçları

Korelasyon analizi, sayısal iki değişken arasındaki nedensel olmayan ilişkilerin yönünü ve gücünü belirlemek amacıyla kullanılan bir istatistiksel yöntemdir. Bu analizde genellikle iki temel katsayıdan yararlanılmaktadır: Pearson korelasyon katsayısı ve Spearman’s rho. Pearson katsayısının kullanılabilmesi için değişkenlerin sayısal nitelikte olması ve normal dağılım göstermesi gerekirken, değişkenlerin normal dağılıma uymadığı durumlarda Spearman’s rho katsayısı tercih edilmektedir (Alpar, 2020).

Araştırmada kullanılan ölçeklerin puanları için normal dağılım varsayımı test

edilmiş ve dağılımın normalliği doğrulanmıştır. Bu bulgu doğrultusunda, ölçek puanları arasındaki ilişkilerin incelenmesinde Pearson korelasyon katsayısı tercih edilmiştir. Yapılan analizlerin sonuçları Tablo 27’de ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Tablo 26. Korelasyon Katsayısının Değerlendirilmesi

r (Korelasyon Katsayısı)	İlişki Düzeyi	İlişki Yönü
0,00 – 0,29	Düşük düzeyde ilişki	
0,30 – 0,69	Orta düzeyde ilişki	r= - ise negatif ilişki
0,70 – 1,00	Yüksek düzeyde ilişki	r= + ise pozitif ilişki

(Gürbüz ve Şahin, 2018)

Tablo 27. Duygusal Zekâ ile Karar Verme Stratejileri Puanları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

		Karar Verme Stratejileri	Mantıklı Karar Verme Stili	İç Tepkisel Karar Verme Stili	Bağımlı Karar Verme Stili	Karasızlık Düzeyi
Duygusal Zekâ	r	-0,224	0,093	-0,16	-0,147	-0,429
	p	0,015*	0,316	0,084	0,115	0,000***
Duygusal Tanımlama/ Anlama	r	-0,21	-0,011	-0,118	-0,127	-0,356
	p	0,023*	0,905	0,205	0,172	0,000***
Duygusal Kolaylaştırma	r	-0,1	0,157	-0,118	-0,073	-0,241
	p	0,284	0,092	0,204	0,431	0,009**
Duygusal Düzenleme	r	-0,204	0,082	-0,138	-0,136	-0,393
	p	0,027*	0,377	0,138	0,143	0,000***

* $p < 0,05$, *** $p < 0,001$, $r =$ Pearson Korelasyon Katsayısı, $p =$ Anlamlılık Düzeyi

Tablo 27 incelendiğinde; curling sporcularının karar verme stratejileri puanı ile duygusal zekâ puanı arasında düşük düzeyde, negatif yönde ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r = -0,224$; $p < 0,05$). Bu sonuç, sporcuların duygusal zekâ düzeyi arttıkça karar verme stratejilerini kullanma eğilimlerinin azaldığını göstermektedir.

Alt boyutlar incelendiğinde; karar verme stratejileri puanı ile duygusal tanımlama/anlama alt boyutu arasında düşük düzeyde negatif ($r = -0,210$; $p < 0,05$) ve duygusal düzenleme alt boyutu arasında düşük düzeyde negatif ($r = -0,204$; $p < 0,05$) anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Bu bulgu, sporcuların duyguları tanıma/anlama ve düzenleme becerileri yükseldikçe karar verme stratejilerini daha az kullandıklarını

ortaya koymaktadır.

Bununla birlikte, kararsızlık düzeyi alt boyut puanı ile duygusal zekâ toplam puanı arasında orta düzeyde negatif ($r=-0,429$; $p<0,001$), duygusal tanımlama/anlama alt boyutu arasında orta düzeyde negatif ($r=-0,356$; $p<0,001$), duygusal kolaylaştırma alt boyutu arasında düşük düzeyde negatif ($r=-0,241$; $p<0,01$) ve duygusal düzenleme alt boyutu arasında orta düzeyde negatif ($r=-0,393$; $p<0,001$) anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Bu sonuçlar, sporcuların duygusal zekâ düzeyleri yükseldikçe kararsızlık eğilimlerinin azaldığını göstermektedir.

HİPOTEZ TEST SONUÇLARI

Tablo.28 Duygusal Zekâ ölçeği Araştırma Hipotezlerine Ait Test Sonuçları

H-1. Yaşa bağlı olarak Curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.	KABUL
H-2. Cinsiyete bağlı olarak Curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.	RED
H-3. Spora başlama yaşına bağlı olarak Curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.	RED
H-4. Spor yapma yıllarına bağlı olarak Curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.	KABUL
H-5. Öğrenim düzeylerin bağlı olarak Curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.	RED
H-6. Aile yapılarına bağlı olarak Curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.	RED
H-7. Kardeş sayılarına bağlı olarak Curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.	KABUL
H-8. Aynı takımda olma yıllarına bağlı olarak Curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.	KABUL
H-9. Takım içerisindeki pozisyonlarına bağlı olarak Curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.	RED
H-10. Milli sporcu olma durumlarına göre bağlı olarak Curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.	KABUL

Tablo 29. KVSÖ Araştırma Hipotezlerine Ait Test Sonuçları

H-11. Yaşa bağlı olarak Curling sporcularının karar verme düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.	KABUL
H-12. Cinsiyete bağlı olarak Curling sporcularının karar verme düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.	RED
H-13. Spora başlama yaşına bağlı olarak Curling sporcularının karar verme düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.	RED
H-14. Spor yapma yıllarına bağlı olarak Curling sporcularının karar verme düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.	KABUL
H-15. Öğrenim düzeylerin bağlı olarak Curling sporcularının karar verme düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.	RED
H-16. Aile yapılarına bağlı olarak Curling sporcularının karar verme düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.	RED
H-17. Kardeş sayılarına bağlı olarak Curling sporcularının karar verme düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.	KABUL
H-18. Aynı takımda olma yılına bağlı olarak Curling sporcularının karar verme düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.	KABUL
H-19. Takım içindeki pozisyona bağlı olarak Curling sporcularının karar verme düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.	RED
H-20. Milli sporcu olma durumlarına göre bağlı olarak Curling sporcularının karar verme düzeyleri arasında farklılaşma bulunmaktadır.	KABUL

Tablo 30. DZÖ- KVSÖ Puanlarının Araştırma Hipotezlerine Ait Test Sonuçları

H-21. Duygusal zekâ ile karar verme stratejileri arasında anlamlı bir ilişki vardır.	KABUL
H-22. Duygusal Tanımlama/Anlama ile karar verme stratejileri arasında anlamlı ilişki vardır.	KABUL
H-23. Duygusal Kolaylaştırma ile karar verme stratejileri arasında anlamlı ilişki vardır.	RED
H-24. Duygusal Düzenleme ile karar verme stratejileri arasında anlamlı ilişki vardır.	KABUL
H-25. Karasızlık düzeyi ile duygusal zekâ ve tüm alt boyutları arasında anlamlı ilişki vardır.	KABUL

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma ve Sonuç

Çalışmamızda araştırmaya katılan curling sporcularının demografik özellikleri ve spor ile ilgili bilgileri arasında duygusal zekâ ile karar verme stratejileri puanlarına göre farklılık olup olmadığına bakılmıştır.

Yaptığımız çalışmada elde edilen verilerin analizleri sonrasında Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Cinsiyetler Arasındaki Farklılıklar incelendiğinde, sporcuların cinsiyetleri arasında duygusal zekâ toplam puan ve alt boyut puan ortalamalarına göre anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır.

Literatür incelendiğinde, Aydın'ın (2023) E-Sporcular üzerine yaptığı çalışmada, cinsiyet değişkenine göre duygusal zekâ düzeylerinde toplam ve alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

Çetin (2021) tarafından yapılan çalışmada, lise düzeyinde eğitim gören öğrencilerin duygusal zekâ düzeylerinin kız ve erkek öğrenciler arasında farklılaşmadığı ifade edilmiştir.

Cengiz (2017) tarafından aikido antrenörlerinin katılımıyla yürütülen çalışmada, duygusal zekâ ölçeğinin alt boyutları olan “uyumluluk”, “stresle başa çıkma”, “kişisel beceriler”, “kişilerarası beceriler”, ve “genel ruh durumu” düzeylerinin; aikido ve diğer savaş sanatları antrenörleri arasında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Beden eğitimi öğretmenleriyle yapılan çalışmalarda kişilerin cinsiyetlerine göre duygusal zekâ farkındalıkları incelenmiş kişilerin verdikleri cevaplar cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaşmamıştır (Temiz, 2006). Yine bir çalışmada cinsiyet değişkenine göre duygusal zekâ düzeyinin farklılaşmadığı sonucuna varılmıştır (Goleman, 1998).

Arslan ve Kılıç (2021) farklı spor dallarıyla uğraşan bireylerin duygusal zekâ düzeylerini incelemiş ve cinsiyet değişkenine göre duygusal zekâ düzeylerinde istatistiksel bir farka rastlamamıştır. Bar-On'un (1977) de yaptığı „Duygusal Zekâ Envanteri“ adlı çalışmasında, cinsiyet değişkeni ile duygusal zekâ algısı arasında anlamlı bir farklılığa rastlamamıştır.

Aktaş'ın (2024) Uzakdoğu sporları yapan milli takım sporcuları ile yaptığı çalışmada, duygusal zekâ ve cinsiyete göre anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Dawda ve Hart (2000) Üniversite öğrencilerine duygusal zekanın değerlendirilmesi üzerine yaptıkları çalışmada ise, cinsiyet değişkeni duygusal zekâ düzeyini etkilemeyen bir değişken olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlar çalışmamızın sonucuyla benzerlik göstermektedir.

Diğer taraftan Yıldız vd.'nin (2021) Ragbi sporcuları üzerine yaptıkları çalışmada, cinsiyet açısından anlamlı bir şekilde farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Göçet (2006) tarafından üniversitede okuyan öğrenciler ile yaptığı çalışmasında, kadın öğrencilerin duygusal zekâ düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Diğer bir çalışmada ise, kadınların duygusal regülasyonlarının erkeklerden daha fazla olduğu sonucu yer almaktadır (Joseph ve Newman, 2010).

Üniversite öğrencilerinin öğrenme güçlükleri ve cinsiyetin duygusal zekâ ile ilişkisini incelemeleri sonucunda kadınların duygusal zekâ veya duygusal zekanın farklı alt boyutlarında erkeklerden daha yüksek puan aldıkları bulunmuştur (Reiff vd., 2001)

Harrod ve Scheer'in (2005) ergenlik dönemindeki genç bireylerle yaptıkları çalışmada, kadın bireylerde yüksek düzeyde farklılık çıkmıştır. Yine Reich ve Goleman (1999) tarafından yapılan araştırmada farklılık saptanmıştır.

Duygusal zekâ konusunda kadınlar lehine çıkan olumlu sonuçların nedeni, kadınların duygusal hislere erkeklerden daha fazla önem vermeleri ve bu nedenle duygularını kullanma, anlama ve farkında olma konusunda erkeklerden daha yetkin

olmalarıdır.

Kano sporculara üzerine yapılan bir çalışmada ise, Galarraga vd. (2017) erkeklerin kadınlardan daha yüksek duygu düzenleme ve duygusal kontrol becerilerine sahip olduğunu saptamışlardır. Cinsiyet farklılıklarını araştıran bir diğer çalışmaya göre, erkeklerin kadınlara kıyasla daha yüksek düzeyde duygusal zekaya sahip olduğu belirlenmiştir (Costarelli ve Stamou, 2009; Laborde vd., 2014).

Başoğlu (2024) Curling sporcuları ile yaptığı çalışmada, Cinsiyet değişkeni bazında yapılan duygusal zekâ karşılaştırma testi sonuçlarına göre; erkek katılımcıların, kadın katılımcılardan daha fazla öz kontrol değerine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bakar ve Yaşartürk (2023)'ün üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirdikleri boş zaman memnuniyeti ve duygusal zekâ düzeyi konulu araştırmada da erkek öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri, kadın öğrencilere kıyasla istatistiksel olarak anlamlı biçimde daha yüksek bulunmuştur. Duygusal zekâ ve cinsiyet farklılıkları üzerine üniversite öğrencilerine yapılan araştırmada duygusal zekâ düzeyinde erkek öğrenciler lehine sonuçların olduğu gözlemlenmiştir (Ahmad vd., 2009).

Üniversite öğrencilerine yapılan başka bir çalışmada, duygusal zekâ düzeyinde erkek öğrenciler lehine sonuçların olduğu gözlemlenmiştir (Tsaousis ve Kazi, 2013). Bu sonuçlar ise çalışmamızda elde edilen sonuçla bağdaşmamaktadır. Duygusal zekâ konusunda erkekler lehine çıkan olumlu sonuçların nedeni erkek ve kadınların sosyalleşme süreçlerinin farklılığından, erkeklerin duygularını yaşamasının kadınlara göre daha normal karşılanması, kadınların erkeklere göre duygularını bastırması, güçlü kalma adı altında güçsüz sanılan duygularını yaşayamamalarının erkek ve kadın arasındaki bu anlamlı farklılığa neden olduğu söylenebilir.

Bu farklılıkların sebebinin kadın ve erkeğin sosyalleşme sürecinden kaynaklandığı, farklı toplumsal beklentiler ve kültürel etkenler nedeniyle cinsiyetler arası duygusal ifade ve deneyim farklılıklarına yol açabildiği söylenebilir.

Yaptığımız çalışmada elde edilen elde edilen verilerin analizleri

sonrasında Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Yaş Grupları Arasındaki Farklılıklar incelendiğinde, sporcuların yaş grupları arasında sadece duygusal zekâ alt boyutlarından duygusal tanımlama/ anlama puanının ortalamasına göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Buna göre; 16-20 yaş aralığında olan sporcuların duygusal tanımlama/ anlama puan ortalamasının, 21-25 ile 26 yaş ve üzerindeki sporcuların puan ortalamalarından düzeyde daha yüksek seviyede olduğu sonucu elde edilmiştir.

Literatür incelendiğinde Serdengeçti (2003) profesyonel futbolcularla yapmış olduğu bir çalışmada, yaşça büyük sporcuların duygusal zekalarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde Öztürk vd. (2021) yapmış oldukları çalışmada, güreş ve atletizm branşlarında elit seviyedeki kadın sporcuların yaş değişkenine göre duygusal zekâ düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

Milli kros kayağı yapan sporcuların yaş değişkenine göre, duygusal zekâ düzeyleri 19 yaş ve üzeri sporcular lehine çıkmıştır (Aka vd., 2020). Ávila-Martínez vd. (2024) Genç futbol ve voleybol oyuncularını ile yaptıkları çalışmada yaş değişkenine göre duygusal zekâ düzeylerinde anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır. Başoğlu (2024) curling sporcuları ile yapmış olduğu çalışmada, katılımcıların yaşlarına göre duygusal zekâ düzeyleri incelendiğinde iyi oluş boyutunda 30 yaş ve üzeri katılımcıların lehine bir farklılaşma olduğu tespit edilmiştir. Yapılan bu çalışmalar mevcut araştırmamızla benzer sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. İnsanlar yaşları ilerledikçe, yaşam deneyimleri aracılığıyla bilgi ve deneyim kazanırlar. Bu nedenle, duygularını kontrol etme yetenekleri gelişir, stresi yönetmek ve zor durumlarla başa çıkmak için daha etkili stratejiler geliştirirler.

Yaptığımız çalışmada çıkan bulguların aksine, Yanar'ın (2017) tenis, squash ve badminton sporcuları ile yaptığı araştırmada, duygusal zekâ ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Özdenk (2018) de üniversite öğrencileri ile yaptığı çalışmada, anlamlı bir farklılık olmadığını saptamıştır. Aktaş'ın (2024) çalışmasında, Uzakdoğu sporları yapan milli takım sporcularının duygusal zekâ ile yaş değişkeni açısından anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir. Öztürk ve Yılmaz'ın (2008) okul öncesi öğretmenleriyle yaptığı çalışmada, duygusal zekâ düzeylerinin de araştırıldığı bir çalışmada, yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılığa

rastlanmamıştır. Çetin (2019) elit sporcuların duygusal zekâ, öz-yeterlik ve öz güven düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi adlı çalışmada, sporcuların yaş değişkenine göre duygusal zekâ envanteri ve alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Yaş değişkeni ile duygusal zekâ arasında anlamlı bir farkın gözlenmemesi, sporcuların duygusal farkındalık ve düzenleme becerilerini erken yaşlardan itibaren geliştirmiş olmalarından kaynaklanabilir.

Yaptığımız çalışmada elde edilen verilerin analizleri sonrasında Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Spora Başlama Yaşları Arasındaki Farklılıklar incelendiğinde; sporcuların spora başlama yaşları arasında duygusal zekâ toplam puan ve alt boyut puanları ortalamalarına anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

Soylu'nun (2016) Süper Lig takımlarında bulunan genç sporcular ile yaptığı çalışmada, spora başlama yaşı ile duygusal zekâ arasında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Yaptığımız çalışmada elde edilen verilerin analizleri sonrasında Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Curling Sporunu Oynama Yılları Arasındaki Farklılıklar incelendiğinde; sporcuların curling sporunu yapma yılları arasında sadece duygusal zekâ alt boyutlarından duygusal tanımlama/ anlama puanlarının ortalamalarına göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Buna göre, 1 yıl ve daha az ve 2-4 yıldır spor yapan sporcuların duygusal tanımlama/ anlama puan ortalamaları, 5-7 yıldır spor yapan sporcuların puan ortalamasından anlamlı derecededaha yüksektir.

Sun (2022) elit futbolcular üzerine yapmış olduğu çalışmada, sporcuların duygusal zekâ düzeyleri ile futbol oynama yılları arasındaki ilişkiyi irdelemiş; futbolcuların kendi duygularını ve başkalarının duygularını değerlendirme düzeyleriyle futbol oynama yılları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur.

Aksu (2018) karate sporcuları üzerinde yaptığı çalışmada ise, duygusal zekâ düzeyleri ile spor yılı değişkeni arasında anlamlı fark tespit etmiştir.

Başoğlu'nun (2024) curlin sporcularına yaptığı çalışmada, deneyim süresi değişkenine göre yapılan karşılaştırmada 11 yıl ve üzeri süredir curling sporuyla ilgilenen katılımcıların diğer katılımcılara göre iyi oluş, öz kontrol ve duygusallık değerlerinin fazla olduğu sonucu elde edilmiştir.

Aka vd. (2020) milli kros kayağı yapan sporcularda, spor yapma yılına göre zihinsel direnç alt boyutu olan süreklilik ve duygusal zekâ alt boyutu olan kendi duygularını değerlendirme değişkenlerinde 6-8 yıldır spor yapan sporcular ile 5 yıl ve daha az süredir spor yapan sporcular arasında anlamlı ilişki bulunmuştur.

Barreiro vd. (2014) tarafından yapılan çalışmada, spor uygulamalarına katılan bireylerin duygusal zekâ ve yaşam doyumu düzeyleri, spor katılımı olmayan bireylere göre daha fazladır. Başka bir çalışmada duygusal zekâ özelliğinin spor katılımının süresi ve sıklığıyla pozitif ilişkili olduğu gösterilmiştir (Laborde vd., 2017). Yapılan bu çalışmalar mevcut araştırmamızla benzer sonuçlar ortaya çıkarmaktadır.

Yaptığımız çalışmada çıkan bulguların aksine, Halilbeyoğlu (2015) "Badminton Sporcularının Duygusal Zekâ Düzeylerinin Bazı Kriterlere Göre incelenmesi" isimli araştırması sonucunda elde ettiği bulgular neticesinde; spor yaşları kriterlerine göre gruplar arasında duygusal zekâ düzeylerinde istatistiksel anlamda bir farklılığa rastlamamıştır.

Çetin (2019) "Elit sporcuların duygusal zekâ, öz-yeterlik ve öz güven düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi" adlı çalışmasında, sporcuların spor yapma yılları ile duygusal zekâ envanteri ve alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Adiloğulları (2011) "Profesyonel futbolcularda duygusal zekâ ile örgütsel bağlılık ilişkisi" adlı çalışmasında, futbol oynama süreleri ile duygusal zekâ arasında anlamlı değişim göstermediğini tespit etmiştir.

Akçakoyun ve arkadaşları (2021) tarafından KickBox sporcularının katılımıyla yürütülen çalışmada, sporculuk süresi ile duygusal zekânın "duygusal düzenleme" alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmadığı ortaya konmuştur.

Bu durum, spora uzun süre katılım sağlayan sporcuların zaman içinde kazandıkları deneyim sayesinde hem kendi oyuncularının hem de rakip oyuncularının duygularını daha iyi anlayabilmelerini, zamanla spora ve kendi yeteneklerine olan güvenlerinin artabileceğini, bu özgüven sayesinde stresli durumlarla daha iyi başa çıkabileceklerini ve duygusal dengelerini koruyabileceklerini düşündürmektedir.

Yaptığımız çalışmada elde edilen verilerin analizleri sonrasında Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Öğrenim düzeyleri Arasındaki Farklılıklar incelendiğinde; sporcuların öğrenim düzeyleri arasında duygusal zekâ toplam puan ve alt boyut puanları ortalamalarına göre anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Literatür taraması yapıldığında benzer şekilde çalışmamızla paralellik gösteren Aktaş'ın (2024) uzak doğu sporları yapan milli takım sporcuları ile yaptığı çalışmada, duygusal zekâ ve eğitim seviyesi arasında anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Benzer bir diğer çalışmada ise, Sarıkabak vd.'nin (2018) bocce sporcularıyla yaptıkları çalışmalarında, Duygusal zekanın eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşmışlardır.

Çetin (2019) tarafından elit sporcularla yürütülen çalışmada, duygusal zekâ toplam skor ortalaması ile “duyguların kullanımı” alt boyutu puanları açısından, lisans mezunu sporcuların lise mezunu sporculara kıyasla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek skorlar elde ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Bu durumda eğitim seviyesi arttıkça sporcunun hem kendi hem de başkalarının duygularını daha iyi anlayabildiği, kendini daha iyi ifade edebildiği ve duygularını daha iyi kontrol edebildiği ve bu öz güven sayesinde daha iletişime açık oldukları söylenebilir.

Yaptığımız çalışmada elde edilen verilerin analizleri sonrasında Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Aile Yapıları Arasındaki Farklılıklar incelendiğinde; sporcuların aile yapıları arasında duygusal zekâ toplam puan ve alt boyut puanları ortalamalarına göre anlamlı bir fark olmadığı sonucuna

varılmıştır.

Aktaş (2024) tarafından uzakdoğu sporları yapan milli takım sporcularının katılımı ile yapılan araştırmada, duygusal zekâ ve aile tipine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı sonucunu elde etmiştir.

Somoğlu ve Zengin (2023) araştırmalarında, aile yapısı değişkeninin duygusal zekâ düzeyi üzerinde herhangi bir etkiye sahip olmadığı sonucunu elde etmişlerdir.

Borcherding (2009) sağlıklı gebe kadınlar üzerine yapmış olduğu çalışmada, aile tipinin duygusal zekâ üzerinde anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir.

Ergün (2016) yapmış olduğu çalışmada, duygusal zekâ ile aile tipi değişkeni arasında anlamlı düzeyde farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Yapılan bu çalışmalar mevcut araştırmamızla benzer sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Bu durumda, ebeveynler dışında başka aile bireyleriyle yaşam sürdürmenin duygusal zekâ gelişimiyle bir bağlantısının bulunmadığı söylenebilir.

Yaptığımız çalışmada elde edilen verilerin analizleri sonrasında Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Kardeş Sayıları Arasındaki Farklılıklar incelendiğinde; sporcuların kardeş sayıları arasında sadece duygusal zekâ alt boyutundan duygusal tanımlama/ anlama puanı ortalamasına göre anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla; 3-4 kardeşi olan sporcuların duygusal tanımlama/ anlama puan ortalamasının, 1-2 kardeşi ve 5 ve üzerinde kardeşi olan sporcuların puan ortalamalarından daha yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir. Bu durum, sporcuların arkadaşlarından ziyade kardeşlerinden duygusal destek alma ihtimalinin daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Falbo ve Polit (1986) çocuklar üzerine yaptığı çalışmada, kardeşi olmayan çocukların, ilk doğanlar ve 2 çocuklu ailelerden gelen kişiler hariç tüm diğerlerinden başarı ve zekâ açısından üstün olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Alper ve Özcan (2022) tarafından okul sporlarına katılan öğrenciler ile yaptığı çalışmada, kardeş sayısına göre istatistiksel olarak anlamlı farka rastlanmamıştır.

Ergün (2016) “Ergenlerde duygusal zekâ özellikleri ile psikolojik sağlamlık

arasındaki ilişkinin incelenmesi” adlı çalışmasında, duygusal zekâ ve kardeş sayısı değişkenine göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Yaptığımız çalışmada elde edilen verilerin analizleri sonrasında Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Aynı Takımda olma yılları Arasındaki Farklılıklar incelendiğinde; sporcuların aynı takımda olma yılları arasında duygusal zekâ toplam puan ve alt boyutlarından duygusal tanımlama/ anlama, duygusal düzenleme puan ortalamalarına göre anlamlı farklılık bulunmuştur. Bunun sonucunda; 1 ve daha az yıldır aynı takımda oynayan sporcuların duygusal zekâ puan ortalamaları, 5-7 yıldır aynı takımda oynayan sporcuların puan ortalamalarından daha yüksek; 1 yıl ve daha az ve 2-4 yıldır aynı takımda oynayan sporcuların duygusal tanımlama/ anlama puan ortalamaları, 5-7 yıldır aynı takımda oynayan sporcuların puan ortalamasından anlamlı derecede daha yüksektir. Bu durumda aynı takımda bir yıl ve daha az oynayan bir sporcunun takım arkadaşları ve antrenörü üzerinde iyi bir izlenim bırakmak istediği, ortama ve takıma uyum sağlayabilmek için duygularını daha iyi kontrol edebildiği söylenebilir.

Soylu (2016) süper lig takımlarında bulunan genç sporcular ile yaptığı çalışmada, duygusal zekâ ve bulunduğu takımda oynama yılı değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Yaptığımız çalışmada elde edilen verilerin analizleri sonrasında Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Takım içimdeki pozisyonları Arasındaki Farklılıklar incelendiğinde; sporcuların takım içindeki pozisyonları ile duygusal zekâ puan ortalamalarında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Çalışmamızda çıkan bulguların aksine, Ávila-Martínez vd. (2024) genç futbol ve voleybol oyuncularını ile yaptıkları çalışmada, sahadaki pozisyonlarına göre duygusal zekâ değişkenlerinde anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Başoğlu (2024) curling sporcularına yapmış olduğu çalışmada, takım kaptanı olma durumuna göre yapılan karşılaştırma da ise kaptan olmayan katılımcıların, takım kaptanlarına göre daha sosyal olduğu tespit edilmiştir.

Soylu (2016) 16-21 yaş arasındaki elit futbolcular üzerinde yapmış olduğu

çalışmasında, genç yaş grubundaki sporcuların oynadıkları mevki değişkenine göre farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulunmuştur.

Ulus (2012) futbolcular ile yaptığı araştırmada, duygusal zekâ ile sporcuların oynamış oldukları takım içi pozisyonları değişkenine göre anlamlı farklılık tespit etmiştir.

Sarıkabak vd.'nin (2018) yaptıkları çalışmada, profesyonel futbolcuların, mevki değişkenine göre duygusal zekâ düzeyleri açısından, gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu durumda mevki sahibi olan sporcuların daha fazla sosyal ilişkiye sahip olmaları, daha güçlü duygusal uyaranlarla karşı karşıya kalmaları, kendilerini baskı altında hissetmeleri ve takım içindeki motivasyon ve uyumdan sorumlu olmaları olduğu varsayılmaktadır.

Yaptığımız çalışmada elde edilen verilerin analizleri sonrasında Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Milli sporcu olma durumları Arasındaki Farklılıklar incelendiğinde; sporcuların milli sporcu olma durumları arasında duygusal zekâ toplam puan ve alt boyutlarından yalnızca duygusal düzenleme puanının ortalamalarına göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, milli sporcuların duygusal zekâ toplam puanı ve duygusal düzenleme alt boyut puan ortalamalarının, milli olmayan sporcuların puan ortalamasından daha düşük olduğunu söyleyebiliriz.

Demir (2021) tarafından Bocce sporcuları ile yapılan çalışmada, duygusal zekâ düzeyinin milli sporcu olup-olmama durumu bakımından incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu sonucu görülmektedir.

Orhan vd.'nin (2021) sporcular ile yaptıkları çalışmalarında, milli sporcu olma değişkeninin duygusal zekâ düzeyleri açısından anlamlılık saptanmamıştır. Halilbeyoğlu ve Salman (2018) Badminton sporcuları üzerine yaptıkları çalışmada, milli olma durumları ile duygusal zekâ puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edememişlerdir. Bu çalışmaların aksine, Mohammad vd.'nin (2015) voleybolcularla yaptığı araştırmada, milli sporcuların milli olmayan sporcuların puan ortalamalarından daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Zizzi vd."nin (2003) üniversite basketbol oyuncularını ile yapmış oldukları çalışmada, milli sporcuların duygusal zekâ düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Kabak (2023) tarafından üniversite öğrencilerine yapılan araştırmada, milli sporcu olmayanların duygusal zekâ düzeylerinin milli sporcu olanların duygusal zekâ düzeylerinden yüksek olduğu belirlenmiştir.

Başoğlu (2024) curling sporcularını ile yaptığı çalışmada, milli sporcuların öz kontrol ve sosyallik değerlerinin, milli sporcu olmayanlara göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Jonker vd. (2010) tarafından yapılan araştırmada, milli sporcuların atletik antrenman seansları sırasında milli olmayan sporculara göre öz değerlendirme yapma olasılığının daha yüksek olduğu sonucu tespit edilmiştir.

Salman vd."nin (2018) elit sporcular ile yaptıkları araştırma sonucunda, milli olan sporcuların duygusal zekâ genel ortalamasında anlamlı farklılık bulmuşlardır.

Milli sporcuların sosyal çevreleriyle daha yakın etkileşimde bulundukları, yarışmalar sırasında milli olmayan sporculara göre daha fazla baskı ve strese maruz kaldıkları ve toplum için rol model olma sorumluluğuna sahip oldukları söylenebilir. Bu da milli olan sporcularda milli olmayanlara göre; duygusal olarak fazla güçlü bireyler oldukları ve duygusal tepkilerini kontrol etme yeteneklerinin daha fazla olabileceği söylenebilir.

Yaptığımız çalışmada elde edilen verilerin analizleri sonrasında Duygusal Zekâ Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre milli olma durumu ayrımında Cinsiyetler Arasındaki Farklılıklar incelendiğinde; milli sporcu olan ve milli sporcu olmayan curling sporcularının cinsiyetleri arasında duygusal zekâ toplam puanı ve alt boyut puanlarına göre farklılık olup olmadığının incelendiği sonuçlar yer almaktadır. Milli sporcu olan ve milli sporcu olmayan curling sporcularının cinsiyetleri arasında duygusal zekâ toplam puan ve alt boyut puan ortalamalarında bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Güvendi vd."nin (2016) milli güreşçilerle yaptıkları çalışma sonucunda, duygusal zekânın alt boyutlarından alınan puanların ve öz-yeterlik düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmüştür.

Yaptığımız çalışmada elde edilen elde edilen verilerin analizleri sonrasında Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarına Göre Yaş Grupları Arasındaki Farklılıklar incelendiğinde, sporcuların yaş grupları arasında karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından iç tepkisel karar verme stili, karasızlık düzeyi puanları ortalamalarına göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda, 16-20 yaş arasında olan sporcuların karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından iç tepkisel karar verme stili, karasızlık düzeyi puan ortalamalarının ise 21-25 yaş ve 26 yaş ve üstü olan sporcuların ortalamalarından daha düşük olduğunu ifade edebiliriz. Bu durum genç sporcuların, ileri yaş gruplarındaki sporculara kıyasla karar verme sorumluluğundan kaçınma eğiliminde oldukları aceleci kararlar verdiği söylenebilir.

Benzer şekilde, Yerebatan (2019) basketbol hakemleri ile yaptığı çalışmasında, 18-25 yaş hakemlerin kaçınan puanlarının, 26-30 yaş ve 36-40 yaş hakemlerin kaçınan puanlarından daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Budak ve Kandil'in (2022) futbol ve tenis branşlarıyla ilgilenen bireyler üzerine yaptığı çalışmada, anlamlı farklılaşma olduğu sonucuna varmışlardır. 26-30 yaş arası bireylerin ortalama puanlarının yüksek olduğu sonucu çıkmıştır.

Silva vd."nin (2020) genç takım sporcularıyla gerçekleştirdiği çalışmada, yaş grupları arasındaki karşılaştırmalar göz önüne alındığında, yaşı büyük sporcuların oyunda daha doğru kararlar alma ve daha iyi taktik bilgi ve davranışa sahip olma eğilimi gözlemlenmiştir.

Kıloğlu (2017) tarafından Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezi (TOHM) sporcuları üzerinde gerçekleştirilen çalışmada, "karar vermede öz saygı" ve karar verme ölçeğinin "kaçınan karar verme" alt boyutunun yaş değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği saptanmıştır. Çalışmanın bulgularına göre, "karar vermede öz saygı" düzeyi açısından 19 yaş ve üzeri sporcular lehine; "kaçınan karar

verme” alt boyutu açısından ise 18 yaş ve altı sporcular lehine anlamlı bir farklılık gözlemlenmiştir.

Güvendi vd.’nin (2020) yapmış oldukları çalışmada, triatlon sporcularının yaşlarına göre karar verme stillerinde farklılık belirlenmiştir. Bu farklılık 15-20 yaş ile 36 ve üzeri yaş aralığında olan sporcular arasında ortaya çıkmıştır.

Keskin vd.’nin (2020) masa tenisi oynayan sporculara yapmış oldukları çalışmada, anlamlı bir şekilde farklılık olduğunu tespit etmişlerdir.

Jabeen vd. (2013) üniversite yöneticilerinin karar verme stillerini incelemek amacıyla yaptıkları çalışmada, yaş değişkeni açısından, yöneticilerin rasyonel karar verme stili puanları arasında anlamlı fark görülmüştür. Bu durumda küçük yaşta spora başlayan sporcuların, tecrübeleri az olduğu için düşünmeden, korku ve panikle karar verdikleri, daha ileri yaşta olup da tecrübeleri olmasına rağmen performanslarının zirvesinde olan sporcuların ise başarılı olmak için daha dikkatli kararlar aldıkları söylenebilir.

Literatür taraması sonrası, çalışmamızın sonucuyla örtüşmeyen çalışmalara da rastlanmıştır. Bayraktar vd. (2024) tarafından yapılan çalışmada, amatör takımlardaki futbolcuların yaşa göre sporda etkili karar verme ölçeğinin alt boyutları olan içsel karar verme ve dışsal karar verme puanları arasındaki farkın istatistiki olarak anlamlı olmadığı görülmüştür. Altay’ın (2011) “Yöneticilerin duygusal zekâ düzeylerinin karar verme stillerine etkisi” çalışmasında, karar verme stilleri ile yaş değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir.

Keskin vd.’nin (2020) masa tenisi oynayan sporculara yapmış oldukları çalışmada, yaşa göre farklılık tespit edilmemiştir.

Kıloğlu (2017) tarafından Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezi (TOHM) sporcuları üzerinde yürütülen çalışmada, “karar vermede öz saygı” ve “karar verme ölçeği” boyutlarının yaş değişkenine göre karşılaştırılması sonucunda; “dikkatli karar verme”, “erteleyici karar verme” ve “panik karar verme” alt boyutlarının yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Yaptığımız çalışmada elde edilen elde edilen verilerin analizleri sonrasında Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarının Cinsiyetler Arasındaki Farklılıklar incelendiğinde, sporcuların cinsiyetleri arasında karar verme stratejileri puan ortalamalarına göre anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür.

Jabeen ve Mahr Saeed (2013) üniversite yöneticileri ile yaptıkları çalışmada, cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur.

Kelecek vd. (2013) çeşitli spor dalları ile uğraşan kadın ve erkek sporcular ile yapmış oldukları çalışmada, farklı anlamlılık tespit edilmemiştir. Çetin'in (2009) beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin karar verme stilleri üzerine yaptığı çalışmada, cinsiyet ve karar verme stilleri arasında farklılık bulunmamıştır.

Keskin vd. (2020) masa tenisi sporcularına yapmış oldukları çalışmada, karar verme stilleri ölçeklerinin alt boyutlarında cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmadığını belirlemişlerdir. Bu çalışmalar alan yazıma destek vermektedir.

Çalışmamızdan farklı olarak, Kabadayı vd. (2020) elit sporcular ve sedanterler üzerine yaptıkları çalışmada, cinsiyetler arası karar verme alt boyutları karşılaştırıldığında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür.

Başoğlu (2024) curling sporcularıyla yaptığı çalışmada, karar verme düzeylerinin erkek katılımcıların kadın katılımcılardan daha yüksek değerlere sahip olduğu görülmektedir.

Şenel vd.'nin (2023) ekstrem sporcularla yapmış olduğu çalışmada, kadın ve erkeklerde karar vermede anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Venkatesh vd.'nin (2000) araştırmasına göre, erkeklerin kararlarının, kadınlara kıyasla yeni teknolojilere yönelik tutumlarından daha fazla etkilenebileceğini ve cinsiyetler arasında karar verme faktörlerinde potansiyel bir farklılığa işaret ettiğini ileri sürmektedir.

Kıloğlu, (2017) tarafından yapılan çalışmada, kadın TOHM sporcularının karar vermede anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Dilmaç ve Bozgeyikli (2009) araştırmasında, anlamlı fark olduğunu ifade etmiştir.

Can (2009) üniversite öğrencileriyle gerçekleştirdiği çalışmada, anlamlı bir fark bulunduğunu tespit etmiştir.

Budak ve Kandil (2022) futbol ve tenis branşlarıyla ilgilenen bireyler üzerine yaptıkları çalışmada, anlamlı farklılık bulunmuştur.

Karar alma ve karar verme hem bireysel hem de toplumsal yaşamda önemli yer tutan karmaşık süreç ve kavramlardır. Erkekler ve kadınlar arasındaki duygusal farklılıklar, kişisel varsayımlar, karar vericinin sosyal, ekonomik ve kültürel değerleri, ilkeleri ve inançları gibi faktörlerin karar sürecini doğrudan veya dolaylı olarak etkileyebileceği söylenebilir.

Yaptığımız çalışmada elde edilen elde edilen verilerin analizleri sonrasında Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarının Spora başlama yaşları Arasındaki Farklılıklar incelendiğinde, sporcuların spora başlama yaşları arasında sadece karar verme stratejileri alt boyutundan iç tepkisel puanının ortalamasına göre anlamlı bir fark olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu bulguya dayanarak, 10 yaş ve altı spora başlayan sporcuların iç tepkisel karar verme stili puan ortalamasının, 11-14 ile 15 yaş ve üzeri olan sporcuların ortalamalarından daha yüksek olduğunu belirtebiliriz. Yapılan literatür tarama sonucunda çalışmamıza benzer sonuç bulunamamıştır. Erken yaşta spora başlayan kişilerin (sporcuların) deneyim eksikliğinin ve düşünmeden aldıkları ani kararlar nedeniyle karar alma süreçlerini olumlu veya olumsuz yönde etkileyebileceği söylenebilir.

Yaptığımız çalışmada elde edilen verilerin analizleri sonrasında Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarının Curling sporunu yapma yılları Arasındaki Farklılıklar incelendiğinde, sporcuların curling sporunu yapma yılları arasında karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından iç tepkisel karar verme stili, bağımlı karar verme stili, karasızlık düzeyi puanlarının ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. Bu doğrultuda, 1 yıl ve daha az ve 2-4 yıldır spor yapan sporcuların karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından karasızlık düzeyi puan ortalamalarının 5-7 yıldır spor yapan sporcuların

ortalamalarından düşük seviyede olduğu; 1 ve daha az yıldır spor yapan sporcuların iç tepkisel karar verme stili puan ortalamasının, 1-4 , 5-7 ve 8 yıl ve üzerinde spor yapan sporcuların ortalamalarından anlamlı derecede daha düşük düzeyde olduğunu; 1 ve daha az yıldır spor yapan sporcuların bağımlı karar verme stili puan ortalamasının ise 5-7 yıldır spor yapan sporcuların puan ortalarında anlamlı derecede daha düşük olduğunu söyleyebiliriz. Bu durumda uzun süredir spor yapanlara göre, daha kısa süreli deneyime sahip sporcuların, tecrübe eksikliği ve hata yapma korkusu nedeniyle düşünmeden duygusal tepkilerine göre karar verdikleri söylenebilir.

Literatür taraması yapıldığında yaptığımız çalışmayla benzerlik gösteren, Altınok'un (2023) curling sporcuları üzerinde gerçekleştirdiğı çalışmada, sporculuk süresiyle karar verme stratejileri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Başka bir çalışmada ergenlik dönemindeki bireylerin dopamin sistemlerinin daha aktif olduğunu ve ödöl mekanizmalarının daha hassas olmasından kaynaklı gençlerin daha yüksek risk alma eğilimine ve hızlı karar verme süreçlerine yol açtığı tespit edilmiştir (Steinberg, 2017).

Başoğlu (2024) curling sporcularıyla yaptığı çalışmada, karar verme alt boyutunda anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Şenbakar'ın (2021) çalışmasında, futbolcuların karar verme stillerinin spor yılı değişkenine göre anlamlı fark olduğunu tespit etmiştir. Bu bulgu, elde ettiğimiz bulguları destekler niteliktedir.

Ghareeb ve Kaya (2022) futbolcuların karar verme stilleri üzerine yaptıkları çalışmada, karar verme stilleri sporculuk düzeyi değişkenine göre incelendiğinde, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Yaptığı çalışmada dikkatli karar verme alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Yine başka bir çalışmada, Certel vd. (2013) tarafından yapılan çalışmada, 1 ile 9 yıl arası spor deneyimi olan sporcularla, 10 ve üzeri spor geçmişine sahip sporculara göre anlamlı farklılık görölmüştür.

Vural vd.'nin (2019) lise düzeyinde mücadele sporlarında milli olmuş

sporcular ile yaptığı araştırma bulgularına göre, karar verme sonuçlarının spor yapma yılına göre farklılaştığı tespit edilmiştir.

Halloway ve Baechle'e (1990) göre uzun süredir spor yapan kadın sporcuların öz saygı algıları, normal düzeyde sporla ilgilenen veya hiç spor deneyimi olmayan bireylere oranla daha yüksek düzeydedir. Dolayısıyla uzun yıllardır sporla uğraşan sporcuların daha ileri düzeyde deneyim ve beceriye sahip oldukları, daha dikkatli ve planlı kararlar aldıkları, sorumluluk duygusunun daha fazla olduğu ve daha başarılı stratejiler geliştirme konusunda kendilerine daha fazla güvendikleri söylenebilir.

Yaptığımız çalışmanın aksine, Pulur ve Akcan (2017) çalışmalarında, oryantiring sporu ile uğraşan sporcularda anlamlı bir şekilde farklılaşma olmadığı gözlenmiştir.

Güvendi vd. (2018) tarafından korumalı futbol (Amerikan futbol) oynayan sporculara yapılan çalışma sonucunda, sporcuların Amerikan futbol oynama yılına göre anlamlı bir fark göstermediği saptanmıştır.

Benzer olarak, Kelecek vd.'nin (2013) sporcular ile yaptıkları çalışmada, herhangi bir farklılaşmayı tespit etmemişlerdir.

Demir vd. (2018) tarafından bireysel ve takım sporcularıyla yapılan çalışmada, anlamlı bir fark olduğu sonucuna varmamışlardır.

Güvendi vd. (2020) tarafından triatlon sporcuları ile yapılan çalışmada, spor yıllarına göre anlamlı bir fark olmadığını tespit etmişlerdir. Çalışmalar, spor yılının bir sporcunun karar alma sürecini etkileyebileceğini göstermiştir. Bu durumun karar alma sürecinde etkili, kişilik özellikleri, çevresel ve kültürel faktörler, deneyimleri ve spor dalları arasındaki farklılıklara bağlı olarak değişiklik göstermediği söylenebilir.

Yaptığımız çalışmada elde edilen verilerin analizleri sonrasında Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarının öğrenim düzeyleri arasındaki Farklılıklar incelendiğinde; sporcuların öğrenim düzeyleri arasında karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından iç tepkisel karar verme stili, karasızlık düzeyi puanlarının ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir

farklılık olduğu görülmüştür. Sonuçlar göstermektedir ki; ortaöğretim mezunu olan sporcuların karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından iç tepkisel karar verme stili, kararsızlık düzeyi puan ortalamalarının, üniversite bitirmiş sporcuların ortalamalarından daha düşük düzeyde olduğu görülmüştür.

Temel (2015) Beden eğitimi ve spor öğretmenleriyle yaptığı çalışmada, katılımcıların karar verme stilleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar tespit etmiştir.

Şenel vd."nin (2023) yapmış olduğu çalışmada, eğitim durumu değişkeni değerlendirildiğinde karar vermede, anlamlı fark bulunmaktadır.

Keller vd. (2007) yaptıkları çalışmada, karar verme becerilerinin bireylerin eğitim düzeyine göre farklılık gösterebileceğini ifade etmişlerdir.

Uzunoğlu vd."nin (2009) Türk futbol hakemlerinin karar verme stillerine yönelik çalışmasında, eğitim düzeyine bağlı olarak anlamlı farklılıklar gözlemlenmiştir.

Acet (2019) bedensel engelli sporcular üzerine yaptığı çalışmada, anlamlı bir farklılaşma olduğunu ifade etmiştir.

Toygara'nın (2011) hastane yöneticileri üzerine yaptığı araştırmada, anlamlı bir farklılık tespit etmiştir.

Budak ve Kandil (2022) futbol ve tenis branşlarıyla ilgilenen bireyler üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmada, anlamlı farklılıklar tespit etmişlerdir. Bu durumda eğitim seviyesi düşük sporcuların karar alma sürecinde kararsız oldukları, aceleci, ani ve riskli kararlar aldıkları ve eğitim seviyesi yüksek olan sporculara göre bilgi eksikliği, deneyim eksikliği ve sosyal çevrelerinde kabul görme isteği gibi faktörler nedeniyle karar alma sürecinde kararsız kalma olasılıklarının daha yüksek olduğu eğitim seviyesi yükseldikçe bireylerin daha dikkatli ve daha öz güvenli kararlar aldıkları varsayılmaktadır.

Çalışmamızın aksine; Ghareeb ve Kaya'nın (2022) futbolcuların karar verme stilleri üzerine yaptığı çalışmada, katılımcıların karar verme stilleri eğitim düzeyi değişkenine göre incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı tespit

edilmiştir.

Kural (2013) tarafından yapılan araştırma sonuçları, eğitim değişkenine göre dağcılar arasında anlamlı düzeyde bir farklılaşma olmadığını ortaya koymuştur.

Elit buz hokeyi sporcuları ile eğitim durumu değişkeninin incelendiği araştırma sonucunda, sporcuların karar verme puanları arasında anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir (Aygün, 2018).

Literatürde oryantiring sporcular üzerine yapılan çalışmada sporcuların karar verme stillerinin eğitim durumu değişkenine göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşmıştır (Akcan, 2016).

Acet (2019) bedensel engelli sporcular üzerine yaptığı çalışmada, anlamlı bir fark göstermediği sonucunu çıkarmıştır.

Yaptığımız çalışmada elde edilen elde edilen verilerin analizleri sonrasında Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarının aile yapıları Arasındaki Farklılıklar incelendiğinde; sporcuların aile yapıları arasında karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından mantıklı karar verme stili, iç tepkisel karar verme stili, bağımlı karar verme stili puanlarının ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda, aile yapısı çekirdek aile olan sporcuların karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından mantıklı, iç tepkisel, bağımlı karar verme stili puanları ortalamalarının, geniş aile olan sporcuların puan ortalamasından anlamlı ölçüde düşük seviyede olduğunu belirtebiliriz. Bu durumda sporcuların karar alma ve karar verme süreçlerinde içgüdüsel davrandıkları, aile yapısı gereği deneyimlerini paylaşabileceği başka kimse olmadığı ve dolayısıyla rol model alabileceği kişilerin azlığı nedeniyle mantıksız ve aceleci kararlar aldıkları düşünülmektedir.

Cooper'a göre (2000) kararlar, anne-babanın veya diğer otorite figürlerinin etkisine dayanarak verilmektedir. Tatlıoğlu (2010) çalışmasında, üniversite öğrencilerinin karar vermede öz saygı düzeyleri ile karar verme stilleri puan ortalamaları aile yapısı değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır. Bu sonuç araştırma bulgularımızla örtüşmemektedir.

Yaptığımız çalışmada elde edilen elde edilen verilerin analizleri sonrasında Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarının kardeş sayıları Arasındaki Farklılıklar incelendiğinde; sporcuların kardeş sayıları arasında karar verme stratejileri toplam ve alt boyut puanları ortalamalarına göre anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

Ersoy ve Deniz'in (2016) üstün yetenekli çocuklarla yaptığı çalışmada, karar verme becerilerinin kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Aydın vd. (2020) Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı gençlik kamplarına katılan bireylerin karar verme becerilerinin kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığını tespit etmişler.

Memiş vd. (2016) üniversite öğrencileriyle yaptıkları çalışmada, karar verme stratejilerinin kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Kardeş sayısı değişkenine göre karar verme biçimlerinin değişmediği söylenebilir.

Yaptığımız çalışmada elde edilen elde edilen verilerin analizleri sonrasında Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarının aynı takımda olma yılları Arasındaki Farklılıklar incelendiğinde; sporcuların aynı takımda olma yılları arasında karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından mantıklı karar verme stili, iç tepkisel karar verme stili, bağımlı karar verme stili, karasızlık düzeyi puanlarının ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür . Bu bağlamda, 1 yıl ve daha az ve 2-4 yıldır aynı takımda oynayan sporcuların karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından iç tepkisel karar verme stili, karasızlık düzeyi puan ortalamalarının 5-7 yıldır aynı takımda oynayan sporcuların ortalamalarından anlamlı düzeyde daha düşük seviyede olduğunu; 1 ve daha az yıldır aynı takımda oynayan sporcuların mantıklı karar verme stili ve bağımlı karar verme stili alt boyut puan ortalamalarının ise 5-7 yıldır aynı takımda oynayan sporcuların ortalamalarından anlamlı seviyede daha düşük düzeyde olduğunu ifade edebiliriz. Buna göre, takımda kısa bir süredir yer alan sporcuların, takım arkadaşları ve antrenörleri tarafından kabul görmeye çalıştıkları, sosyal çevreye uyum sağlama isteği gibi etkenler nedeniyle sporcunun kararsız kaldığı, aceleci ve yanlış kararlar almaktan ve sorumluluk almaktan kaçındığı varsayılmaktadır.

Yaptığımız çalışmada elde edilen elde edilen verilerin analizleri sonrasında Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarının takım içindeki pozisyonları Arasındaki Farklılıklar incelendiğinde; sporcuların takım içindeki pozisyonları arasında karar verme stratejileri toplam ve alt boyut puanlarına ortalamalarına bakarak istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

Bayraktar vd. (2024) tarafından yapılan çalışmada, amatör takımlardaki futbolcuların oynadığı mevkie göre karar verme puanları arasındaki farkın istatistiki olarak anlamlı olmadığı görüldü.

Akbulut'un (2012) yaptığı çalışmada, amatör ve profesyonel erkek futbolcuların karar verme becerilerinin oynadıkları mevkilere göre farklılaşmadığı saptanmıştır. Bu durumda sporcuların takım içindeki pozisyonlarına göre karar verme biçimlerinin değişmediği söylenebilir.

Yaptığımız çalışmanın aksine, Blecharz vd. (2022) milli ve milli olmayan hentbol sporcuları ile yapılan çalışma sonucunda, karar verme sürecinde oynadıkları pozisyona göre anlamlı farklılık görülmüştür.

Güvendi vd. (2018) korumalı futbol (Amerikan futbolu) oynayan sporcularla yaptıkları çalışma sonucunda, anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Jiménez vd.'nin (2009) İspanyol basketbolcularla yaptıkları çalışma neticesinde, mevkilere göre anlamlı farklılık tespit etmişlerdir. Bu kapsamda,

sporcuların karar alma becerilerine güvenen, kendi kararlarının arkasında duran ve karar alma durumlarında kendilerini başarılı gören kişilerin kararlarında daha dikkatli olduklarını söyleyebiliriz.

Yaptığımız çalışmada elde edilen elde edilen verilerin analizleri sonrasında Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarının milli sporcu olma durumları Arasındaki Farklılıklar incelendiğinde; sporcuların milli sporcu olma durumları arasında karar verme stratejileri toplam puanları ve alt boyut puanlarının ortalamalarına göre anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Keskin vd. (2020) masa tenisi sporcularına yapmış oldukları çalışmada,

sporcuların millilik durumlarında göre karar verme stilleri ölçeğinin anlamlı farklılık görülmemiştir.

Blecharz vd. (2020) milli ve milli olmayan hentbol sporcuları ile yaptıkları çalışma sonucunda, karar verme sürecinde milli sporcu olma durumlarına göre anlamlı farklılık görülmemiştir.

Güvendi vd.'nin (2020) yapmış oldukları çalışmada, triatlon sporcularının millilik durumlarına göre fark olmadığını meydana çıkarmışlardır. Bu durumda sporcuların millilik durumları karar verme stillerini ve alt boyutlarını etkilememektedir.

Yaptığımız çalışmanın aksine; Catalán-Eslava vd.'nin (2018) suquash oyuncularını üzerine yaptıkları çalışmada, milli sporcuların karar verme düzeyleri yüksek çıkmıştır.

Thomson vd.'nin (2008) Estonya Ulusal Ligi voleybol oyuncularını ve basketbol oyuncularını ile yaptıkları çalışmada, karar verme düzeylerinde anlamlı farklılık olduğunu göstermiştir.

Vural vd.'nin (2019) güreş, boks, karate, tekvando ve judo branşlarında milli sporcu öğrencilerin karar alma stilleri üzerine yapılan çalışmaları sonucunda, anlamlı farklılıklar belirlenmiştir. Buna göre, milli sporcuların karar sürecinde daha kararlı ve özgüvenli karar aldıkları ve risk almaktan kaçınmadıkları söylenebilir.

Yaptığımız çalışmada elde edilen elde edilen verilerin analizleri sonrasında Karar Verme Stratejileri Puanı ve Alt Boyut Puanlarının milli sporcu olma durumu ayrımında cinsiyetler Arasındaki Farklılıklar incelendiğinde; milli sporcu olan ve milli sporcu olmayan curling sporcularının cinsiyetleri arasında karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyut puanlarına göre fark olup olmadığının incelendiği sonuçlar yer almaktadır. Milli sporcu olan ve milli sporcu olmayan curling sporcularının cinsiyetleri arasında karar verme stratejileri toplam puan ve alt boyut puanlarının ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur.

Gumienna (2024) K-1 Kickboks Polonya milli takımı sporcularıyla yaptığı

çalışmada, karar verme sürecinde kadın ve erkek arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

Duygusal Zekâ ile Karar Verme Stratejileri Puanları Arasındaki İlişkiler İncelendiğinde; curling sporcularının “karar verme stratejileri” puanı ile “duygusal zekâ” puanı arasında düşük kuvvette negatif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir doğrusal ilişki olduğu görülmüştür ($r=-0,224$; $p<0,05$). Diğer yandan alt boyutlar ile ilişkiler incelendiğinde; karar verme stratejileri puanı ile duygusal tanımlama/ anlama alt boyut puanı arasında düşük kuvvette negatif yönlü ($r=-0,210$; $p<0,05$) ve karar verme stratejileri puanı ile duygusal düzenleme alt boyut puanı arasında da düşük kuvvette negatif yönlü ($r=-0,204$; $p<0,05$) anlamlı doğrusal bir ilişki olduğu görülmüştür. Karasızlık düzeyi alt boyut puanı ile duygusal zekâ puanı arasında orta kuvvette negatif yönlü ($r=-0,429$; $p<0,001$), duygusal tanımlama/ anlama alt boyut puanı arasında orta kuvvette negatif yönlü ($r=-0,356$; $p<0,001$), duygusal kolaylaştırma alt boyut puanı arasında düşük kuvvette negatif yönlü ($r=-0,241$; $p<0,01$), duygusal düzenleme alt boyut puanı arasında ise orta kuvvette negatif yönlü ($r=-0,393$; $p<0,001$) anlamlı bir doğrusal ilişki olduğu görülmüştür.

Çalışmamızdan farklı olarak Köksal ve Gazioğlu (2007) karar verme ile duygusal zekâ arasında, Deniz ve Avşaroğlu (2014), Sarıkaya ve Atilla (2018) hekimler üzerinde yaptıkları çalışmalarında genel duygusal zekâ düzeyleri ve karar verme stillerinin ortalamanın üzerinde olduğu tespit etmişlerdir. Altay (2011) yöneticilerin genel duygusal zekâ düzeyleri ve karar verme stillerinin ortalamanın üzerinde olduğu bulunmuştur.

Sarıkaya ve Atilla (2018), Deniz ve Avşaroğlu (2014) tarafından yapılan çalışmalarda anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Bu çalışmalar alan yazını desteklemektedir.

5.2. Sonuç

Çalışmamızda elde edilen bulgulara göre, çalışmanın örneklem grubunu oluşturan Curling sporcularının, yaş değişkenine göre duygusal tanımlama/anlama alt boyutunda, karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından iç tepkisel karar

verme stilinde ve kararsızlık düzeyinde anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Spora başlama yaşına göre, yalnızca karar verme alt boyutlarından iç tepkisel karar verme stilinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Curling sporunu yapma yılı değişkenine göre, duygusal zekâ alt boyutlarından; duygusal tanımlama/anlama ile karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından iç tepkisel karar verme stili, bağımlı karar verme stili ve kararsızlık düzeyinde anlamlı farklılıklar gözlenmiştir. Öğrenim düzeyine göre, karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından iç tepkisel karar verme stili ve kararsızlık düzeyi anlamlı farklılık göstermiştir. Aile yapısına göre karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlarından mantıklı karar verme stili, iç tepkisel karar verme stili, bağımlı karar verme stili anlamlı farklılık göstermiştir. Kardeş sayısına göre duygusal zekâ alt boyutlarından; duygusal tanımlama/anlama alt boyutunda anlamlı farklılık bulunmuştur.

Aynı takımda olma yılı değişkenine göre duygusal zekâ toplam puanı ve alt boyutlarından duygusal tanımlama/anlama, duygusal düzenleme, karar verme stratejileri toplam puanı ve alt boyutlardan mantıklı karar verme stili, iç tepkisel karar verme stili, bağımlı karar verme stili ve kararsızlık düzeyi anlamlı farklılık göstermiştir. Milli sporcu olma durumuna göre duygusal zekâ toplam puanı ve alt boyutlarından, duygusal düzenleme alt boyutu anlamlı farklılık göstermiştir. Milli sporcu olan veya olmayan katılımcıların cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark gözlenmemiştir.

Bu bulgular, bazı demografik özelliklerin farklılıklar oluşturduğunu göstermektedir; ancak karar verme stratejileri toplam puanı ve alt puanlarına göre cinsiyet, öğrenim düzeyi, aile yapısı, takım içi pozisyonları, milli sporcu olma durumları ve milli sporcu olma ayrımında cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Duygusal zekâ puanı ve alt puanlarına göre cinsiyet, kardeş sayısı, takım içi pozisyon, milli sporcu olma ayrımında cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Curling sporcularında duygusal zekâ ile karar verme stratejileri arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır . Bu durum, duygusal zekâ düzeyi arttıkça karar verme stratejileri puanlarının azalma eğiliminde olduğunu göstermektedir.

Curling sporu hem fiziksel hem de zihinsel becerileri bir arada gerektiren

stratejik bir spor dalıdır (Bedir vd., 2023). Curling sporcuları, oyunun stratejik ve fiziksel yapısı gereği yüksek düzeyde fiziksel dayanıklılık, denge, güç, dikkat ve konsantrasyon gibi temel unsurlarda başarılı olmalarının yanı sıra, zihinsel süreçlerde de etkin olmaları gerekmektedir. Bu özellikler, sporcunun hem bireysel performansını hem de takım içindeki rolünü doğrudan etkilemektedir. Bu çalışma, curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri ile karar verme becerileri arasındaki ilişkiyi incelemekte ve bu iki psikolojik değişkenin birbirini nasıl etkilediğini ortaya koymaktadır.

Duygusal zekâ düzeyi düşük bireylerde, karar verme süreçlerinde duygusal faktörlerin etkisinin azalması, daha süratli ve direkt kararların alınmasına yol açmaktadır. Ancak bu kararlar her zaman en sağlıklı ya da en stratejik kararlar olmayabilir. Buna karşılık, duygusal zekâ düzeyinin artmasıyla karar verme sürecindeki kararsızlığın azaldığı, sporcuların duygularını daha iyi yönetebildiği ve stres altında daha dengeli, kontrollü ve stratejik kararlar alabildikleri görülmüştür. Yüksek duygusal zekâyâ sahip bireyler, seçenekler arasında daha sağlıklı değerlendirmeler yapabilmekte ve daha bilinçli tercihlerde bulunabilmektedir.

Sonuç olarak bu araştırma curling sporcularının zihinsel süreçlerinin anlaşılmasında duygusal zekâ ve karar verme stratejileri ile alt boyutlarının birlikte değerlendirilmesinin önemli olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda, antrenman programlarında sadece fiziksel yeterliliklerin değil, aynı zamanda duygusal ve bilişsel gelişimin de hedeflenmesi, sporcuların bütüncül gelişimini sağlamak adına önemli bir yaklaşım olacaktır.

Sporcular yarışma öncesinde ve sırasında çeşitli psikolojik zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu zorluklarla başa çıkabilen bireylerin, duygularını etkili biçimde kontrol edebildikleri ve karar verme süreçlerinde daha dengeli ve rasyonel davranabildikleri görülmektedir. Duygusal zekâsı yüksek sporcuların, empati kurma, duygusal düzenleme ve çevresel değişkenlere uyum sağlama becerileri sayesinde karar alma süreçlerinde daha başarılı oldukları söylenebilir.

Bu araştırma, curling sporcularının duygusal zekâ düzeyleri ile karar verme stratejileri arasındaki ilişkiyi incelemiş ve bu iki psikolojik değişkenin birbirini

anlamalı biçimde etkilediğini ortaya koymuştur. Dolayısıyla duygusal zekâ ve karar verme becerilerinin geliştirilmesine yönelik çalışmaların artırılması, sporcuların psikolojik dayanıklılığını ve performans verimliliğini olumlu yönde etkileyebilir. Bu doğrultuda, elde edilen bulguların curling sporuna yönelik eğitim, antrenman ve psikolojik destek programlarının oluşturulmasında antrenörlere, spor psikologlarına ve araştırmacılara yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Mevcut araştırmada elde edilen farklı sonuçların, gelecekte yapılacak çalışmaların daha kapsamlı ve detaylı bir şekilde yürütülmesine, bu alandaki bilgi açığının kapatılmasına ve curling sporcularının seçilmesi için iyi bir kaynak sağlaması açısından katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

5.3. Öneriler

1. Milli curling sporcularının duygusal yüklenmelerle başa çıkabilmelerini desteklemek amacıyla psikolojik destek programlarının yaygınlaştırılması önerilmektedir. Türkiye Curling Federasyonu'nun yönlendirici rol üstlenmesi ve kulüpler ile antrenörlerin uygulamayı desteklemesi önemlidir.
2. Spora erken yaşta başlayan bireylerin gelişim süreçleri dikkate alınmalı; altyapı planlamalarında bu faktör göz önünde bulundurulmalıdır.
3. Takımda uzun süre yer alan sporcuların karar verme becerilerinin geliştiği göz önünde bulundurularak, kulüplerin sporcu devamlılığını teşvik eden uygulamalara yönelmesi önerilmektedir.
4. Eğitim düzeyinin sporcu gelişimine katkısı dikkate alınmalı; bilişsel becerileri destekleyen içeriklerin sporcu eğitim programlarında yer alması sağlanmalıdır.
5. Aile yapısı ve sosyal çevrenin sporcu üzerindeki etkisi göz önünde bulundurulmalı; grup etkileşimini artırıcı çalışmalar planlanmalıdır.
6. Duygusal zekâ ve karar verme becerileri, sporcu performansını ve iletişimini doğrudan etkileyen unsurlar olduğundan, bu alanlara yönelik eğitim içerikleri geliştirilerek sporculara sunulmalıdır.
7. Duygusal zekâ ve karar verme becerileri farklı spor dallarında da incelenerek, sporcu gelişimine katkı sağlayacak yeni çalışmalar yapılabilir.

8. Araştırmada kullanılan ölçeklerin farklı yaş grupları ve spor branşlarında uygulanması, sonuçların geçerliliği ve kapsamının genişletilmesine katkı sağlayacaktır.
9. Benzer çalışmaların takım sporları ile bireysel sporlar arasında karşılaştırmalı olarak yürütülmesi, elde edilen bulguların çeşitliliğini ve yorumlama olanağını artıracaktır.
10. Araştırmanın farklı değişkenler ve yöntemler kullanılarak daha kapsamlı biçimde tekrar edilmesi önerilmektedir.

Sonuç olarak, önerilerin federasyonlar, kulüpler ve antrenörler tarafından uygulanması, sporcuların gelişim süreçlerine ve performanslarına önemli katkılar sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Acar, F. T. (2001). *Duygusal zekâ yeteneklerinin göreve yönelik ve insana yönelik liderlik davranışları ile ilişkisi: Banka şube müdürleri üzerine bir alan araştırması* (Yayımlanmamış doktora tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Acet, M. (2019). *Ampute futbol ve tekerlekli sandalye basketbol sporcularının kişilik özellikleri ve karar verme stillerinin karşılaştırılması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Adair, J. (2000). *Karar verme ve problem çözme* (Çev. N. Kalaycı). İstanbul: Gazi Kitabevi.
- Adiloğulları, İ. (2011). *Profesyonel futbolcularda zekâ-örgütlenme ilişkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi, Türkiye.
- Adsız, E. (2016). *Yöneticilerin duygusal zekâ düzeylerinin karar verme stillerine etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, T.C. Hitit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı), ss. 7–9.
- Ağır, M. (2007). *Üniversite öğrencilerinin bilişsel çarpıtma düzeyleri ile problem çözme becerileri ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış doktora tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ahmad, S., Bangash, H., & Khan, S. A. (2009). Duygusal zekâ ve cinsiyet farklılıkları. *Sarhad Journal of Agriculture*, 25(1), 127–130.
- Aka, S., Akpınar, H., & Bayraktar, G. (2020). Kayak ve koşu sporcularının eğitim düzeyine ve çeşitli değişkenlere göre duygusal zekâ ve zihinsel direnç düzeylerinin araştırılması. *Afrika Eğitim Araştırma Dergisi*, 8(2), 161–170.
- Akarçeşme, C., Koruç, Z., & Yılmaz, V. (2004). Voleybol genç bayan millî takımının yarışma öncesi ve sonrası kaygı düzeylerinin karşılaştırılması. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(3), 3–12.
- Akboy, R. (2005). *Eğitim psikolojisi ve çoklu zekâ*. İzmir: Dinozor Kitabevi.
- Akbulut, A. K. (2012). *Amatör ve profesyonel erkek futbolcuların karar verme, problem çözme ve iletişim becerilerinin bazı değişkenler bakımından incelenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akcan, İ. O. (2016). *Elit oryantiring sporcularının görsel reaksiyon süreleri ile karar verme stilleri arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Akçakoyun, F., Çalışkan, E., & Karlı, H. (2021). Dövüş ve takım sporcularının empati düzeylerinin karşılaştırılması. *Türkiye Kickboks Federasyonu Spor Bilimleri Dergisi*.
- Aksu, O. (2018). *Karate sporcularının sürekli kaygı düzeyleri, duygusal zekâ ve kişilik özelliklerinin çeşitli değişkenlere göre belirlenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bartın Üniversitesi, Türkiye.
- Aktaş, U. (2024). *Uzakdoğu sporları yapan milli takım sporcularının stresle baş etme yöntemleri ile duygusal zekâ düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi.
- Alpar, R. C. (2013). Uygulamalı çok değişkenli istatistiksel yöntemler. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Alpar, R. (2020). *Uygulamalı istatistik ile geçerlik-güvenirlik*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Alper, R., & Özcan, G. (2022). Okul sporlarına katılan ortaokul öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri. *Sağlık Bilimlerinde Değer*, 12(2), 286–291.
- Altan, M. Z., & Üniversitesi, E. F. İ. (1999). Çoklu zekâ kuramı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 17(17), 105–117.
- Altay, Ü. (2011). *Yöneticilerin duygusal zekâ düzeylerinin karar verme stillerine etkisi ve bir araştırma* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aracı, H. (1999). *Okullarda beden eğitimi*. Ankara: Bağırhan Yayın Evi.
- Arribas-Galarraga, S., Saies, E., Cecchini, J. A., Arruza, J. A., & Luis-De-Cos, I. (2017). The relationship between emotional intelligence, self-determined motivation and performance in canoeists. *Journal of Human Sport and Exercise*, 12(3), 630–639. <https://doi.org/10.14198/jhse.2017.123.07>
- Arslan, A., & Kılıç, M. (2021). Farklı spor branşlarındaki sporcuların duygusal zekâ ve liderlik davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Modern Leisure Studies*, 3(1), 12–34.
- Aslan, Ş. (2013). *Duygusal zekâ dönüştürücü etkileşimli liderlik*. Konya: Eğitim Yayınevi.
- Ávila-Martínez, J. D., Castro-Malaver, M. A., Becerra-Patiño, B. A., Varón-Murcia, J., Cárdenas-Contreras, S., & Pino-Ortega, J. (2024). Gender differences for the relative age effect on physical skills and emotional intelligence in child volleyball and soccer athletes. *Journal of Functional Morphology and Kinesiology*, 9(4), 244. <https://doi.org/10.3390/jfmk9040244>

- Aydın, C., Sertbaş, K., Uzuner, M. E., & İlgörmüş, Y. (2020). Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı gençlik kamplarına katılan bireylerin karar verme becerilerinin incelenmesi; İstanbul örneği. *Journal of Individual Differences in Education*, 2(1), 12–30.
- Aydın, H. (2023). *E-spor oyuncularının duygusal zekâ düzeyleri ile karar verme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Karamanoğlu Mehmetbey University.
- Aygün, F. D. (2018). *Elit buz hokeyi sporcularının benlik saygısı ve karar verme düzeylerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ağrı.
- Bakar, M., & Yaşartürk, F. (2023). Boş zaman memnuniyeti ile duygusal zekâ düzeyi arasındaki ilişki.
- Bar-Eli, M., & Raab, M. (2006). Judgment and decision making in sport and exercise: Rediscovery and new visions. *1*, 13.
- Bar-On, R. (1997). *Bar-On Emotional Quotient Inventory: Technical manual*. Multi-Health System, Toronto.
- Bar-On, R. (1997). Emotional intelligence. *International Journal of Sociology and Social Policy*, 29, 164–175.
- Baron, R. (1997). *EQ-i Baron Emotional Quotient Inventory: A measure of emotional intelligence: Technical manual*. Toronto, ON: MHS.
- Baron, R. (2000). *Bar-On Emotional Quotient Inventory: Youth version technical manual*. Toronto; North Tonawanda, NY: Multi-Health Systems Inc.
- Bar-On, R. (2006). Duygusal-sosyal zekânın Bar-On modeli (ESI 1). *Psicothema*, 13–25.
- Bar-On, R. E., & Parker, J. D. (2000). *The handbook of emotional intelligence: Theory, development, assessment, and application at home, school, and in the workplace*. Jossey-Bass.
- Barreiro, J. F., Boleto, A. F., Marques, C. M., & Serpa, S. (2014). Relationship between emotional intelligence, life satisfaction and sport practice. *Revista Iberoamericana de Psicología del Ejercicio y el Deporte*, 9, 93–109.
- Başaran, M. H., Taşgın, Ö., Sanioğlu, A., & Taşkın, A. K. (2009). Sporcularda durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 534.
- Başoğlu, Ö. E. (2024). *Curling sporcularının karar verme sürecinde duygusal zekâ ve aleksitiminin rolü* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi.

- Bayraktar, C., Algün, A., & Saral, O. D. (2024). Futbolcuların sporda etkili karar verme düzeylerinin incelenmesi. *ASAD 8. Uluslararası Spor Araştırmaları Kongresi*, Trabzon, Türkiye.
- Bedir, R. (2008). *Taekwondo milli takım sporcularının durumluluk kaygı düzeylerinin başarıya etkisi* (Yayımlanmış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya, Türkiye.
- Bedir, D., Agduman, F., Bedir, F., & Erhan, S. E. (2023). The mediator role of communication skill in the relationship between empathy, team cohesion, and competition performance in curlers. *Frontiers in Psychology*, 14, Article 1115402. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1115402>
- Berry, D., Abernethy, R., & Côté, H. (2008). The contribution of structured activity and deliberate play to the development of expert perceptual and decision-making skill. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 30(6), 685–708. <https://doi.org/10.1123/jsep.30.6.688>
- Blecharz, J., Wrześniewski, K., Siekańska, M., Ambroży, T., & Spieszny, M. (2022). Cognitive factors in elite handball: Do players' positions determine their cognitive processes? *Journal of Human Kinetics*, 82, 213–221. <https://doi.org/10.2478/hukin-2022-0063>
- Borcherding, K. E. (2009). Coping in healthy primigravidae pregnant women. *Journal of Obstetric, Gynecologic & Neonatal Nursing*, 38, 453–462.
- Bozkurt, S. (2010). Sportif performans psikolojik bakış. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 28–37.
- Bradley, J. L. (2009). The sports science of curling: A practical review. *Journal of Sports Science & Medicine*, 8(4), 495–500.
- Brackett, M., & Salovey, P. (2006). Measuring emotional intelligence with the Mayer-Salovey-Caruso Emotional Intelligence Test (MSCEIT). *Psicothema*, 18(Suppl.), 34–41.
- Buckingham, M.-P., Marmo, B. A., & Blackford, J. R. (2006). Design and use of an instrumented curling brush. *Proceedings of the Institution of Mechanical Engineers, Part L*, 220, 199–205. <https://doi.org/10.1243/14644207JMDA70>
- Budak, D., & Kandil, N. (2022). Futbol ve tenis branşlarıyla ilgilenen bireylerin karanlık üçlü kişilik özelliklerinin karar verme stilleri üzerine etkisi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 5(Özel Sayı 1), 158–170.
- Bümen, N. T. (2005). *Okulda çoklu zekâ kuramı* (3. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2022). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (31. baskı). Pegem Akademi.

- Campbell, B. (1994). *The multiple intelligences handbook*. Zephyr Press, Seattle, WA, USA.
- Can, Ö. (2009). *Üniversite öğrencilerinin akılcı olmayan inançları ve karar verme stillerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı, Konya.
- Catalán-Eslava, M., González-Villora, S., Pastor-Vicedo, J. C., & Contreras-Jordán, O. R. (2018). Analysis of tactical, decisional and executional behaviour according to the level of expertise in squash. *Journal of Human Kinetics*, 61, 227–240. <https://doi.org/10.2478/hukin-2017-0139>
- Cengiz, M. S. (2017). *Aikido antrenörleri ile diğer savaş sanatı antrenörlerinin duygusal zekâ, sürekli öfke ve sporda güdülenme açılarından incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Certel, Z., Bahadır, Z., & Sönmez, G. T. (2013). Investigation of empathy and self-esteem in decision making and decision-making styles among those who played team sports. *Niğde University Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 7(1), 16–27.
- Cherniss, C., & Adler, M. (2000). *Promoting emotional intelligence in organizations*. Alexandria, VA: American Society for Training and Development.
- Cooper, D. J. (2000). *Etkili karar verme sanatı* (Çev. A. E. Arslan). İstanbul: Emre Yayınları.
- Cooper, R. K., & Sawaf, A. (2000). *Liderlikte duygusal zekâ* (B. Ayman & B. Sancar, Çev., 2. Baskı). İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Cooper, R. K., & Sawaf, A. (2003). *Liderlikte duygusal zekâ* (3. Baskı). İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Cooper, R., & Sawaf, A. (1997). *Executive EQ: Emotional intelligence in leadership organizations*. New York: Grosset/Putnam.
- Costarelli, V., & Stamou, D. (2009). Emotional intelligence, body image and disordered eating attitudes in combat sport athletes. *Journal of Exercise Science & Fitness*, 7(2), 104–111.
- Çakar, U., & Arbak, Y. (2004). Modern yaklaşımlar ışığında değişen duygu-zekâ ilişkisi ve duygusal zekâ. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(3), 23–48.
- Çelik, D. Ö., Yılmaz, O., Şahin, İ., & Besler, M. (2021). Elit seviyedeki bireysel kadın sporcuların duygusal zekâ düzeylerinin incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 6(1), 110–122.

- Çetin, M. Ç. (2009). *Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin karar verme stilleri, sosyal beceri düzeyleri ve stresle başa çıkma biçimlerinin bazı değişkenler açısından karşılaştırmalı olarak incelenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çetin, S. (2019). *Elit sporcuların duygusal zekâ, öz-yeterlik ve öz güven düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Çetin, Ş. (2021). *Ortaöğretim öğrencilerinde farkındalık düzeyi ve yaşam doyumu arasındaki ilişkide duygusal zekâ ile sosyal karşılaştırmanın aracı rolü* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bilim Dalı.
- Çetinkaya, Ö., & Alparslan, A. M. (2011). Duygusal zekânın iletişim becerileri üzerine etkisi: Üniversite öğrencileri üzerinde bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(1), 363–377.
- Çiftçi, G., Öneren, M., & Öneren, M. (2013). Yöneticilerin öz yeterlilik ve karar verme tarzlarına ilişkin özel bankalarda bir araştırma. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 27(3), 305–321.
- Çoban, A. E., & Hamamcı, Z. (2006). Kontrol odakları farklı ergenlerin karar stratejileri açısından incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14(2), 393–402.
- Çolakkadıoğlu, O., & Gürçay, S. S. (2007). Ergenlerde karar verme ölçeğini Türkçeye uyarlama çalışması. *Eurasian Journal of Educational Research*, 26, 61–71.
- Çuhadar, C. H. (2017). Müziksel zekâ. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26(3), 1–12.
- Çuhadaroğlu, O. E. (2008). *İlköğretim okulu yöneticilerinin liderlik stilleri ile karar verme stilleri arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Dawda, D., & Hart, S. D. (2000). Assessing emotional intelligence: Reliability and validity of the Bar-On Emotional Quotient Inventory (EQ-i) in university students. *Personality and Individual Differences*, 28(4), 797–812. [https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(99\)00139-7](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(99)00139-7)
- Delikoyun, D. (2017). *Üniversite öğrencilerinde duygusal zekâ ve benlik saygısı arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Demir, G. T., Namlı, S., Hazar, Z., Türkeli, A., & Cicioğlu, H. İ. (2018). Bireysel ve takım sporcularının karar verme stilleri ve mental iyi oluş düzeyleri. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13(1), 176–191.

- Demir, P. (2021). *Bocce 1. Lig, 2. Lig ve 3. Liginde mücadele eden sporcuların zihinsel dayanıklılık ve duygusal zekâ düzeylerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bartın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demirel, Ö. (2007). *Eğitimde program geliştirme* (10. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Deniz, M. E. (2002). *Üniversite öğrencilerinin karar verme stratejileri ve sosyal beceri düzeylerinin TA-baskın ben durumları ve bazı özlük niteliklerine göre karşılaştırmalı olarak incelenmesi* (Yayımlanmış doktora tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr>
- Deniz, M., & Avşaroğlu, S. (2014). Üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ yeteneklerinin karar vermede özsaygı ve karar verme stillerini açıklama düzeyinin incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 121–138.
- Dilmaç, B., & Bozgeyikli, H. (2009). Öğretmen adaylarının öznel iyi olma ve karar verme stillerinin incelenmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 171–187.
- Doğan, S., & Demiral, Ö. (2007). The role and importance of emotional intelligence in success of the institutions [Kurumların başarısında duygusal zekânın rolü ve önemi]. *Yönetim ve Ekonomi*, 14(1), 209–230.
- Duritsch, M. (2018). *Curling*. The Mall, 2, Article 24. <https://digitalcommons.butler.edu/the-mall/vol2/iss1/24>
- Dünya Curling Federasyonu. (2020). *About curling*. <https://worldcurling.org/about/curling/> (Erişim tarihi: 14.11.2023)
- Eather, N., Wade, L., Pankowiak, A. ve Eime, R. (2023). Yetişkinlerde spor katılımının ruh sağlığı ve sosyal sonuçlar üzerindeki etkisi: Sistematik bir inceleme ve 'Sporla Ruh Sağlığı' kavramsal modeli. *Sistematik incelemeler*, 12 (1), 102.
- Eberlin, A. (2016). *The Flemish and the game of curling. Scotland and the Flemish people*. University of St Andrews.
- Egesoy, H., Eniseler, N., & Çamlıyer, H. (1999). Elit ve elit olmayan futbol oyuncularının karar verme performanslarının karar verme hızı ve verilen kararın doğruluğu açısından karşılaştırılması. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 22–33.
- Ekmekçi, R. (2017). *Sporda zihinsel antrenman: Bir adım önde*. Detay Yayıncılık.
- Eldeleklioğlu, J. (1996). *Karar stratejileri ile ana baba tutumları arasındaki ilişki* (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Emhan, A. (2007). Karar verme süreci ve bu süreçte bilişim sistemlerinin kullanılması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(21), 212–224.
- Erbektaş, E., Üzüm, H., Özen, G., Arslan, T., Ertan, G., & Elveren, A. (2017). Amatör ve profesyonel sporcuların duygusal zekâlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17, 263–274.
- Ergün, O. (2016). *Ergenlerde duygusal zekâ özellikleri ile psikolojik sağlamlık arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi).
- Erkal, M., Güven, Ö., & Ayan, D. (1998). *Sosyolojik açıdan spor*.
- Erkuş, A. (1998). Goleman'ın duygusal zekâ görüşünün psikometrik açıdan eleştirisi ve dinamik etkileşimsel model önerisi. *Türk Psikoloji Yazıları Dergisi*, 1, 31–40.
- Ersever, Ö. H. (1996). *Karar verme becerileri kazandırma programının ve etkileşim grubu deneyiminin üniversite öğrencilerinin karar verme stilleri üzerindeki etkileri* (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Anabilim Dalı, Ankara.
- Ersoy, E., & Deniz, M. E. (2016). Üstün yetenekli çocukların öfkeyle başa çıkma ve karar verme becerilerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *İlköğretim Online*, 15(3), 934–946. <https://ilkogretim-online.org>
- Falbo, T., & Polit, D. F. (1986). Tek çocuk literatürünün nicel incelemesi: Araştırma kanıtı ve teori geliştirme. *Psikolojik Bülten*, 100(2), 176–189. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.100.2.176>
- F. Hidayet Halilbeyoğlu ve Melih N. Salman (2018). *Badminton Sporcularının Duygusal Zeka Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*. *Social Sciences Studies Journal (Sssjournal)*
- Galotti, K. M., Ciner, E., Altenbaumer, H. E., Geerts, H., Rupp, A., & Woulfe, J. (2006). Decision-making styles in a real-life decision: Choosing a college major. *Personality and Individual Differences*, 41, 629–639.
- Gardner, H. (1983). *Multiple intelligences: The theory in practice*. New York: Basic Books.
- Gardner, H. (1999). *Intelligence reframed: Multiple intelligences for the 21st century*. New York: Basic Books.
- Gardner, H. (2004). *Zihin çerçeveleri: Çoklu zekâ kuramı* (Çev. E. Kılıç). İstanbul: Alfa Yayınları.

- George, D., & Mallery, P. (2010). SPSS for Windows step by step. A simple study guide and reference (10. Baskı). GEN, Boston, MA: Pearson Education, Inc, 10.
- Ghareeb, M., & Kaya, M. (2022). Futbolcuların karar verme stillerinin bazı demografik değişkenlere göre incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 119–131.
- Goleman, D. (1996). *Emotional intelligence: Why it can matter more than IQ*. London: Cox & Wyman Ltd.
- Goleman, D. (1998). *İşbaşında duygusal zekâ*. İstanbul: Varlık Yayınları.
- Goleman, D. (2002). *Duygusal zekâ: Neden IQ'dan daha önemlidir* (Çev. B. Seçkin Yüksel). İstanbul: Varlık Yayınları.
- Goleman, D. (2003). *Duygusal zekâ: Neden IQ'dan daha önemlidir?* (Çev. B. Seçkin Yüksel). İstanbul: Varlık.
- Goleman, D. (2005). *Duygusal zekâ: Neden IQ'dan daha önemlidir*. İstanbul: Varlık Yayınları.
- Goleman, D. (2018). *Duygusal zekâ: Neden IQ'dan daha önemlidir?* İstanbul: Varlık Yayınları.
- Goleman, D. (2019). *Inteligența emoțională*. Curtea Veche Publishing.
- Göçet, E. (2006). Üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile stresle başa çıkma tutumları arasındaki ilişki (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Sakarya.
- Gumienna, R., Machowska-Krupa, W., & Kosendiak, J. (2024). Speed of performing complex movement tasks under decision-making conditions as a determinant of the tactical preparation level in kickboxers. *Scientific Reports*, 14(1), 3002. <https://doi.org/10.1038/s41598-024-53652-6>
- Güçray, S. S. (2001). Ergenlerde karar verme davranışlarının öz saygı ve problem çözme becerileri algısı ile ilişkisi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(8).
- Gülyol, Y. (2024). Erken dönem uyum bozucu şemalar ile iletişim, sosyal sorun çözme ve karar verme stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Yüksek lisans tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Psikoloji Anabilim Dalı, Klinik Psikoloji Programı). İstanbul.
- Günay, S. (2000). *Yönetim ve organizasyon el kitabı*. Ankara: Nobel Yayın. Güney, S. (2000). *Davranış bilimleri* (2. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Gürbüz, S., & Şahin, F. (2018). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Gürel, E., & Tat, M. (2010). Çoklu zekâ kuramı: Tekli zekâ anlayışından çoklu zekâ yaklaşımına. *Journal of International Social Research*, 3(11).
- Güvendi, B., Can, H. C., & Işım, A. T. (2020). Triatlon sporcularının zihinsel dayanıklılıklarının karar verme stilleri ile ilişkisi. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 146–160.
- Güvendi, B., Işım, A. T., & Güçlü, M. (2018). Korumalı futbol (Amerikan futbol) sporcularının kişilik özellikleri ve psikolojik performans stratejileri ile karar verme stilleri arasındaki ilişki. *İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 8(2), 159–175.
- Güvendi, B., Türksoy, A., Keskin, N., & Şahin, M. (2016). Milli güreşçilerde duygusal zekâ, öz-yeterlik ve hedef yönelimleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *The Journal of Social Sciences*.
- Halilbeyoğlu, F. H. (2015). *Badminton sporcularının duygusal zekâ düzeylerinin bazı kriterlere göre incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Halloway, J., & Baechle, T. (1990). Strength training for female athletes. *Journal of Sport Medicine*, 9, 216–228.
- Harrod, N. R., & Scheer, S. D. (2005). An exploration of adolescent emotional intelligence in relation to demographic characteristics. *Adolescence*, 40(159), 503–512.
- Ingersoll, J. (2020). *Curling* (K. Şebin & K. Özdemir, Çev.). Ankara: Eğitim Yayınevi.
- İmrek, K. (2003). *Yöneticiler için karar verme teknikleri el kitabı*. Beta Basım Yayım.
- Jabeen, S., & Mahr, M. A. (2013). Decision making styles of university leadership. *The Dialogue*, 8(3), 273–284.
- Jiménez, A. C., Lorenzo, A., Sáenz-López, P., & Ibáñez, S. J. (2009). Decision-making of Spanish female basketball team players while they are competing. *Revista de Psicología del Deporte*, 18(3), 369–373.
- Johnson, J. G. (2006). Cognitive modeling of decision making. *Sports Psychology of Sport and Exercise*, 7(6), 631–652.
- Jonker, L., Elferink-Gemser, M. T., & Visscher, C. (2010). Differences in self-regulatory skills among talented athletes: The significance of competitive level and type of sport. *Journal of Sports Sciences*, 28(8), 901–908.
- Joseph, D. L., & Newman, D. A. (2010). Kendi kendine bildirilen duygusal zekânın ayırıcı geçerliliği: Çok özellikli-çok kaynaklı bir çalışma. *Eğitimsel ve Psikolojik Ölçüm*, 70(4), 672–694.

- Kabadayı, M., Abış, S., Yılmaz, A. K., Bostancı, Ö., & Şebin, K. (2020). Elit sporcular ile sedanterlerin problem çözme becerileri ve karar verme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 325–337.
- Kabak, S. (2023). Üniversite öğrencilerinin sporcu kimliği, duygusal zekâ, psikolojik sıkıntı ve psikolojik sağlamlıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi (Doktora Tezi, Trabzon Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı).
- Kahyaoğlu, M. (2013). Ortaöğretim öğrencilerinin zekâ alanları ile çevreye yönelik tutumları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 46(2), 159–178.
- Kalaycı, Ş. (2010). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Kameda, T., Shikano, D., Harada, Y., Yanagi, S., & Sado, K. (2020). The importance of the surface roughness and running band area on the bottom of a stone for the curling phenomenon. *Scientific Reports*, 10(1), 20637. <https://doi.org/10.1038/s41598-020-76660-8>
- Karataş, A., Erdal, R., Başaran, Z., Seyrek, E., Gül, M., & Eskiyecek, C. (2015). 2012 yılında düzenlenen Erzurum Avrupa Curling C Klasmanı ile Karlstad Avrupa Curling B Klasmanı organizasyon yapısının incelenmesi. *International Journal of Sport*.
- Kaşık, D. Z. (2009). Ergenlerde karar verme stilleri ile algılanan sosyal destek düzeylerinin sosyal yetkinlik beklentisi ve bazı değişkenler açısından incelenmesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya).
- Kavcar, B. (2011). Duygusal zekâ ile akademik başarı ve bazı demografik değişkenlerin ilişkileri: Bir devlet üniversitesi örneği (Yayımlanmış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara).
- Kayıhan, Ş. N., & Arslan, S. (2016). Duygusal zekâ ölçeği: Bir ölçek uyarlama çalışması. *FSM İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 7, 137–145.
- Kelecek, S., Altıntaş, A., & Aşçı, F. H. (2013). Sporcuların karar verme stillerinin belirlenmesi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8(1), 21–27.
- Keller, A. C., Smith, K. T., & Smith, L. M. (2007). Do gender, educational level, religiosity, and work experience affect the ethical decision-making of US accountants? *Critical Perspectives on Accounting*, 18(3), 299–314.
- Kerr, J. (1890). *History of curling, Scotland's ain game, and fifty years of the Royal Caledonian Curling Club*. Edinburgh, pp. 115.

- Keskin, B., Güvendi, B., & Kaplan, M. (2020). Masa tenisi oynayan sporcuların kendi kendine konuşmalarının karar verme stilleri ile ilişkisi. *Sport Sciences*, 15(4), 44–52.
- Keskin, B., Güvendi, B., & Kaplan, M. (2020). Masa tenisi oynayan sporcuların kendi kendine konuşmalarının karar verme stilleri ile ilişkisi. *Sport Sciences*, 15(4), 44–52.
- Kıloğlu, M. (2017). Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezlerine devam eden sporcuların karar verme stillerinin belirlenmesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya).
- Kıral, E. (2015). Yönetimde karar ve etik karar verme sorunsalı. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 73–89.
- Kırcı, G. (2021). *Üst düzey tenisçi ve yüzücülerin reaksiyon zamanları, iz sürme performans düzeyleri ve karar verme stillerinin karşılaştırılması* (Yüksek lisans tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü). Bursa Uludağ Üniversitesi Açık Erişim Sistemi. <https://acikerisim.uludag.edu.tr/entities/publication/948ffb31-ad38-4131-9b19-df3e76033cf4>
- Konrad, S., & Hendl, C. (2005). *Duygularla güçlenmek* (M. Taştan, Çev.). İstanbul: Hayat Yayınları.
- Kopp, A., & Jekauc, D. (2025). Trait emotional intelligence in competitive sports: Are there differences in dimensions of emotional intelligence when comparing different sports? *BMC Psychology*, 13, Article 253. <https://doi.org/10.1186/s40359-025-02563-w>
- Kökdemir, D. (2003). Belirsizlik durumlarında karar verme ve problem çözme (Yayımlanmamış Doktora Tezi).
- Köksal, A., & Gazioğlu, A. İ. (2007). Ergenlerde duygusal zekâ ile karar verme stratejileri arasındaki ilişki. *HAYEF Journal of Education*, 4(1), 133–146.
- Kural, B. (2013). Dağcılarının stresle başa çıkma tutumlarının karar vermede özsaygı ve karar verme stilleriyle ilişkisi (Master's Thesis, Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Kurt, Ü. (2003). Karar verme sürecinde yöneticileri kişilik yapılarının etkileri (Master's Thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Kuzgun, Y. (1992). Karar stratejileri ölçeği: Geliştirilmesi ve standardizasyonu. *VII. Ulusal Psikoloji Kongresi Bilimsel Çalışmaları* (s. 161–170). Ankara: Türk Psikologlar Derneği.
- Kuzgun, Y. (1993). Karar stratejileri ölçeği: Geliştirilmesi ve standardizasyonu. *VII. Ulusal Psikoloji Bilimsel Çalışmaları*.
- Kuzgun, Y. (2000). *Meslek danışmanlığı*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Kuzgun, Y. (2017). *Meslek gelişimi ve danışmanlığı*. İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Küçükkaragöz, H., & Kocabaş, A. (2012). Çocuklar için duygusal zekâ ölçeğinin ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinde geçerlik ve güvenirliği. *11. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*, 24–26 Mayıs 2012, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize.
- Laborde, S., Dosseville, F., Guillén, F., & Chávez, E. (2014). Validity of the Trait Emotional Intelligence Questionnaire in sports and its links with performance satisfaction. *Psychology of Sport and Exercise*, 15(5), 481–490.
- Lee, H., & Kwak, Y. (2012). Koreli yetişkinler için bir özellik duygusal zekâ ölçeğinin geliştirilmesi ve ilk geçerliliği. *Asya Pasifik Eğitim İncelemesi*, 13(2), 209–217.
- Leveaux, R. (2010). Facilitating referee's decision making in sport via the application of technology. *IBIMA Publishing*, 1–8.
- Mann, L., Radford, M., Burnett, P., Ford, S., Bond, M., Leung, K., Nakamura, H., Vaughan, G., & Yang, K. (1998). Cross-cultural differences in self-reported decision-making style and confidence. *International Journal of Psychology*, 33(5), 325–335.
- Marco, C. D., Hartung, P. J., & Nevman, P. P. (2003). Validity of the decisional process inventory. *Journal of Vocational Behavior*, 63(1), 1–19.
- Mayer, J. D., & Salovey, P. (1990). Emotional intelligence. *Imagination, Cognition and Personality*, 9(3), 185–211.
- Mayer, J. D., & Salovey, P. (1993). The intelligence of emotional intelligence. *Intelligence*, 17, 433–442.
- Mayer, J. D., Caruso, D., & Salovey, P. (1999). Emotional intelligence meets traditional standards for an intelligence. *Intelligence*, 27(4), 267–298.
- Mayer, JD, Salovey, P. ve Caruso, DR (2002). Mayer-Salovey-Caruso duygusal zeka testi (MSCEIT) kullanıcı kılavuzu.
- Mayer, J. D., Salovey, P., & Caruso, D. R. (2004). Emotional intelligence: Theory, findings, and implications. *Psychological Inquiry*, 15(3), 197–215.
- Mayer, J. D., Salovey, P., & Sluyter, D. (1997). Emotional development and emotional intelligence: Implications for educators. *What is Emotional Intelligence?* 5. <https://10.1.1.385.1776>
- Mayer, JD ve Cobb, CD (2000). Duygusal zekâ üzerine eğitim politikası: Mantıklı mı? *Eğitim psikolojisi incelemesi*, 12 (2), 163-183.

- Memiş, E. K., Bozkurt, R., Cevizci, E., Avunç, F., & Öğretmen, B. (2016). Üniversite öğrencilerinin karar verme stratejisi ve fen okuryazarlık düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 5(4), 16–30.
- Mohammad, G., Khan, S., & Singh, J. (2015). Emotional intelligence between state and national level volleyball players. *Journal of Physical Education Research*, 2(2), 53–59.
- Mott, M. (2005). *Curling*. Berkshire Encyclopedia of World Sport, Vol. 1.
- Nachmias, D., & Nachmias, C. (1981). Research Methods In The Social Sciences. (No Title).
- Nichols, B. (1986). *Moving and learning: The elementary school physical education experience*.
- Olmedilla, A., Ortega, E., Andreu, M. D., & Ortín, F. J. (2010). Psychological intervention program in soccer players: Evaluation of psychological skills through CPRD. *Journal of Sports Psychology*, 19(2), 249–262.
- Orhan, S., & Karagözoğlu, C. (2021). Sporcularda duygusal zekâ ve zihinsel dayanıklılık ilişkisinin çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi. *Uluslararası Beden Eğitimi Spor ve Teknolojileri Dergisi*, 2(2), 11–26.
- Özdamar, K. (2002). *Paket programları ile istatistiksel veri analizi-2*. Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Özdemir, M. (2015). Eğitim fakültesi öğrencilerinin duygusal zekâları ile yaşam doyumlarının incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum).
- Özdenk, S. (2018). Spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeylerinin incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 13(18).
- Özgüven, İ. E. (2014). *Psikolojik testler* (12. Basım). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Öztabak, M. Ü. (2013). Farklı okul türlerinde eğitim gören lise öğrencilerinin sınıf seviyelerine göre düşünme stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Öztürk Çelik, D., Yılmaz, O., Şahin, İ., & Besler, M. (2021). Elit seviyedeki bireysel kadın sporcuların duygusal zekâ düzeylerinin incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 6(1), 110–122.
- Öztürk Kuter, F., & Kuter, M. (2012). Beden eğitimi ve spor yoluyla değerler eğitimi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi*, 3, 75–94.

- Öztürk, A., & Deniz, M. E. (2008). Okul öncesi öğretmenlerinin duygusal zekâ yetenekleri iş doyumları ve tükenmişlik düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *İlköğretim Online*, 7(3), 578-599.
- Parker, J. D. A., Summerfeldt, L. J., Hogan, M. J., & Majeski, S. A. (2004). Emotional intelligence and academic success: Examining the transition from high school to university. *Personality and Individual Differences*, 36, 163-172.
- Pekdoğan, S. (2015). Karar verme stilleri araştırmaları: 2009-2013 yılları arasındaki yüksek lisans tezlerinin incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies (JASSS)*, 34, 321-331.
- Pitz, G. F., & Harren, V. A. (1980). Bilgi işleme ve karar teorisi açısından kariyer karar verme sürecinin analizi. *Mesleki Davranış Dergisi*, 16(3), 320-346.
- Polat, Ö. (2019). *Curling sporcularında takım birlikteliğinin farklı değişkenler açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü).
- Pulur, A., & Akcan, İ. O. (2017). Elit oryantiring sporcularının görsel reaksiyon süreleri ile karar verme stilleri arasındaki ilişki. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 53-61.
- Reic, R. B., & Goleman, D. (1999). Questions from the audience. *Training and Development*, 53(4), 28-32.
- Reiff, H. B., Hatzes, N. M., Bramel, M. H., & Gibbon, T. (2001). The relation of LD and gender with emotional intelligence in college students. *Journal of Learning Disabilities*, 34(1), 66-78.
- Saban, A. (2002). *Öğrenme öğretme süreci*. Ankara: Nobel Yayın.
- Saban, A. (2005). *Çoklu zekâ teorisi ve eğitim* (5. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Salman, M. N., Toros, T., & Soylu, Y. (2018). Elit Sporcuların Duygusal Zekâ Yönünden Karşılaştırılması: Takım ve Bireysel Sporlar. *Social Sciences*, 13(26), 1021-1036.
- Saraçoğlu, Ş. (2003). *İşletme yönetiminde insan kaynaklarının duygusal ve zihinsel becerilerinin yönetim başarısına etkisi ve bir uygulama* (Yayımlanmamış doktora tezi). Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Sarı, E. (2007). Türk üniversite öğrencilerinin aceleci, araştırmacı ve genel kararsızlık biçimlerinin kendilik saygısı üzerindeki etkileri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 7(2), 897-926.

- Sarı, İ. (2015). Satisfaction of basic psychological needs and goal orientation in young athletes: A test of basic psychological needs theory. *Kinesiology*, 47(2), 159–168.
- Sarıkabak, M., Eyüboğlu, E., & Ayrancı, M. (2018). Bocce (Petank) sporcularının duygusal zekâ düzeylerinin akademik erteleme davranışları üzerine etkisinin incelenmesi. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 163–177.
- Sarıkabak, M., Soylu, Y., Yaman, N., Öcal, T., vd. (2018). Türkiye Spor Toto 3. Lig'inde oynayan profesyonel futbolcuların duygusal zekâ düzeylerinin incelenmesi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 46–56.
- Sarıkaya, M., & Atilla, G. (2018). Hekimlerde duygusal zekânın karar verme stilleri üzerine etkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 23(4), 1351–1369.
- Scott, S. G., & Bruce, R. A. (1995). Decision-making style: The development and assessment of a new measure. *Educational and Psychological Measurement*, 55(5), 818–831.
- Scottish Curling. (2018, 3 Kasım). History of the game. <https://www.scottishcurling.org/curling-history/history-of-thegame/> (Erişim Tarihi: 16 Mayıs 2025)
- Seiler, R. (1997, October). Decision making in sport. In *International Symposium of the Turkish Association of Sport Psychology* (pp. 10–12).
- Selçuk, Z., Kayılı, H., & Okut, L. (2003). *Çoklu zekâ uygulamaları* (II. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Serdengeçti, C. (2003). *I., II., III. ligdeki profesyonel futbolcuların duygusal zekâ düzeylerinin başarıya etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Sezen, E. (1998). *ÖSS sayısal bölüm matematik alt testinin sayısal muhakeme yeteneğini ne derecede ölçtüğü üzerine bir çalışma* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Silva, A. F., Conte, D., & Clemente, F. M. (2020). Decision-making in youth team-sports players: A systematic review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(11), 3803. <https://doi.org/10.3390/ijerph17113803>
- Somoğlu, M. B., & Zengin, S. (2023). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin duygusal zekâ düzeylerinin belirlenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 6(3), 817–834.
- Somuncuoğlu, D. (2005). Duygusal zekâ yeterliliklerinin kuramsal çerçevesi ve eğitimdeki rolü. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 269–293.

- Soylu, Y. (2016). *16-21 yaş arası elit düzeydeki takımların genç sporcularının duygusal zekâ düzeylerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Steinberg, L. (2017). A social neuroscience perspective on adolescent risk-taking. In *Biosocial theories of crime* (pp. 435–463). Routledge.
- Sternberg, R. J. (2005). The theory of successful intelligence. *Revista Interamericana de Psicología / Interamerican Journal of Psychology*, 39(2), 189–202.
- Sucu, Y. (2000). *Yönetim kavramları, kuramlar ve süreçler*. Manisa: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Basımevi.
- Sun, Ö. (2022). *Elit genç sporcularda duygusal zekânın takım direncine etkisi* (Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Türkiye).
- Sunay, H. (2003). Türk spor politikasına analitik bir bakış. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 39–42.
- Şahin, F. Y. (2002). Yönetici adaylarının mantıklı karar verme ve sorun çözme beceri düzeylerinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 27(125), 8–16.
- Şen, N., Özgen Narcı, H., & Kalmuk, G. (2019). İl düzeyinde görev yapan kamu sağlık yöneticilerinin karar verme stilleri ve ilişkili faktörlerin araştırılması.
- Şenbakar, K. (2021). Elâzığ ilindeki futbolcuların karar verme stillerinin incelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 5(2), 11–17.
- Şenel, Ö., Özkan, Z., Arman, N., & Bingöl, M. (2023). Ekstrem sporcuların spor yaralanma kaygı düzeyi ile karar verme stillerinin araştırılması. *Mediterranean Journal of Sport Science*, 6(1-Cumhuriyet'in 100. Yılı Özel Sayısı), 532–547. <https://doi.org/10.38021/asbid.1288603>
- Şimşek, A. (2012). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Experimental designs using ANOVA* (Vol. 724). Belmont, CA: Thomson/Brooks/Cole.
- Tatlılıoğlu, K. (2010). *Farklı öz-anlayış düzeylerine sahip üniversite öğrencilerinin karar vermede özsaygı, karar verme stilleri ve kişilik özelliklerinin değerlendirilmesi* (Yayımlanmış Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Temel, V. (2015). *Beden eğitimi öğretmenlerinin problem çözme becerileri, karar verme stilleri ve öfke tarzları* (Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon).
- Temiz, A. (2006). *Beden eğitimi öğretmenlerinin stres kaynakları, stres tepkileri ve stresle baş etme yolları (Hatay ili uygulaması)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara).

- Temiz, N. (2007). *Çoklu zekâ kuramı okulda ve sınıfta*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Temiz, N. (2010). *Çoklu zekâ kuramı evde ve ailede: Kimim? Annemim, babam, velim, evladım, benim, beynim 2*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Thomson, K., Watt, A., & Liukkonen, J. (2008). Skill-related differences between athletes and nonathletes in speed discrimination. *Perceptual and Motor Skills*, 107(3), 893–900.
- Thunholm, P. (2004). Decision-making style: Habit, style or both? *Personality and Individual Differences*, 36, 931–944.
- Toygar, Ş. A. (2011). *Ankara il merkezinde Sağlık Bakanlığına bağlı hastanelerde görev yapan hastane yöneticilerinin problem çözme ve karar verme becerilerinin değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara).
- Tsaousis, I., & Kazi, S. (2013). Faktöriyel değişmezlik ve cinsiyet ve yaşa göre özellik duygusal zekâ puanlarının gizli ortalama farkları. *Kişilik ve Bireysel Farklılıklar*, 54(2), 169–173.
- Turrieff, S. (2016). *Curling: Başarıya giden adımlar*. İnsan Kinetiği.
- Türk Dil Kurumu. (2025). Zekâ. Türk Dil Kurumu Sözlük. <https://www.tdk.gov.tr>
- Türkiye Curling Federasyonu. (2017). *Curling ve müsabaka kuralları*. https://curling.gov.tr/uploads/images/post/curling_kural_kitabi.pdf
- Türkiye Curling Federasyonu. (2024). <https://www.curling.gov.tr/federasyon-tarihi> (Erişim: 12.04.2024)
- Türkiye Curling Federasyonu. (2024). *Stratejik Plan 2024–2028*. <https://curling.gov.tr> Tarihi:15.03.2025
- Türkiye Curling Federasyonu. (2025). *2025 faaliyet raporu*. <https://curling.gov.tr> (Erişim tarihi: 26.05.2025)
- Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi. (2020). <https://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/detay/50/1> (Erişim: 14.11.2023)
- Ulaş, Ç. (2004). Modern yaklaşımlar ışığında değişen duygu-zekâ ilişkisi ve duygusal zekâ. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(3), 23–48.
- Ulus, M. F. (2012). *Sahadaki goller, yaşamdaki roller*. Bloomington: Trafford Publishing.
- Ulus, N. T. (2019). *Duygusal zekâ ve karar verme stratejileri arasındaki ilişki*(Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Türkiye).
- Uzunoğlu, Ö. U. (2008). Türk Futbol Hakemlerinin Karar Verme Stillerinin Klasmanlarına ve Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 11(1), 32-36.

- Uzunoglu, Ö., Şahin, M., & Fişekçioğlu, İ. (2009). Türk futbol hakemlerinin karar verme stillerinin klasmanlarına ve bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 11, 32–36.
- Vallerand, R. J. (2007). Intrinsic and extrinsic motivation in sport and physical activity. In R. C. Eklund (Ed.), *Handbook of sport psychology* (pp. 59–83). Canada: John Wiley & Sons.
- Venkatesh, V., Morris, M. G., & Ackerman, P. L. (2000). A longitudinal field investigation of gender differences in individual technology adoption decision-making processes. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 83(1), 33–60.
- Voltz, D. L., Sims, M. J., & Nelson, B. (2010). *Connecting teachers, students, and standards*. Alexandria, VA: ASCD Member Book.
- Vural, M., Özdemir, A., Özdemir, H., Çoruh, Y., Peker, A. T., & Zengin, S. (2019). Lise düzeyindeki milli sporcuların karar vermede özsayı ve karar verme stillerinin incelenmesi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 106–114.
- Wetzel, D. (2010, 25 Şubat). Don't take curling for granite. *Yahoo! Sports*. https://sports.yahoo.com/olympics/vancouver/blog/fourth_place_medal/post/don-t-take-curling-for-granit?urn=oly,219662 (Erişim: 18.04.2025)
- Weinberg, R. S., & Gould, D. (2014). *Foundations of sport and exercise psychology* (6th ed.). Human Kinetics.
- Wieting, S. G., & Lamoureux, D. (2019). Curling in Canada. In S. G. Wieting (Ed.), *Sport and memory in North America* (pp. 140–153). Routledge.
- Yanar, N. (2017). Tenis, squash ve badminton sporcularında duygusal zekâ düzeylerinin incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Bursa).
- Yavuz, K. E. (2001). *Eğitim-öğretimde çoklu zekâ teorisi ve uygulaması* (2. Baskı). Ankara: Özel Ceceli Okullar Eğitim Dizisi-1.
- Yazıcı, A. (2016). *Profesyonel basketbol oyuncularında zihinsel dayanıklılık ve duygusal zekânın çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara).
- Yerebatan, Z. (2019). *Basketbol klasman hakemlerinin karar verme stilleri ve özgüven düzeylerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul).
- Yetim, A. (2000). Sporun sosyal görünümü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 63–72.

- Yıldız, A. B., Bülbül, D., & Doğu, G. A. (2021). Ragbi sporcularında duygusal zekâ ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 380–390.
- Yıldız, S. (2015). *Eğitim yöneticilerinin psikolojik dayanıklılık düzeyleri ve karar verme stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Kayseri).
- Yılmaz, E. (2023). Spor yöneticilerinin zihinsel dayanıklılık ve duygusal zekâ düzeylerinin karar verme stillerine etkisi (Doktora Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu).
- Yılmaz, H. (2018). *Curling sporcularının core stabilizasyonu ile denge arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun).
- Yiğit, A. (2005). *Lise öğrencilerinin karar verme davranışlarının bazı değişkenlere göre yordanması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir).
- Zizzi, S., Deaner, H., & Hirschhorn, D. (2003). Üniversite basketbol oyuncularında duygusal zekâ ve performans arasındaki ilişki. *Uygulamalı Spor Psikolojisi Dergisi*, 15(3), 262–269.

EKLER

Ek.1 Kişisel Bilgi Formu

CURLİNG SPORCULARININ DUYGUSAL ZEKÂ DÜZEYLERİ İLE KARAR VERME STRATEJİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN SPORTİF BAŞARI AÇISINDAN İNCELENMESİ

Aşağıda sunulan ifadeleri, o ifadelerle ilgili genelde kendinizi nasıl bulduğunuzu düşünerek okuyup cevaplayınız. Değerlendirmenizi 1-Kesinlikle katılmıyorum 2-Katılmıyorum, 3- Kısmen Katılıyorum, 4-Katılıyorum, 5-Kesinlikle Katılıyorum şeklinde yaptıktan sonra ifadenin karşısındaki uygun yere (X) işareti koyunuz. Hiçbir ifadeyi boş bırakmamanız sonuçları daha sağlıklı değerlendirmemizi sağlayacaktır. Elde edilen veriler hiçbir kişi veya kurum ile paylaşılmayacak olup gizli tutulacak ve sadece bu çalışmada kullanılacaktır. Katılımınız için teşekkür ederim.

İlginiz İçin Teşekkür Ederim.

Öğr. Gör. Nurgül KAYA e-posta: nurgulkaya0623@gmail.com

Kişisel Bilgi Formu

1-Cinsiyetiniz

☐ Kadın ☐ Erkek

2. Yaş

☐ 16-20 ☐ 21-25 ☐ 26 ve üzeri

3. Spora Başlama Yaşınız

Lütfen yazınız:

4. Kaç yıldır bu sporu yapıyorsunuz

☐ 1 yıl altı ☐ 2-4 yıl ☐ 5-7 yıl ☐ 8 yıl ve üzeri

5. Öğrenim düzeyiniz

☐ Ortaöğretim ☐ Üniversite ☐ Yüksek Lisans/ Doktora

6. Aile yapınız aşağıdakilerden hangisine uygundur?

☐ Çekirdek aile ☐ Geniş aile ☐ Parçalanmış aile

7. Kardeş sayınız nedir? (Sizde dahil)

☐ 1-2 ☐ 3-4 ☐ 5 ve fazlası

8. Kaç yıldır aynı takımla birliktesiniz?

☐ 1 yıl altı ☐ 2-4 yıl ☐ 5-7 yıl ☐ 8 yıl ve üzeri

9. Takım içerisindeki pozisyonunuz

☐ 1. Oyuncu ☐ 2. Oyuncu ☐ 3. Oyuncu ☐ 4. Oyuncu

10. Milli sporcu musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

Ek. 2 Duygusal Zekâ Ölçeği (DZÖ)

DUYGUSAL ZEKÂ ÖLÇEĞİ

Aşağıdaki ölçek soruları "1- Hiç Katılmıyorum, 2- Katılmıyorum, 3- Kararsızım, 4- Katılıyorum, 5- Tamamen Katılıyorum" size en uygun şekilde yanıt vereceğinizi ümit eder, Çalışmaya katıldığınız için teşekkür ederim.

1	Başkalarını çok iyi tanımasam bile onların duygularını ve ruh hallerini anlayabilirim	1	2	3	4	5
2	Başka insanların duygularını ve ruh hallerini onların ses tonlarından ve yüz ifadelerinden anlayabilirim.	1	2	3	4	5
3	Kendi duygularımı ve başkasının duygularını sınıflandırabilirim.	1	2	3	4	5
4	Resimlerde ve müzikte ifade edilen duyguları ve hisleri anlayabilirim.	1	2	3	4	5
5	Karmaşık ve hassas duygu veya hislerin var olduğunu anlayabilirim.	1	2	3	4	5
6	Bir insanın diğer bir insandan aynı anda hem nefret edip hem de onu sevebileceğini anlarım.	1	2	3	4	5
7	Eğer sevmediğim bir şeyi yapmak zorunda kalırsam, fikrimi değiştirmeye çalışır ve o şeyden zevk alırım.	1	2	3	4	5
8	Bir görevi tamamladıktan kendimi boş hissettiğimde neşelenmeye çalışır ve bir sonraki olay için hazır olurum.	1	2	3	4	5
9	Yaptığım işten hoşlanmadığımda, duygularıyla baş edebilmek için elimden gelenin en iyisini yapmaya çalışırım.	1	2	3	4	5
10	Eğer meslektaşım hakkında iyi haberler duyarsam, memnun olur ve birlikte kutlama yapmak isterim.	1	2	3	4	5
11	Kötü şeyleri çabuk unutmaya çalışırım.	1	2	3	4	5
12	Bir şeyden korktuğumda korkuma engel olamam, ancak kaçmak yerine korkumla yüzleşirim.	1	2	3	4	5
13	Duygularımı iyi bir şekilde kontrol edebilirim.	1	2	3	4	5
14	Depresif hissettiğimde ruh halimi değiştirebilirim.	1	2	3	4	5
15	Üzüldüğümde kendimi neşelendirmek için kendi yöntemlerim vardır.	1	2	3	4	5
16	Öfkeyi nasıl sakinleştireceğimi bilirim.	1	2	3	4	5
17	Duygularımı duruma göre değiştirebilirim.	1	2	3	4	5
18	Olaylar kötü gittiğinde bile umudumu kaybetmem.	1	2	3	4	5
19	Bir şeyleri sırayla yapmak için duygularımı düzenleyebilirim.	1	2	3	4	5
20	Başkalarını etkin bir biçimde teselli edebilir ve rahatlatabilirim.	1	2	3	4	5

Ek.3 Karar Verme Stratejileri Ölçeği (KVSÖ)

	KARAR VERME STRATEJİLERİ ÖLÇEĞİ	Hiçbir zaman	Arasıra	Sıklıkla	Her zaman
1	Bir konuda karar verirken içinizden gelen sese göre davranır mısınız?	1	2	3	4
2	Bir şey almak için pek çok mağazayı gezer, kaliteyi ve fiyatları karşılaştırır mısınız?	1	2	3	4
3	Bir konuda karar vermeden önce durumu çok iyi inceler, seçenekleri inceden inceye araştırır mısınız?	1	2	3	4
4	Beğenerek satın aldığınız bir şeyi başkaları sizin kadar beğenmezse aldığınızdan soğur musunuz?	1	2	3	4
5	Her konuda güç karar veren bir kişi olarak tanınır mısınız?	1	2	3	4
6	Bir konuda karar vermeniz gerektiğinde her seçeneğin olumlu ve olumsuz yanlarını uzun uzadıya araştırır mısınız?	1	2	3	4
7	Bir konuda karar verdikten hemen sonra kararınızın doğruluğundan kuşku duyar, değiştirme isteği duyar mısınız?	1	2	3	4
8	Bir geziye çıktığınız sırada programınızı sık sık değiştirdiğiniz, yanınıza neleri almanız gerektiğine bir türlü karar veremediğiniz olur mu?	1	2	3	4
9	Seçenekler hakkında etraflı bilgi toplamadan karar verme durumunda kaldığınızda rahatsızlık duyar mısınız?	1	2	3	4
10	Sizin hakkınızda başkaları karar vermeye kalktığı zaman rahatsızlık duyar tepki verir misiniz?	1	2	3	4
11	Uzun kararsızlık döneminden sıkılır, hemen o an için uygun bulduğunuz bir seçeneği kabul eder, onunla mutlu olmaya bakar mısınız?	1	2	3	4
12	Kendi başınıza karar vermek zorunda kaldığınızda kaygı ve sıkıntı yaşar mısınız?	1	2	3	4

13	Mektuplarınızı postaya vermeden önce birkaç defa okuyup yazdıklarınızı değiştirir misiniz?	1	2	3	4
14	Bir karar verirken, başkalarının size yol göstermesini, akıl vermesini ister misiniz?	1	2	3	4
15	Bir konuda karar vermeden önce	1	2	3	4
	seçenekleri çok iyi incelemenin, her birinin istenen ve istenmeyen yönlerini tartmanın yorucu ve gereksiz bir işlem olduğunu düşünür müsünüz?				
16	Sınavlarda yanıtlarınızı sık sık değiştirdiğiniz için sınav süresinin bitiminde kağıdınızı hala veremediğiniz olur mu?	1	2	3	4
17	Sınavlardan çıktıktan sonra, hatalarınızı öğrenmekte canınızın sıkılacağını düşünerek, yanıtlarınızın doğru olup olmadığını araştırmaktan kaçınır mısınız?	1	2	3	4
18	Seçeneklerin inceden inceye araştırmanın vakit kaybı olduğunu, çok inceledikçe karar vermenin güçleşeceğini düşünür, ilk anda size çekici gelen seçeneğe yönelmeyi rahatlatıcı bulur musunuz?	1	2	3	4
19	Kendi bildiğine giden bir kişi olarak tanınır mısınız?	1	2	3	4
20	Güç karar veren bir insan olduğunuz için çok güzel fırsatları kaçırdığınız oldu mu?	1	2	3	4
21	İnsan içinden gelen sesin onu doğruya götürdüğüne inanır mısınız?	1	2	3	4
22	Kendi başınıza karar verir, başkaları kararınızın sakıncalarını söyleseler de kararınızda, ısrar eder misiniz?	1	2	3	4
23	Karar vermeden önce seçenekler hakkında bilgi toplamaya kalktığınızda, birbiri ile çelişen bilgilerle karşılaşınca ne yapacağınızı şaşırır mısınız?	1	2	3	4
24	Karar verirken acele eder, ondan sonra da verdiğiniz kararı beğenmeyip değiştirmeye kalkar mısınız?	1	2	3	4
25	Karar verirken başkalarının o konuda nasıl davrandığına bakar, ona göre davranır mısınız?	1	2	3	4

26	Karar vermeden önce uzun araştırma döneminin yarattığı sıkıntıya hemen son vermek için o anda size çekici gelen seçeneğe yönelir misiniz?	1	2	3	4
27	“insan karar verirken ne istediğini çok iyi bilmesi gerekir” diye düşünür müsünüz?	1	2	3	4
28	“Bir karar verme durumunda, bir seçeneğe yönelirken, kazanç ve kayıpları uzun uzadıya düşünmenin yararı yoktur, çünkü geleceğin ne getireceğini kimse bilemez. Bu nedenle o anda aklın yattığı seçeneğe yönelmek en doğrudur” diye düşünür müsünüz?	1	2	3	4
29	Hakkında etraflı araştırma yapmadan bir kimseyle yakın arkadaşlık kurmayı sakıncalı bulur musunuz?	1	2	3	4
30	Herkesi hoşnut ederek karar almak mümkün olmadığı için kararlarınızın öncelikle sizi hoşnut etmesinin yeterli olduğunu düşünür müsünüz?	1	2	3	4
31	“insan kararlarını kendisi vermeli ve bunun sorumluluğunu da taşımalıdır” diye düşünür müsünüz?	1	2	3	4
32	“bir şeyi istersem güzel tesadüfler sonucu ona ulaşabilirim” diye düşünür ve karar verirken, gerçekleşme olasılığı diğer seçeneklere göre daha zayıf olsa da size çekici gelen seçeneğe yönelir misiniz?	1	2	3	4
33	Hoşunuza giden bir seçeneğe yönelmeden önce neler kazanıp neler kaybedeceğinizi etraflıca değerlendirir misiniz?	1	2	3	4
34	Gerçekleşme olasılığı zayıf olan seçenekler üzerinde durmaz, canınız çok çekmese de sizi kesin olarak sonuca götürecek seçeneği tercih eder misiniz?	1	2	3	4
35	Karar verirken seçeneklerin gerçekleşme olasılıklarını dikkate almaz, sadece ne derece hoşunuza gittiğine bakar mısınız?	1	2	3	4
36	Bir karar verdikten sonra, seçtiğiniz yolun yararlarından çok sakıncalarını görmeye başlar ve değiştirme isteği duyar mısınız?	1	2	3	4
37	Başkalarına danışmadan verdiğiniz kararlardan pişman olur musunuz?	1	2	3	4

38	Bir karar verme durumunda, bir seçeneğe yönelirken neler kazanıp neler kaybedeceğinizi etraflıca düşünür müsünüz?	1	2	3	4
39	Verdiğiniz bir kararı biraz sonra beğenmez “Acaba öbür yolu deneseydim” der misiniz?	1	2	3	4
40	Karar vermeden önce çeşitli kaynaklardan aldığınız bilgiler arasında çelişki varsa nedenini araştırır mısınız?	1	2	3	4

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Nurgül KAYA
Doğum Yeri ve Tarihi	
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi	
Yüksek Lisans Öğrenimi	.*
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce
Bilimsel Faaliyetler	
İş Deneyimi	
Stajlar	
Projeler	
Çalıştığı Kurumlar	
İletişim	
E-posta Adresi	
Mezuniyet Tarihi	